

Başlarken

Sami ÖZDEMİR
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

Toplumların zaman içinde ortaya çıkan talep ve gelişmelere paralel olarak değişmesi ve kendisini güncel şartlara göre uyarlaması insanlık tarihinin en doğal hadiselerinden birisidir. Ülkemizde de zaman içinde gelişen hadiseler bir takım yasal değişiklikleri ve toplumsal mutabakat metinleri olan anayasaya ilaveleri beraberinde getirmiştir. Toplumsal ihtiyaçlara göre oluşan değişiklikler normal görülerek geniş kitleler tarafından da desteklenmiştir. Ancak zaman içinde bu durum gerekli olmanın ötesinde, toplumun iç dinamiklerinden gelen taleplere göre değil dışardan bir takım dayatma ve gizli gündemlerle yönetilir hale gelmiştir.

Ülkemizde özellikle son on yıldır siyasi iktidar tarafından sistemli olarak yürütülen yasal değişikliklerin adı; "kürt açılımı", "millî birlik ve kardeşlik projesi", "demokratik açılım", "normalleşme" ve "demokratikleşme paketi olarak" kamuoyuna servis edilmektedir. Bazı bölücü çevrelerin ve onların destekçilerinin toplumdan gizleyerek yapmış olduğu görüşmelerin neticesinde bu süreç yürütülmektedir. Yürütülen süreçlere payanda olacak ve toplumsal dönüşümü yönetmede toplumun zihnini bulandıracak gruplar da sistemli olarak verilen görevi yerine getirmektedir. Bunlara gazetelerde bunu savunan yazılar yazan yazarlar, televizyonlarda açıklama yapan yorumcu ve bilim adamları (?) ile oluşturulan heyetlerde görev alan kişiler örnek verilebilir. Hatta zaman zaman siyasi iktidarın mensupları bu süreci övmede o kadar aşka gelmekteler ki "terörist başı", "bebek katili" olarak bilinen ve tanınan canilerin aslında iyi insanlar olduğunu ve gençliklerinde namaz kıldığını ifade edecek kadar pervasız açıklamalar yapmaktadırlar.

Ana dil de eğitimin önünün açılması, üniversitelerde bölücü taleplere uygun bölümlerin açılması, toplumda sürekli etnik ayrımın körüklenmesi, andımızın kaldırılması, yerleşim yerlerine eski adlarının verildiğini ifade ederek aslında eskiden hiç kullanılmamış ve anılan yerle alakası olmayan fakat bölücü kesimler tarafından gelen taleplere istinaden gündeme taşınan "amed" ve "erzorom" örneğinde olduğu gibi adların verilmesinin gündeme getirilmesi demokratikleşme paketinin ülkemize getirilerinin ve götürülerinin yeniden muhasebe edilmesi ihtiyacını doğurmuştur.

Bu açıdan Türk Eğitim-Sen olarak sorumlu sendikacılığımız gereği bu gelişmeleri etraflıca bu sayımızda farklı görüşlere de yer vererek kamuoyunun bilgisine sunmak ve en sağlıklı değerlendirmeyi sizlerin vicdanlarınızda yapmanızı bekledik. Bu sayımıza destek veren Ak Parti, CHP ve MHP milletvekilimize, akademisyenlerimize, yazarlamıza ve emeği geçen herkese sonsuz teşekkür ediyorum. Bu vesileyle necip Türk milletinin ve bütün eğitim çalışanları ile kamu çalışanlarının yeni yılını kutlarken yeni yılın tüm Türk milletine ve eğitim çalışanlarına özlenen mutluluğu ve huzuru getirmesini dilerim.

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri
Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Ekim - Kasım - Aralık 2013
Sayı : 45

Türk Eğitim-Sen Genel
Merkezi adına Sahibi
İsmail KONCUK
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Sami ÖZDEMİR
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

Yayın Kurulu
Musa AKKAŞ
Seyit Ali KAPLAN
Talip GEYLAN
Cengiz KOCAKAPLAN
M. Yaşar ŞAHİNDOĞAN
Basın Danışmanı
Meltem YALÇINKAYA

Yönetim Yeri
Bayındır 2 Sokak No:46
Kızılay/ANKARA
Tel:0312 424 09 60
Faks:0312 424 09 68

Dergimiz yerel süreli ve ücretsizdir.

Üç ayda bir yayınlanır

Dergide bulunan yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir
Basım Tarihi 15.01.2014

Grafik Tasarım ve Baskı

Altuğ Ajans Reklam Basın Yayın
Fatih Taha AKALAN
Bayındır 2 Sk. No: 68 /13 Kızılay/ANKARA
Tel ve Faks: 0.312 417 81 07
Basım Yeri : Dumat Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bahçekapı Mah. 2477 Sokak No:6 Şaşmaz /ANKARA
TÜRK EĞİTİM-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN
(Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları
Konfederasyonu) Üyesidir.

İÇİNDEKİLER

MAKALE
Genel Başkan
İsmail KONCUK :
PAKETTEN MİLLETİMİZE NE ÇIKTI ? 04

SÖYLEŞİ
Ak Parti İzmir Milletvekili
Mehmet Sayım TEKELİOĞLU : 08

" Bizim anlayışımızda bir değişme olmadı. Değişen Türkiye'nin yasaklar kelepçesinden, yasaklar koridorundan çıkmasıdır. Bırakın insanlar kendilerini istedikleri gibi ifade etsinler. Bu Kürtçe olur, Arapça veya Boşnakça olur. Türkiye varlığın, özgürlüğün ve vicdanın vatan boyutuyla yaşandığı coğrafya olmalıdır. "

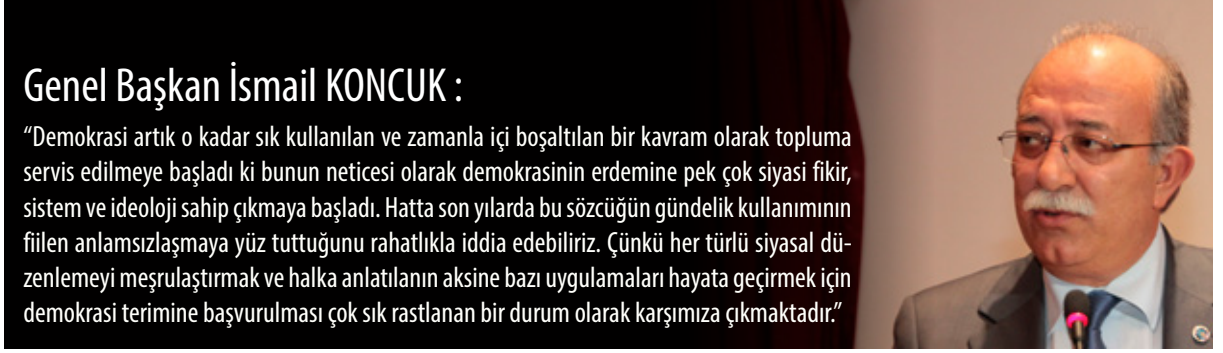
SÖYLEŞİ
CHP Uşak Milletvekili
Dilek Akagün YILMAZ : 14

"Eğitim dili farklılaştırıldığında bu ülkenin insanları bir süre sonra birbirini anlamaz hale gelecek; birlikte yaşama iradesi, ulus-devlet ve ulus bilinci ortadan kalkacaktır. EĞİTİM DİLİ TEK DİL OLMALIDIR."

SÖYLEŞİ
MHP Genel Başkan Yardımcısı ve
Gaziantep Milletvekili Prof. Dr. E. Semih YALÇIN: 20

"Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması bir son değil, başlangıçtır. PKK'nın talepleri bundan sonra giderek keskinleşip artacaktır. Bölücü terör örgütü ve Meclisteki temsilcileri önce devlet okullarında ana dilde eğitime kademeli olarak izin verilmesini isteyecek, sonra da bölgesel özerk yönetim oluşturulmasını ve bölge okullarında yerel dillerle eğitimin önü açılmasını talep edecektir.

Nihai hedef ise sözde bağımsız bir Kürdistan ve oradaki eğitim ve öğretim kurumlarında kendi sözde resmi dilleriyle eğitimdir."

Genel Başkan İsmail KONCUK :

"Demokrasi artık o kadar sık kullanılan ve zamanla içi boşaltılan bir kavram olarak topluma servis edilmeye başladı ki bunun neticesi olarak demokrasinin erdemine pek çok siyasi fikir, sistem ve ideoloji sahip çıkmaya başladı. Hatta son yılarda bu sözcüğün gündelik kullanımının fiilen anlamsızlaşmaya yüz tuttuğunu rahatlıkla iddia edebiliriz. Çünkü her türlü siyasal düzenlemeyi meşrulaştırmak ve halka anlatılanın aksine bazı uygulamaları hayata geçirmek için demokrasi terimine başvurulması çok sık rastlanan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır."

MAKALE
SÖZDE KÜRT SORUNU MU ?
PKK'NIN SİYASALLAŞMASI MI ?
Prof. Dr. Ruhi ERSOY
27

MAKALE
TOPLUMSAL YAPIYA İLİŞKİN
BAZI KAVRAMLARIN DEĞİŞEN
POLİTİK YÜZÜ
Prof. Dr. Hayati BEŞİRLİ
29

Mehmet Sayım TEKELİ :

"Biz ne dersek, ne yaparsak olmaz diyorlar, başka bir şey demiyorlar. Kusura bakmasınlar, biz Türkiye'yi olmazlarınzoru içinde bırakamayız. Türkiye hepimizin üst ve yüksek gerçekliğidir. Birilerinin siyasi ve ekonomik çıkarlarını koruma uğruna bütün bir ülkenin dengesini, düzenini bozamayız."

MAKALE
DEMOKRATİKLEŞME
PAKETİ VE TÜRK KİMLİĞİ
Prof. Dr. Selçuk KIRLI
32

Dilek Akagün YILMAZ :

"Eğitimi, PKK'nın hakimiyetinde olan bir öğretmen kitlesine ya da öğreticiye bıraktığınız zaman çocuklar bundan doğrudan etkilenecektir. PKK ile yakınlığı olan, ayrılıkçılığı ve ırkçı bir milliyetçiliği öne çıkaran yapılanma okullarda etki gösterecek, ayrılma duygusu yeni yetişen nesilde daha çok artacaktır."

E. Semih YALÇIN :

"Eğitim ve öğretimde Türk millî eğitiminin temel amaçlarını uygunluk aranır. Bu şart, söz konusu yasada mevcuttur. Hâl böyle iken ana dilde eğitim veya Türkçeden başka bir dilde eğitim, Türk millî eğitimini baltalayacak ve Türk öğrenciler arasında ayrımcılığa yol açacaktır."

MAKALE
ANDIMIZ AYET Mİ ?
Prof. Dr. Nurullah ÇETİN
37

MAKALE
TÜRKİYELİLİK :
YENİ BİR ÜST KİMLİK OLABİLİR Mİ ?
Faruk YAHŞİ
44

MAKALE
İMAN VE ÂHLAK ABİDESİ
BİR MÜTEFEKKİR : NEVZAT KÖSEOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZ
51

MAKALE
7 İKLİMİ DOLAŞAN ÇAĞRI
Hanife D. ÖZEL
53

MAKALE
SARIKAMIŞ ŞEHİTLERİ
Selçuk DİNLER
56

MAKALE
GEÇİCİ GÖREVLENDİRME (13/B-4) ZULMÜ
VE ÜNİVERSİTE ÇALIŞANLARI
Cüneyt KILIÇ
61

İsmail KONCUK / Genel Başkan

Paketten Milletimize NE ÇIKTI ?

Bir fikir ve pratik olarak kökleri çok eski çağlara dayanan demokrasi, "yurttaş egemenliği" anlamına gelmekte idi. Buna göre herkesi etkileyen kararlar alınırken tüm yurttaşların söz hakkına sahip olmaları ilkesine dayanıyor, bu hak herkesin bir araya geldiği toplantılarda "doğrudan demokrasi" adını verdiğimiz yöntem ile kullanılıyordu. Fikir olarak son derece kulağa hoş gelen bu sistem, uygulamaya başlandığı andan itibaren tam katılımı sağlayamıyordu. Çünkü eski çağlarda bu sistemde kadınların ve kölelerin oy kullanma hakkı yoktu. Yurttaş topluluğu ancak küçük ve görece bir kesimi ifade ettiği sürece benimseniyordu. Zamanla bu sistemin sıkıntıları ortaya çıktıkça doğrudan demokrasi yerine "temsili demokrasi" yöntemi cumhuriyet ile yönetilen ülkelerde benimsenmeye başladı.

Tarihimizde eski Türk devletlerinde kağanlar, hakanlar ve komutanlar yapacakları işlerde; çevresinin, aksakalların, komutanlarının ve halkının görüşlerinin aldılar. İslam tarihinde de istişare ve danışma bir nevi demokrasi olarak düşünülebilir. Modern Türkiye'de tarihi seyri, Osmanlı'nın son dönemlerinde başlayan kısmi demokrasi, cumhuriyetin ilanıyla temsili demokrasi olarak hayatımıza girdi.

Demokrasi artık o kadar sık kullanılan ve zamanla içi boşaltılan bir kavram olarak topluma servis edilmeye başladı ki bunun neticesi olarak demokrasinin erdemine pek çok siyasi fikir, sistem ve ideoloji sahip çıkmaya başladı. Hatta son yılarda bu sözcüğün gündelik kullanımının fiilen anlamsızlaşmaya yüz tuttuğunu rahatlıkla iddia edebiliriz. Çünkü her türlü siyasal düzenlemeyi meşrulaştırmak ve halka anlatılanın aksine bazı uygulamaları hayata geçirmek için demokrasi terimine başvurulması çok sık rastlanan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde Türk milletine ve devletin dina-

miklerine karşı oynanan oyunlar artık "milli irade", "demokratikleşme", "demokrasi", "millet egemenliği", "egemenliğin tecellisi" gibi değişik isimlerle öne çıkarılan birkaç vitrin düzenlemesi marifetiyle karşımıza getirilmektedir. Hatta zaman zaman bu düzenlemeler bizlere pazarlarda öne güzel meyveleri koyan arkada çürük meyveleri gizleyen ve almak istediğinizde; önden birkaç sağlam geri kalanı arkadan çürükleri veren hilebaz satıcıları hatırlatmaktadır. Bütün bu olup bitenler bizim demokrasiye olan inancımızı elbette sarsmayacaktır ama oynanan oyunları da kabul edeceğimiz anlamına gelmez.

Siyasi iktidarın yapmış olduğu ve kamuoyuna daha önce "kürt açılımı", "demokratik açılım", "milli birlik ve kardeşlik projesi", "demokratikleşme paketi" ve "normalleşme" olarak sunulan düzenlemeler aslında çok büyük problemlere gebedir. Bunlardan birisi okullarda okutulan öğrenci andının kaldırılmasıdır. Biz, Türk Eğitim-Sen ve Türkiye Kamu-Sen, bunun yanlış olduğunu her platformda dile getirdik. Bu kapsamda Türk Eğitim-Sen olarak Demokratikleşme Paketi adıyla kamuoyuna açıklanan paket çerçevesinde "Andımız"ın kaldırılacağının açıklanması üzerine tepkimizi göstermiş, tüm illerde ve Ankara'da 1. Meclis önünde kitlesel basın açıklamaları yaparak bu anlamsız uygulamayı protesto etmiştik. Hükümet, "Andımız"la ilgili olarak açıkladığı bu adımı hayata geçirmek amacıyla İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde değişiklik yapıp bunu. 08 Ekim 2013 tarih ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle Öğrenci Andı kaldırınca, Milli kimliğimize, Türk varlığına her zaman sahip çıkan ve bunu her fırsatta gösteren Türk Eğitim-Sen bu yönetmelik değişikliğini Danıştay nezdinde yargıya taşımıştır.

> "Demokrasi artık o kadar sık kullanılan ve zamanla içi boşaltılan bir kavram olarak topluma servis edilmeye başladı ki; bunun neticesi olarak demokrasinin erdemine pek çok siyasi fikir, sistem ve ideoloji sahip çıkmaya başladı. Hatta son yılarda bu sözcüğün gündelik kullanımının fiilen anlamsızlaşmaya yüz tuttuğunu rahatlıkla iddia edebiliriz. Çünkü her türlü siyasal düzenlemeyi meşrulaştırmak ve halka anlatılanın aksine bazı uygulamaları hayata geçirmek için demokrasi terimine başvurulması çok sık rastlanan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır."

Hükümetin anayasa da yapılacak değişiklikleri istediği gibi gerçekleştirebilmek için başlattığı "yeni anayasa" çalışmalarının aslında çok da iyi niyetli olamadığını düşünüyor ve anayasa değişikliğinin her zaman yapılabileceğini ihtiyaç hâsıl olunca geçmişte de yapıldığını dile getirirken, sanki yeni bir devlet kuruluyor da onun anayasası yapılıyormuş gibi servis edilmek istendiğini görüyoruz. Bizler için Anayasanın ilk üç maddesi son derece önemlidir. Anayasanın ilk üç maddesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşu ile ilgili maddelerdir. Anayasa'da bayrağımızın ay yıldızlı al bayrak, Türkçenin resmi dil, eğitim dilinin Türkçe, devletimizin de laik sosyal bir Cumhuriyet olması ve Atatürk vurgusu son derece önemlidir. Bunlardan taviz vermemek bütün Türk milletinin ortak vazifesidir. Demokratikleşme paketinde yer alan özel okullarda ana dilde eğitimin kapısını aralayan düzenlemeler anayasanın 42. maddesine aykırı düzenlemedir. Bununla birlikte etnik kimlik vurgusu yapılması, Türk üst kimliğinin sorgulanarak ortadan kaldırılmaya çalışılması bu paketin halkımızın başına ördüğü çoraplardan sadece birisidir.

Bu paketlerle milletimize baldıran zehri sunulmaktadır. Yer adlarının değiştirilmesi, anadilde eğitime zemin hazırlanması, kamu hizmetlerinin farklı dilde ve lehçelerde sunulmasına imkân verilmesi, terör örgütüne ses çıkarılmaması, Barzani'nin ülkemize kadar gelip bölücülük propagandası yapması ve kendi televizyonlarında ülkemizin bir kısmına göz diktiğini açıkça göstermesi, bu ülkenin başbakanı tarafından "Kürdistan" ifadesinin bölücü ağızla kullanılması ve meclise resmi tutanaklara kadar girmesi başta ifade ettiğim demokrasi kavramının ne kadar farklı ve halka rağmen yanlış uygulandığının açık göstergesidir.

Hükümetin son günlerde yapmış olduğu dershanelerin kapa-

> “Siyasi iktidarın yapmış olduğu ve kamuoyuna daha önce “kürt açılımı”, “demokratik açılım”, “milli birlik ve kardeşlik projesi”, “demokratikleşme paketi” gibi değişik adlar altında ve “normalleşme” olarak sunulan düzenlemeler aslında çok büyük problemlere gebedir. Bunlardan birisi okullarda okutulan öğrenci andının kaldırılmasıdır.”

tılması ile ilgili girişimler masum olarak görülmemektedir. Dershanelerin kaldırılması yasal düzenlemeler yerine burada çalışan insanların ve işletmecilerin görüşleri ve tecrübeleri değerlendirilerek eğitimin daha kaliteli olması için kullanılması yolu izlenerek sistemin dershaneye olan ihtiyacı sorgulanarak daha doğru bir yol izlenebilir. Böylece hem burada çalışan insanlar, hem veliler, hem de Türk Milli Eğitimi bu işten kazançlı çıkmış olur. Bunun yerine sırf bir grubu geçmişte başlanılan tasfiye sürecinde iyice köşeye sıkıştırmak için fırsatçı bakış açısıyla bu çalışmaları yapmak akla ve izana uygun görülmemektedir.

Hükümet tarafından PKK terör örgütüne ve devlete asi olmuş insanlara açılan kucak, tanınan iltimas bu ülkenin sadık vatandaşlarına tanınmamaktadır. Örgüt üyeleri hâkim oldukları ilçelerde ve bölgelerde çevirme, kimlik kontrolü, ceza yazma, mahkeme kurma ve asayiş birimleri olarak gövde gösterisi yapma gibi faaliyetler içinde bulunurken, çarşıda asker öldürülürken, evinin önünde savcı öldürülürken, okullarda bariz bölücülük propagandaları yapılırken hükümet fiyonklu paketler açmakla meşgul görünmektedir. Yolsuzlukları, rüşveti ve bakanların yapmış olduğu usulsüzlükleri araştıran savcı ve polisler paralel devlet kurmakla suçlanmakta; KCK’nın kurmuş olduğu mahkemeler, cezaevleri, güvenlik birimleri ve bölücü faaliyetleri paralele devlet olarak görülmemektedir. Başbakan memurlara, işçilere, akademisyenlere, öğretmenlere, asgari ücretlilere bütçe yapılırken son derece cimri; hırsıza ayrılan bütçede ise bir o kadar bonkör ve fütursuz davranmaktadır. Bu güne kadar PKK ve Bölücü örgütler için bir kere inlerine girip mahvedeceğiz diyemeyen hükümet, daha dün göklere çıkardığı grupları, polisleri ve yargı mensuplarını yolsuzlukları ortaya çıkardıkları ve gerçek yüzlerini milletimize gösterdikleri için bu ifade ile tehdit etmektedir. Dünyanın hiçbir yerinde hırsızı yakalayan polisler, suçlular tarafından görevden alınmamış, tehdit edilmemiş ve sürülmemiştir. Sayın başbakan biz yürütmenin başıyız derken; galiba “yürütmeyi” yanlış anlamıştır. Türkiye Kamu-Sen olarak yapmış olduğumuz geniş katılımlı eylemimizde “Hırsıza değil memura bütçe.” diyerek 2014 yılı merkezi yönetim bütçesinden kamu çalışanlara ayrılan payı ve burada hak etiğimiz iyileştirmelerin yapılamasını, hükümetin taleplerimize kulak tıkamasını protesto ettik.

Sayın başbakan gezi eylemleri sırasında tepkisini dile getirirken; bu yolsuzlukların, rüşvetin ve kamudaki adaletsizliğin şifrelerini bizlere ifade etmiş fakat biz o zaman bunu anlayamamıştık. Sayın başbakanın, “milyonları evde zor tutuyoruz” derken, ne demek istediğini ancak son olaylarla anladık. Kamu çalışanı, eğitim çalışanı, akademisyen, işçi, memur ve asgari ücretli çalışanın maaşını aldığında nasıl geçineceğini düşünerek sabahlara kadar gözüne uyku girmezken onlardan daha dertli olanlarını da gördük. Bu milyonlar nasıl muhafaza edilecek? Çelik kasalar almıyor, dolaplara sığmıyor, valizler patlıyor derken çareyi ayakkabı kutularında bulduklarını gördük. Burada bizim sayın başbakana çağrımız, elinin vicdanına koyup yolsuzluğu kim yaptıysa onun üzerine git-

> “En az dört bin yıllık bir geçmişe sahip olan bu necip Türk milleti bu zilleti hak etmemiştir. Irak’taki Türkmenlerin ve Doğu Türkistan’daki Uygur Türklerinin uğradığı zulümler hepimizin malumu iken, bunları görmezden gelen sayın Başbakan “Rabia” işareti yaparak gezmektedir. Bölücü başının istedikleri ve Oslo pazarlıkları bir bir sahneye konulmaktadır. Kurumlarda fişlemeler ve buna göre kişilerin kategorize edilmesi son günlerde gündeme gelen gelişmelerle artık söylenti olmaktan çıkmıştır.”

mesi, güvenlik güçlerini ve yargı mensuplarını serbest bırakması abdestinden şüphesi olmadığını kamuoyuna ispat etmesidir. Ayrıca ülkenin ekonomisinden, refahından hak ettiği payı alamayan kamu çalışanlarının hakkının teslim edilmesidir.

Demokratikleşiyoruz derken tam bir korku devleti ve despot bir yönetimin bütün uzuvları siyasi irade tarafından aşama aşama oluşturulmaktadır. Bu aşamalardan birisi de 657 sayılı devlet memurları kanunudur. Sayın başbakan bu kanundan rahatsızlığını hâkimlere olan kızgınlığını dile getirirken biz kez daha ifade etmiştir. “İşçi olsa verir tazminatını kapının önüne koyarsın, ama 657 buna imkân vermiyor. Bununla ilgili çalışmalar yapmak istiyoruz.” derken devlet memurluğu kavramını kaldırıp memurun iş güvencesini elinden alarak tamamen siyasilerin iki dudağı arasına memurun ve memur ailesinin kaderini bağlamak en büyük arzusudur.

Demokratikleşme paketi ve bunun öncesinde zaman zaman yapılan düzenlemeler ciddi anlamda ülkemizi karanlık günlere ve bölücülüğün azdığı uçurumun kenarına kadar sürüklemiştir. Ülkemizin dış politikasında yaşanan kırılmalar, Suriye, Irak ve İran’daki gelişmelerin üzerine Sn. Dışişleri Bakanı’nın Ermenistan ziyaretinde söylemiş olduğu tehciri onaylamıyorum görüşüyle bir kez daha gün yüzüne çıkmıştır. Dört bin yıllık bu necip Türk milleti bu zilleti hak etmemiştir. Irak’taki Türkmenlerin ve Doğu Türkistan’daki Uygur Türklerinin uğradığı zulümler hepimizin malumu iken bunları görmezden gelen sayın başbakan “Rabia” işareti yaparak gezmektedir. Bölücü başının istedikleri ve Oslo pazarlıkları bir bir sahneye konulmaktadır. Kurumlarda fişlemeler ve buna göre kişilerin kategorize edilmesi son günlerde gündeme gelen gelişmelerle artık söylenti olmaktan çıkmıştır. Alfabede yapılması düzenlenen değişiklikler eğitim sisteminin bölücü mihraklarla planlanarak yönetilmeye çalışılması farklı grupların dershaneleri kapatılarak “EDEV” adı verilen KCK-PKK dershanelerinin açılmasına imkân verilmesi, güvenlik güçlerinin arkasındaki desteğin çekilmesi, Dağdan inecek teröristlerin ve PKK sempatizanlarının öngörülen 35000- kişi terör mağduru veya terörden etkilenen vatandaşlar arasında gösterilerek kamu kurumlarında KPSS ve diğer kriterler olmadan işe alınmasının planlanması, Kamu çalışanlarının iş güvencesinin ellerinden alınmaya çalışılması gibi daha bir çok düzenleme Paket veya Paketçikler halinde kamuoyunun önüne getirilmektedir. Ve adı demokrasi paketi olarak sunulmaktadır. Bu ifade edilenler hangi çoğunluğun isteğidir ki böyle servis edilmektedir. Biz Türk Eğitim-Sen olarak; “Haksızlık karşısında susanın dilsiz şeytandır” ilkesine göre bütün eğitim çalışanlarını ve kamu çalışanlarını bu gelişmeler karşısında uyanık olmaya davet ediyoruz. Önümüzdeki süreçte iktidara mesaj verebileceğimiz en büyük demokrasi örneği yakın zamanda önümüze gelecek sandıktır. Demokratik hakkımızı kullanarak aslında demokrasinin nasıl olması gerektiğini göstereceğimize inanıyorum. Bütün kamu çalışanı ve eğitim çalışanlarının yeni yılını kutlarken yeni yılın bize, tüm Türk ve İslam âlemine huzur, mutluluk ve en çok hasret kaldığımız adaleti getirmesini diliyorum.

Söyleşi

AK PARTİ İZMİR MİLLETVEKİLİ Mehmet Sayım TEKELİOĞLU

> “Bizim anlayışımızda bir değişme olmadı. Değişen Türkiye’nin yasaklar kelepçesinden, yasaklar koridorundan çıkmasıdır. Bırakın insanlar kendilerini istedikleri gibi ifade etsinler. Bu Kürtçe olur, Arapça veya Boşnakça olur. Türkiye varlığın, özgürlüğün ve vicdanın vatan boyutuyla yaşandığı coğrafya olmalıdır.”

Söyleşi: Meltem YALÇINKAYA

AK PARTİ İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET SAYIM TEKELİOĞLU İLE DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ HAKKINDA RÖPORTAJ YAPTIK

Başbakan'ın açıkladığı demokratikleşme paketinde yer alan hususlardan birisi özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılmasıdır. Başbakan 17 Ağustos 2013 tarihinde "Pakette anadilde eğitimin önü açılıyor deniyor. Ne boyutta düzenleme?" şeklindeki soruya "Hayır yok. Özel okullarda da yok. O konu bizim için şu anda ele alınacak durum değil. Biz, ülkemizi bölecek konular üzerinde Ak Parti olarak adım atamayız. Zamanlama birçok konuda çok önemli. Zamanlamayı iyi yapmazsanız güzelim ülkemize yazık edersiniz. Biz zaten okullarda anadili öğrenme imkânı sağladık. Ama anadil ile eğitimin önünü açarsanız resmi dili zedelersiniz" demişti. Ancak 30 Eylül'de paketten özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması çıktı. Peki, aradan geçen bu sürede değişen ne oldu? Niçin bu düzenlemeye gerek duyuldu?

Türk varlığını köklü bir tarih zengin bir kültür anlamlı kıldı, kılmalıdır. Varlığımızı yok etmek isteyenler yüzyıllardır bütün bir insanlık vicdanının ve özgürlüğünün teminatı olan değerlerimizi zayıflattılar. Giderek kendi irfan ve medeniyet dünyamızdan koptuk. Akıl tutulması yaşadık.

> "30'lu yıllar, ulus devletlerin, başkasını yok etmeye yeminli milletler inşa ettiği yıllardır. Bu dönem insanlığa koyu ırkçılık denebilecek faşist yönetimleri, diktatörlükleri armağan etti. Bu diktatörlüklerin temel doktrini kendilerinin en iyi ve seçkin, ötekilerin ise pis ve aşağılık olduğu ideolojisine dayanıyordu. Okullar ulus denilen kitleye koşullandırmalarla feda olmaya hazır insanlar üreten fabrikalar gibi görülmüştür. Benzer etkilenmelerden Türkiye de nasibini aldı."

Vicdanlar köreldi, ruhumuz kararardı. Benliğimizi korkular, vehimler kuşatmaya başladı. Öyle ki, sadece içimize kapanmakla kalmadık, koyu bir akıl tutulmasıyla enerjimizi sen ben kavgası içinde ölüme, kana, ateşe akıtıp heba ettik. Zenginliğimiz yoksulluğa dönüştü, gücümüz zayıflığa. Kendimizden korkar hale geldik. Biz kimdik? Sorunuzun "dil ve Türkçe" ekseninde yoğunlaşan alanında açıklarsak, bu aziz milletin dil, din, inanç gibi yaşantıları engellemediği bilakis bu çeşitliliği ilahi yaratışın doğal sonucu olarak anladığını görürüz. Siz gönül dili ile konuşursanız tüm diller sizindir, varlığınıza zenginlik katar. Yok eğer can kulağınız tıkanmışsa hiçbir dilin güzelliğini duyamazsınız. Gönül dili ile konuşamayanlar aynı lisanla konuşsalar da anlaşamazlar. Olayı "Başbakan şöyle dedi, böyle dedi" ekseninde ele alıp kendimizce bir mantık kurmaya gerek yok. Tarih hepimizden, herkesten güçlüdür. Allah'ın yarattığını yarattığı gibi kabul etmek kimseye zarar vermedi, vermez. Osmanlı Müslüman olmayanların bile yaradılışından getirdiği hususiyetleri yasaklamadı. Bizim anlayışımızda bir değişme olmadı. Değişen Türkiye'nin yasaklar kelepçesinden, yasaklar koridorundan çıkmasıdır. Bırakın insanlar kendilerini istedikleri gibi ifade etsinler. Bu Kürtçe olur, Arapça veya Boşnakça olur. Türkiye varlığın, özgürlüğün ve vicdanın va-

tan boyutuyla yaşandığı coğrafya olmalıdır.

Kürtçe bilen öğretmenler olmadığı için seçmeli Kürtçe dersleri ücretli öğretmen tarafından verilmektedir. Öte yandan bazı bölgelerde ücretli öğretmenlerin PKK'nın kontrolünde olduğu bizzat Eski Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer tarafından dile getirilmiştir. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitim sakıncalar doğurabilir mi? Öte yandan bilindiği gibi PKK ana dilde eğitim talebini uzun yıllardır gündeme getirmektedir. Bu noktada özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması PKK'nın bu amacına katkı sağlar mı?

Yasaklar şiddeti artırmıştır. Masum insanlarımız, saçma sapan yasakların itmesi ve illegal örgütlerin propagandası ile yanlış yollara sapabilmişlerdir. Doğruların yanlış maksatlar için kullanıldığı çok olmuştur. PKK veya başka unsurlar bir propaganda yöntemi olarak böyle bir tarzı kullanmışlardır. Aynı yöntem ters cepheden de kullanılarak, tertemiz, gencecik duygular kışkırtılmıştır. Siyasi veya fikri söylemleri bu kışkırtmaları doğuracak zemin üzerinde inşa etmemeliyiz. Biz oynanmak istenen oyunun farkındayız. Biri memleketi bölmek, diğeri kurtarmak adına terörün değirmenine su taşımasın. Türkiye bugün her zamankinden daha büyük, daha işler bir ülkedir. Kurumları daha oturmuştur. Eğer bu istismar gerekçelerini ortadan kaldırmazsak, teröre işte o zaman pirim vermiş oluruz. Kaldı ki, bir insanın kendi dili ile düşünmesinden, konuşmasından, şarkı söylemesinden, eğitim yapmasından daha doğal ne olabilir? PKK gibi örgütlerin beslenme ve istismar kanallarını tıkamak istiyorsanız, insanların kendi anadillerine saygılı olmanız gerekir. Değilse hem PKK terörüne karşı olup hem de yasakçı bir zihniyeti savunmak derin bir çelişkidir.

Anayasanın 42. Maddesi "Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir." der. Bu noktada özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitim için Anayasa değişikliği gerekli mi?

Anayasanın ilgili maddeleri gayet açıktır. Türkiye Cumhuriyetinin resmi dili Türkçedir. Konuyu bu dar aralıktan çıkararak düşünelim. Resmi dil ile eğitim dili farklı mahiyetleri olan kavramlardır. Örneğin bu memlekette mesela Fransızca, Almanca veya İngilizce eğitim yapan okullar var. Benzer uygulama hemen her ülkede var. Kimi üniversitelerimizde İngilizce eğitim yapıldığını siz de biliyorsunuz. Ama onların resmi işlemleri hep Türkçedir. İmkânımız sınırlı ama burada felsefi niteliğiyle önemli

bir hususun daha altını çizmek istiyorum: Ünlü Alman filozof Heidegger "Dil varlığın evidir" diyor. Birçok filozof da dilin düşüncenin evi olduğunu söyler. Bir millet dilini yitirirse varlığını yitirir. Bunu şöyle anlayalım, varlığımız güçlü ve zengin olduğu ölçüde dilimiz de güçlü ve zengin olur. Bilim, sanat, düşünce, estetik, teknoloji üretemezseniz diliniz de değişen dünyanın anlamını kaldıramaz. İnsan dille düşünür, dille yaşar, dille şarkı söyler, dille güler, dille üzülür, dille uyur, dille ölür. Bakın bugün hayatın her alanında araştırma yapanlar mutlaka İngilizceyi öğrenmek zorunda kalıyorlar. Oysa onların bu öğrenimi için bir yasa çıkmış değil. Ama hayat ve dünyadaki gelişmeler onları bu yönde zorluyor. Kimi dillerin de tersten benzer sebeplerle yok olduklarını biliyoruz. Neden? Çünkü o dilleri canlı kılan kültür ve medeniyet iklimi, ekseni değişiyor da ondan. Tek başına bir dil davası dilin kendi hakikatine aykırıdır. Dile önem verenler zengin bir tasavvur, zengin bir sanat, ileri bir teknoloji ortaya koymalıdır. Başkasının dünyasını ve hayatını yaşayanlar kendi dillerini konuşamazlar. Kendi dilleri ile sanat da bilim de yaratamazlar. Siz samimi, dürüst olarak kendi dilinizi ve dünyanızı yaşarsanız, diliniz doğal genişlemesi içinde bütün canlı ilişkilere sirayet edecektir. Siz gerçek bir barış, kardeşlik kurarsanız, siz ilimde, bilimde, felsefede, sanayide, ticarette, eğitimde öncü, örnek olursanız, diliniz diğerleri için de cazip ifade ve anlama aracına dönüşür. Bütün bunlar yasa ile olmaz, kendiliğinden olur. Kendiliğinden var veya yok olmayan hiçbir olguyu yasayla var veya yok edemezsiniz.

> "Türkiye bugün her zamankinden daha büyük, daha işler bir ülkedir. Kurumları daha oturmuştur. Eğer bu istismar gerekçelerini ortadan kaldırmazsak, teröre işte o zaman pirim vermiş oluruz. Kaldı ki, bir insanın kendi dili ile düşünmesinden, konuşmasından, şarkı söylemesinden, eğitim yapmasından daha doğal ne olabilir? PKK gibi örgütlerin beslenme ve istismar kanallarını tıkamak istiyorsanız, insanların kendi anadillerine saygılı olmanız gerekir."

Okullarda 1933 yılından beri okutulan Öğrenci Andı kaldırıldı. Öğrenci Andı'nın kaldırılmasına niçin ihtiyaç duyuldu?

Türkiye bir bölgesel güç olacaksa demokratikleşmek zorundadır. Zaten sözünü ettiğiniz 30'lu yıllar, ulus devletlerin, başkasını yok etmeye yeminli milletler inşa ettiği yıllardır. Bu dönem insanlığa koyu ırkçılık denebilecek faşist yönetimleri, diktatörlükleri armağan etti. Bu diktatörlüklerin temel doktrini kendilerinin en iyi ve seçkin, ötekilerin ise pis ve aşağılık olduğu ideolojisine dayanıyordu. Okullar ulus denilen kitleye koşullandırmalarla feda olmaya hazır insanlar üreten fabrikalar gibi görülmüştür. Benzer etkilenmelerden Türkiye de nasibini aldı. İnsani değerler herkesin malıdır. Her insan kıymetlidir. Yanlış koşullanmalarla iyiliği sadece kendisinde görmek veya değerleri ancak kavmiyetçi kodlamalarla anlamak gibi bir yanlış hem hakikate hem demokratik dünyanın gerçekliğine aykırıydı. Diyelim ki doğrunun ne olduğunu bilemiyoruz, hiç olmazsa yanlışı kutsallaştırmayınız, yanlışta ısrar etmeyiniz. Bugün bizim asgari müştereklerde buluşmaya, kucaklaşmaya ihtiyacımız var. Ayrışmaya, birbirimizi itmeye değil. Sevgi çoğaltmaya ihtiyacımız var, nefreti artırmaya değil. Bir Kürdün önce Türküm, arkasından doğruyum demesi ne kadar kabul edilebilir?

"Türküm" diye başlayan ve "Ne mutlu Türküm diyene!" diye biten Andımızın kaldırılması PKK'nın ve bölücü çevrelerin taleplerinden de birisiydi. Zira bölücü çevreler tarafından Öğrenci Andının kaldırılmasına yönelik yoğun bir kampanya çalışması yürütülmekteydi. Bu açıdan değerlendirdiğimizde, Öğrenci Andı'nın kaldırılması, yeni bir mevzi kazandığı iddiasındaki bölücü çevrelerin propaganda etkisini güçlendirir mi?

Bu tarz açılımlar PKK'ya mevzi kaybettirir, ettirmiştir de. Kürt kökenli ve onlarla yakın ilişki içinde yaşayan diğer yurttaşlarımızın omuzlarında, içlerinde, gönüllerinde bir ağırlık kalkmıştır, kalkmaktadır. İnsanımızın yolu açılmıştır. Gözü, gönlü, ufku açılmıştır. Demokratik açılımın sağladığı kardeşlik ortamının maddi manevi karşılığı, kazanım olarak görünür, yaşanır olmuştur. Hayat her alanda renklenmektedir. Üre-

> “Bugün bizim asgari müştereklerde buluşmaya, kucaklaşmaya ihtiyacımız var. Ayrışmaya, birbirimizi itmeye değil. Sevgi çoğaltmaya ihtiyacımız var, nefreti artırmaya değil. Bir Kürdün önce Türküm, arkasından doğruyum demesi ne kadar kabul edilebilir?”

tim, tarım, ticaret, hayvancılık gelişmekte, sokaklar canlanmaktadır. Umut, sevgi, bilgi çoğalmakta, kin, nefret hayatımızdan çekilip gitmektedir. Bütün bunlar hayatın gerçeği olmaktadır.

Demokratikleşme paketinde q, w, x harflerinin kullanımının önündeki engeller kaldırılmıştır. Bu harflerin kullanımının serbest bırakılmasının başta eğitim olmak üzere birçok alana ne gibi etkileri olacaktır?

Az önce doğal gelişimi içinde bir olgu var olmuşsa onu yasayla yok edemezsiniz dedim. İşte sorunuzun cevabı buradadır. Küreselleşen dünyada realitenin sınırları silinmiş, birbirine karışmıştır. “w, x, q” gibi harfler meselesi. Bu harfleri zaten kullanır olduk. İşte en basit misal: Hepimiz bilgisayar kullanıyoruz, bir siteye girmek için ilkin “w” harfini kullanıyoruz. Bunu önleyemezsiniz. Önlemenin imkânı da manası da yoktur. Bakın ben şöyle düşünüyorum: harfleri, sesleri bile bizim ve öteki, yerli ve yabancı hatta dost-düşman diye ayırırsak önce haki-

kat ve hoşgörü orayı terk eder. Kabalığın, anlayışsızlığın vicdanına terk ediliriz. Bu memlekette yasak düşünceler, sonra yasak kitaplar, ardından yasak isimler, kelimeler vardı. Bari yasak harfler ayıbı üzerimize kalmasın.

Sayın Başbakan'ın seçim barajı ile açıklamaları hakkında neler söyleyeceksiniz? Başbakan seçim barajı ile ilgili üç alternatif sunmuştu. Seçim barajı konusu ne zaman Türkiye gündemine gelecek?

Biliyorsunuz seçim barajı Türkiye'yi koalisyonların istikrarsızlaştıran düzeninden veya düzensizliğinden korumak için düşünülmüştü. Bu sadece bizde olan bir durum değil. % 10'luk seviyenin yüksek ve bu uygulamanın demokratik olmadığı söylendi durdu. Peki, buyurun dedi Sayın Başbakanımız. Tümden kaldırmak da dâhil üç seçenek önerdi. Bu bir öneridir. Şimdi de bu konuda muhalefet edenler anlaşılmaz, çelişkili sebeplerle ipe un sermeye başladılar. Bunları anlamak mümkün değil. Peki, ne istiyorsunuz dediğimizde o konuda da bir şey söylemiyorlar. Sadece olmaz diyorlar. Biz ne dersek, ne yaparsak olmaz diyorlar, başka bir şey demiyorlar. Kusura bakmasınlar biz Türkiye'yi olmazların zoru içinde bırakamayız. Türkiye hepimizin üst ve yüksek gerçekliğidir. Birilerinin siyasi ve ekonomik çıkarlarını koruma uğruna bütün bir ülkenin dengesini, düzenini bozamayız.

Başbakan demokratikleşme paketinde; siyasi partilere, eş genel başkanı sistemini uygulama imkânı getirdiklerini açıklamıştı. Bilindiği gibi eş başkanlık uygulaması TBMM'de temsil edilen sadece bir siyasi partide bulunmaktadır. Öte yandan bugüne kadar kamuoyunda eş başkanlıkla ilgili en ufak bir talep de söz konusu olmamıştır. Dolayısıyla eş başkanlık sistemi hangi ihtiyaca karşılık getirilmiştir? Eş başkanlık sistemi ne anlama gelmektedir? Eğer iktidar tarafından bu bir ihtiyaç olarak kabul ediliyorsa; Ak Parti de eş başkanlık uygulamasını hayata geçirecek midir?

"Bakın ben şöyle düşünüyorum: harfleri, sesleri bile bizim ve öteki, yerli ve yabancı hatta dost-düşman diye ayırırsak önce hakikat ve hoşgörü orayı terk eder. Kabalığın, anlayışsızlığın vicdanına terk ediliriz. Bu memlekette yasak düşünceler, sonra yasak kitaplar, ardından yasak isimler, kelimeler vardı. Bari yasak harfler ayıbı üzerimize kalmasın."

Eş başkanlık Parlamentomuzda bir partimiz tarafından zaten uygulanmaktadır. Bir ihtiyaç mıdır değil midir, ona bizim karar vermemiz doğru olmaz. Müsaade edelim de ihtiyaç duyan partiler buna karar versin. Kendi adıma pozitif ve negatif yanları olabilir. Uygulandığı partiye esneklik de katabilir. Algı ve kültürle ilgili bir durum olarak görülmelidir.

Sayın Başbakan, "Bu bir ilk değildir, son değildir. Bu paket, bir ilerleyişin önemli bir aşamasıdır" demişti. Bu sözlere istinaden önümüzdeki dönemde ne tür çalışmalar yapılacaktır?

Özgürlüğün, demokrasinin, huzurun, kardeşliğin sonsuz olmasından mustarip değiliz. Özgürlük ancak özgürlüğün, huzur ancak huzurun, kardeşlik ancak kardeşliğin tehdit ve tehlike altında olduğu zaman sınırlanır. Yoksa size gönlünü, kollarını açan birine niçin arkanızı dönesiniz. İyi ve güzel olan sürekli olmalıdır. Canlı, diri, aktif olan zaten bitmez. Bitmemeli. Sürekli büyür, gelişir.

Söyleşi

CHP UŞAK MİLLETVEKİLİ
Dilek AKAGÜN YILMAZ

"Eğitim dili farklılaştırıldığında bu ülkenin insanları bir süre sonra birbirini anlamaz hale gelecek; birlikte yaşama iradesi, ulus-devlet ve ulus bilinci ortadan kalkacaktır. EĞİTİM DİLİ TEK DİL OLMALIDIR"

Söyleşi: Meltem YALÇINKAYA

CHP UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN DİLEK AKAGÜN YILMAZ İLE DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ ÜZERİNE SÖYLEŞİ GERÇEKLEŞTİRDİK

Kürtçe kurslar, TRT 6 yayınları, Kürtçenin okullarda seçmeli ders olarak okutulması, üniversitelerde Kürt Dili ve Edebiyatı bölümünün kurulmasına izin verilmesi, ana dilde kamu hizmeti, ana dilde savunma hakkı derken, Demokratikleşme Paketi ile birlikte özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önü açıldı. PKK ve bölücü çevreler ana dilde eğitim talebini uzun yıllardır dile getiriyor. Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması, PKK'nın ana dilde eğitim talebinden vazgeçmesine yol açacak mı?

Özel okullarda farklı dil ve lehçelerdeki eğitimin önünün açılması aslında PKK'nın talebine kısmi olarak "evet" demektir. Bu durum, PKK'nın ana dilde eğitim talebinden vazgeçmesine yol açmaz, aksine PKK'ya verilen taviz niteliğindedir. Bu nedenle kabul edilebilir değildir. AKP tarafından ana dilde savunma çıkarıldı. Ceza Muhakemeleri Kanununun 202. maddesi çok açık bir şekilde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesiyle eşdeğerdi. CMK'nın 202. Maddesi "Sanık veya mağdur, meramını anlatabilecek ölçüde Türkçe bilmiyorsa; mahkeme tarafından atanan tercüman aracılığıyla duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar tercüme edilir." deniyordu ama AKP, sanıkların Türkçe bilseler de istedikleri dilde savunma yapmalarına olanak sağladı. Bu durum, yargılama dilinin değiştirilmesine dönük bir çabaydı. Biz, o zaman da muhalefet şerhimizi koyduk. Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitim ana dilde eğitimin önünü açacak bir durumdur; ön adımdır. Biz CHP olarak, "Eğitim dili tek dil olmalıdır" diyoruz. Çünkü eğitim dili farklılaştırıldığında bu ülkenin insanları bir süre sonra birbirini anlamaz hale gelecek; birlikte yaşama iradesi, ulus-devlet ve ulus bilinci ortadan kalkacaktır. Eğitim dili tek olmalıdır. Ancak, yerel diller seçimlik derslerle ya da kurslarla öğrenilebilir. Yerel dillerin gelişmesinin önünde hiçbir engel olmamalıdır ama eğitim dili tek olmalıdır. Kopenhag kriterleri "Üniter devletlerde eğitim dili tektir" der. Devlet; yerel dillerin, kültürel zenginliklerin geliştirilmesi konusunda çaba harcar. Biz de uluslararası kriterler çerçevesinde, ülkemizin geleceğini de düşünerek, ulus-devlet ve ulus bilincinin korunmasının ortak dille söz konusu olacağını ve ortak dilin de Türkçe olduğunu ifade ediyoruz. Türkçe eğitim temel olmalıdır, diğer diller de öğrenilebilir.

> "Eğitimi, PKK'nın hakimiyetinde olan bir öğretmen kitlesine ya da öğreticiye bıraktığınız zaman çocuklar bundan doğrudan etkilenecektir. PKK ile yakınlığı olan, ayrılıkçılığı ve ırkçı bir milliyetçiliği öne çıkaran yapılanma okullarda etki gösterecek, ayrılma duygusu yeni yetişen nesilde daha çok artacaktır."

Kürtçe bilen öğretmenler olmadığı için seçmeli Kürtçe dersleri ücretli öğretmen tarafından verilmektedir. Öte yandan bazı bölgelerde ücretli öğretmenlerin PKK'nın kontrolünde olduğu bizzat Eski Millî Eğitim Bakanı Ömer Dinçer tarafından dile getirilmiştir. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde özel okullarda etnik dil ve lehçelerde eğitim sakıncalar doğurabilir mi? Bu değişiklikle birlikte eğitim hayatımız nasıl etkilenecektir?

Eğitimi, PKK'nın hakimiyetinde olan bir öğretmen kitlesine ya da öğreticiye bıraktığınız zaman çocuklar bundan doğrudan etkilenecektir. PKK ile yakınlığı olan, ayrılıkçılığı ve ırkçı bir milliyetçiliği öne çıkaran yapılanma okullarda etki gösterecek, ayrılma duygusu yeni yetişen nesilde daha çok artacaktır. Farklılıklarımızla birlikte yaşama yani bir bütün olabilme duygusu çocuklarda yok olabilir. Zaten PKK da ayrılıkçılık güçlensin istediği için bu talepleri ön plana çıkarıyor.

> “Ülkemizde Sevr’den itibaren emperyalizmin ve uluslararası güçlerin parçala-böl-yönet politikası hâkim. Bu çerçevede Başbakan’a belli konularda önerilerde bulunuluyor, baskı yapılıyor ve Başbakan da baskılara karşı direnemediği için farklı tarihlerde farklı açıklamalar yapıyor.”

Başbakan 17 Ağustos 2013 tarihinde “Pakette anadilde eğitimin önü açılıyor deniyor. Ne boyutta düzenleme?” şeklindeki soruya “Hayır yok. Özel okullarda da yok. O konu bizim için şu anda ele alınacak durum değil. Biz, ülkemizi bölecek konular üzerinde Ak Parti olarak adım atamayız. Zamanlama birçok konuda çok önemli. Zamanlamayı iyi yapmazsanız güzelim ülkemize yazık edersiniz. Biz zaten okullarda anadili öğrenme imkânı sağladık. Ama anadil ile eğitimin önünü açarsanız resmi dili zedelersiniz” demişti. Ancak Başbakan 30 Eylül 2013 tarihinde özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünü açıldığını açıkladı. Başbakan’ın açıklamalarını değerlendirdiğinizde aradan geçen sürede ne değişti?

Başbakan’ı yönlendiren bazı derin ve gizli güçler var. Ülkemizde Sevr’den itibaren emperyalizmin ve uluslararası güçlerin parçala-böl-yönet politikası hâkim. Bu çerçevede Başbakan’a belli konularda önerilerde bulunuluyor, baskı yapılıyor ve Başbakan da baskılara karşı direnemediği için farklı tarihlerde farklı açıklamalar yapıyor. Başbakan bunu ilk kez yapmıyor; nitekim daha önce de pek çok konuda geriye dönüş yaptı. Başbakan’ın baskı altında olduğu ve baskılara karşı direnemediğini düşünüyorum. Başbakan’a adeta “ülkeyi böl ve yönet” politikası uygulattırılıyor. Başbakan, PKK ve arka plandaki o derin güç tarafından bunları yapmaya zorlanıyor.

Millî Eğitim Bakanı Nabi Avcı, özel okullarda Kürtçe eğitim alanların sınav uygulamalarının nasıl olacağı yönündeki bir soruya “Bu dersi okutan Bakanlık sorusunu da sormayı bilir’ diyerek, sınavlarda Kürtçe soruların sorulabileceği mesajını vermişti. Size göre bu nasıl mümkün olacaktır?

İngilizce ya da Fransızca eğitim yapan okullardan bahsediliyor. Peki o okullara İngilizce ya da Fransızca sorular mı gönderiliyor? Bunun altında yatan ana dilde eğitimin kamuda serbestleştirilmesidir. Kamuda ana dilde eğitimi getirecekler. Bakınız x,

q ve w harflerini Türk alfabesine ekleyerek bir ortak alfabe yaratmaya çalışıyorlar. Bu çerçevede Kürtçeyi ikinci resmi dil yapmayı hedefliyorlar. Hatta daha sonra üçüncü, dördüncü resmi dilleri de hayata geçirecekleri anlaşılıyor. Resmi dil statüsünü tanıdıktan sonra da elbette o dilde eğitim görenlere, o dilde sorular sormak gerekecek. Milli Eğitim Bakanı bunu dile getiriyor zaten. Amaçlarını gizlemiyorlar. Türkiye'de yaşayan insanlarımızın AKP'ye oy vermiş dahi olsa- bu gerçeği görmesi gerekiyor. Türkçenin dışında başka resmi dillerin de olabileceği konusunu zihinlerine oturtmuşlar ama vatandaşa anlatamıyorlar. Bu nedenle üstü örtülü işler yapmaya çalışıyorlar. Milletimizin artık bu durumu görmeye başladığını gözlemliyorum.

Anayasanın 42. Maddesi "Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir." der. Bu noktada Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitim için Anayasa değişikliği gerekli mi? Bu düzenleme Anayasa'ya aykırı mı?

Anayasamızın eğitimle ilgili maddesi çok açıktır. Anayasanın 42. Maddesi "Türkçeden başka bir dilde eğitim yapılamaz" der. Dolayısıyla özel okullarda farklı dil ve lehçelerinin önünün açılması Anayasa suçudur. Zaten pek çok konuda Anayasa suçu işleniyor. Özel okullarda dahi olsa ana dilde eğitim bu şekilde meşrulaştırılamaz. "İngilizce, Fransızca, Almanca eğitim yapan okullar var" deniliyor. Oysa bu okullara Lozan anlaşmasıyla özel statü tanınmıştır. Bu okulların dışındaki özel okullarda yabancı dilde eğitim yapılabilir ama ana derslerin Türkçe olması gerekmektedir. Çok açık ki; AKP, Kürtçe eğitimi hayata getirmeye çalışıyor.

> "Bakınız x, q ve w harflerini Türk alfabesine ekleyerek bir ortak alfabe yaratmaya çalışıyorlar. Bu çerçevede Kürtçeyi ikinci resmi dil yapmayı hedefliyorlar. Hatta daha sonra üçüncü, dördüncü resmi dilleri de hayata geçirecekleri anlaşılıyor. Resmi dil statüsünü tanıdıktan sonra da elbette o dilde eğitim görenlere, o dilde sorular sormak gerekecek."

Okullarda 1933 yılından beri okutulan Öğrenci Andı kaldırıldı. Öğrenci Andı'nın kaldırılması ne anlama gelmektedir? Andımızın kaldırılması bölücü örgütün elini güçlendirir mi?

Öğrenci Andı'nın kaldırılması çok acı bir durumdur ve bu ülkedeki çocukların birlikte yaşama ve gelecek oluşturma ruhunun, ulus-devlet bilincinin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Türk ulusunun etnik bir kavram olduğunu söylüyorlar. Hâlbuki bunu yanlış olduğunu bilerek söylüyorlar. Ulus-devlet içinde çok farklı etnik kimlikler barınabilir ama ulus, her türlü etnisiteden arınmış bir siyasi birlikteliktir. Fransa'da Fransız ulusu var, İspanya'da İspanyollar var. Türkiye'de de "Türk ulusu" dediğimizde bir siyasi birliktelikten bahsediyoruz.

"Öğrenci Andı ırkçı niteliktedir. Bu nedenle kaldırdık" diyorlar. Andımızın, çocukların ulus olma bilincini taşıdıkları bir metin olduğunu düşünüyorum. Aynı tartışmayı Meclis'te de yaptık. Sırrı Sakık "Irkçı Adımızı savunuyorsunuz: Bu nedenle dava açıyorsunuz" dediğinde, aynı şeyi ona da söyledim.

Onların kendilerince ulusal marş diye kabul ettirmeye çalıştıkları rakip marşı var. Bu marş, PKK'nın marşıdır. Marşın sözleri Kürt ırkçılığına, etnik ırkçılığa dayanmaktadır. Bir yandan Türk ulusunun bilincini ortadan kaldırmaya çalışırken, diğer yandan da Kürt ırkçılığını meşrulaştırma gayretindeler. Bu marşta şöyle ifadeler var: "Ey düşman, dimdik ayakta Kürt halkı kendi diliyle yenilmez ve düşmez hiç. Bu devrin silahlarıyla kimse sanmasın Kürtler yok oldu. Kürtler yaşıyor. Yaşıyor hiçbir zaman düşmez Kürt'ün bayrağı." Şimdi bu ifadeler ırkçılık olmuyor ama bizim 1933 yılından beri okuduğumuz, ulus olma bilincimizin temelinde yatan ve birlikteliğimizin simgesi olan Andımız ırkçı diye bir tarafa atılıyor. Öğrenci Andı'nın kaldırılması, AKP tarafından çok açık bir şekilde PKK'ya verilen taviz-dir.

Demokratikleşme Paketinde q, w, x harflerinin kullanımının önündeki engeller de kaldırılmıştır. Bu durum ikinci eğitim dili hazırlığı olarak yorumlanmakta ve yeni bir alfabe düzenlemesine dair eleştirileri beraberinde getirmektedir. Bu harflerin kullanımının serbest bırakılmasının başta eğitim olmak üzere birçok alana ne gibi etkileri olacaktır?

Türk Ceza Kanununda, Türk harf ve şapka devrimini koruyan bir hüküm bulunuyor. Bu hükmün kaldırılacağı söyleniyor. Yani Anayasa'nın 174. maddesiyle koruma altına alınan devrim kanunlarından bir tanesi olan harf devrimi özellikle ortadan kaldırılmaya çalışılıyor. 29 harfin yanında q, w, x harflerinin de alfabemize ekleneceği ve bununla birlikte kamu hizmetlerinde, yargıda, eğitimde bu harfler kullanılacaktır. Bu durum, Kürtçenin ikinci resmi dil olarak tanınacağı anlamına gelmektedir. Kürtçe bir dil olabilir. Buna kimsenin söyleyecek bir lafı yoktur ama Kürtçeyi resmi dil olarak kabul ettiğinizde ülkenin bölünmesine ve ayrışmasına yol açarsınız. Bakınız Barzani'nin gelmesiyle beraber demokratikleşme paketinin de ötesinde bir şeyler yaşandı. Büyük Kürdistan haritası Barzani'nin partisinin sitesinde yayınlandı. Başbakan bunu Barzani ile kol kola, omuz omuza kutladı ve Kürdistan'ı tanıdığını beyan etti. Başbakan her ne kadar Irak Kürdistan'ı dese de, onların sitesinde yayınlanan büyük Kürdistan haritasında bizim 22 ilimiz de vardı. Yani Başbakan, onların amacının büyük bir Kürdistan oluşturmak olduğunu bile bile, bu konuda en ufak bir tepki göstermedi ve hatta meşrulaştırmaya başladı Bu durumdan Barzani de, teröristbaşı Öcalan da, dağdaki

> "Öğrenci Andı'nın kaldırılması çok acı bir durumdur ve bu ülkedeki çocukların birlikte yaşama ve gelecek oluşturma ruhunun, ulus-devlet bilincinin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir."

teröristler de çok memnun oldu. Bu kadar memnun oldularsa, demek ki Kürdistan konusundaki bir kırılmanın yaşandığını, bir yasağın ortadan kalktığını görüyorlar. Bizim insanlarımız ise bu gerçeğin çok fazla farkında değil. Ana dilde eğitim, harf devriminin ortadan kaldırılması, q, w, x harflerinin kullanımının serbest bırakılması ve Kürdistan haritasını üst üste eklediğimizde "Türkiye nereye gidiyor?" diye sormadan edemiyoruz. Sonuç çok belli aslında.

Sayın Başbakan, "Bu bir ilk değildir, son değildir. Bu paket, bir ilerleyişin önemli bir aşamasıdır" demişti. Bu sözlere istinaden önümüzdeki dönemde ne tür çalışmalar yapılacaktır?

Bildiğiniz gibi Büyükşehir Yasası çıktı. Büyükşehir Yasası, aslında bir idari federasyon yasasıydı. Büyükşehir Meclislerine çok ciddi yetkiler verildi. Bu yasayla ufak tefek değişikliklerle BDP'nin istediği Bölge Meclisi'ne doğru bir gidiş olabilir. Bölge Meclisi'nde BDP'nin istedikleri çok açık: Türkiye 20 özerk bölgeye bölünsün. Her bölgenin bir meclisi olsun. Bu Meclis'te karar alsınlar, öz savunma gücü oluşsun. Aynı zamanda resmi dillerine ve müfredatlarına kendileri karar versinler. Kısacası Büyükşehir Yasası, BDP ve PKK'nın taleplerinin kabul gördüğünü gösteriyor.

Büyükşehir Yasasının ardından Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda, ana dilde savunma adı altında ama savunma hakkıyla hiçbir ilgisi olmayan, egemenlik talebi ve yargı dilinin değiştirilmesi niteliğinde düzenleme yapıldı. Daha sonra Terörle Mücadele Yasası'nda değişiklik yapıldı ve terör örgütünün şiddet içermeyen bildiri ve propagandaları serbest bırakıldı. Terör örgütünün içinde şiddet vardır. Hem terör örgütünün varlığını kabul ediyorsunuz hem de terör örgütünün şiddet içermeyen bildirilerini ve propaganda faaliyetlerini serbest bırakıyorsunuz. Bu bir aldatmacadır. Elinde silah, halkı dağa çıkmaya teşvik etmedikten ya da zorlamadıktan sonra PKK'nın yaptıkları artık suç niteliğinde değil. Oysa PKK bir terör örgütüdür. PKK, hala şantiye basıyor, askerlerimize saldırıyor. Buna rağmen İstanbul'un, Ankara'nın

göbeğinde propagandasını yapabiliyor. Neymiş, o anda ellerinde silah yokmuş. Böyle bir şey olmaz. Dolayısıyla bu da, PKK'nın ve Abdullah Öcalan'ın meşrulaştırılmasıydı. Son olarak getirilen demokratikleşme paketi de aslında PKK'nın isteklerine taviz veren bir karşı devrim paketidir.

Yerleşim birimlerinin isminin değiştirilmesi de gündemdedir. Bir iki tanesi yapıldı, daha sonra diğerleri de yapılacak. Türkiye Cumhuriyeti'nde iki farklı bölge oluşacak. Bu bölgelerden bir tanesine belli ki Kürdistan diyecekler. Başbakan bunu kabul etmiş ve anlaşmaları yapmış durumdadır. Bunun ardından sıra ana dilde eğitim ve Kürtçenin resmi dil olarak tanınmasına gelecek. Seçim öncesi vatandaşın tepkisini çekmemek için çok açıklıkla söylemiyorlar, adına demokrasi diyorlar. Halbuki demokratikleşme paketi, PKK'ya taviz paketidir. PKK elinde silahla, tehdit ederek Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne bunları yaptırıyor.

PKK'nın arkasındaki güç, Amerika Birleşik Devletleri'dir. BDP Eş Başkanı Selahattin Demirtaş ABD de Ermeni Diasporasıyla görüştü. Arka fonda o harita vardı. Ermeni Diasporasının Batı Ermenistan gibi bir talebinin olduğu herkes tarafından biliniyor. ABD'nin eş güdümünde Doğu Anadolu'nun Batı Ermenistan, Güneydoğu Anadolu'nun Kürdistan olması konusunda anlaşma sağlıyorlar. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Başbakanı ve bütün yetkilileri de bunu hiçbir şey olmamış gibi izliyor, yaşananlara hiçbir tepki göstermiyor. Türkiye parça parça bölünme yolunda ilerliyor ama bunun

"İnsanların ölmemesi, terörün bitmesi elbette hepimizin isteği ama şimdiye kadar PKK'nın taleplerini kabul etmediğimiz için şehitler verdik. Bugün PKK'nın her isteğini kabul ediyorsan, o zaman neden şiddete başvursunlar? Cumhuriyet Halk Partisi olarak kültürel hakların, dillerin, bireysel hak ve özgürlüklerin geliştirilmesine "evet" diyoruz ama üniter yapının bozulması ve ulus-devletin ortadan kaldırılması bizim evet diyebileceğimiz şeyler değildir."

adına demokratikleşme diyorlar. "Barış süreci nedeniyle analar ağlamıyor" diyorlar. İnsanların ölmemesi, terörün bitmesi elbette hepimizin isteği ama şimdiye kadar PKK'nın taleplerini kabul etmediğimiz için şehitler verdik. Bugün PKK'nın her isteğini kabul ediyorsan, o zaman neden şiddete başvursunlar? Cumhuriyet Halk Partisi olarak kültürel hakların, dillerin, bireysel hak ve özgürlüklerin geliştirilmesine "evet" diyoruz ama üniter yapının bozulması ve ulus-devletin ortadan kaldırılması bizim evet diyebileceğimiz şeyler değildir. Bu ülke çok büyük mücadelelerle kuruldu. Ben iki yıl boyunca işgal altında yaşamış Uşak ilinin milletvekiliyim. Bu topraklarda çok büyük mücadeleler verildi, dedelerimiz şehit oldu. Kısacası bu ülke, mücadeleyle kuruldu. Şimdi Başbakan ve ülkeyi yönetenler bölünme sürecini kolaylaştırıcı adımlar atıyor, PKK'nın taleplerini yerine getiriyor. Bu kabul edilebilir değildir. Ben bir milletvekili olarak yeminimi Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü, laik ve demokratik Cumhuriyet üzerine yaptım. Bazıları milletvekili yeminini hiçe sayarak, bu ülkenin bölünmesi yolunda adımlar atıyorsa, biz de onları engellemek ve halkı uyarmak için elimizden gelen her şeyi yaparız. PKK, BDP ve Amerika Birleşik Devletleri'nin amacı bizi ayrıştırmak, paramparça etmek ve birlikte yaşama irademizi yok etmek. Küçük küçük devletçikler oluşturup, Türkiye coğrafyasının bölünmesini ve parçalanmasını istiyorlar. Öte yandan ülkemizin bölünmesini, parçalanmasını, ayrışmasını Kürt vatandaşlarımızın da kabul edeceğini düşünmüyorum. Herkes kendi dilini konuşabilir, kültürünü geliştirebilir, yayınlarını yapabilir. Bu konudaki her türlü engel ortadan kaldırılmalıdır. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki; birlikte büyük bir ülke olarak yaşamayı becermeliyiz. Çünkü ayrışmamız hiçbirimize fayda getirmeyecek; aksine ülkemizi büyük devletlerin ve uluslararası güçlerin piyonu yapacak. Çağdaş ve demokratik bir ülkede, birbirinin haklarına saygılı olarak birarada yaşamayı şimdiye kadar nasıl başardıysak, bundan sonra da başaracağımıza inanıyorum. Özellikle bu konuda Kürt vatandaşlarımızın böylesi bir oyuna "dur" demesi gerektiğini düşünüyorum.

Söyleşi

MHP Genel Başkan Yardımcısı Gaziantep Milletvekili Prof. Dr. E. Semih YALÇIN

"Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması bir son değil, başlangıçtır. PKK'nın talepleri bundan sonra giderek keskinleşip artacaktır. Bölücü terör örgütü ve Meclisteki temsilcileri önce devlet okullarında ana dilde eğitime kademeli olarak izin verilmesini isteyecek, sonra da bölgesel özerk yönetim oluşturulmasını ve bölge okullarında yerel dillerle eğitimin önü açılmasını talep edecektir.

Nihai hedef ise sözde bağımsız bir Kürdistan ve oradaki eğitim ve öğretim kurumlarında kendi sözde resmi dilleriyle eğitimdir."

MHP GENEL BAŞKAN YARDIMCISI VE GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ PROF. DR. E. SEMİH YALÇIN'LA DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ ÜZERİNE

Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması, PKK'nın ana dilde eğitim talebinden vazgeçmesine yol açacak mı?

Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünün açılması bir son değil, başlangıçtır. PKK'nın talepleri bundan sonra giderek keskinleşip artacaktır. Bölücü terör örgütü ve Meclisteki temsilcileri önce devlet okullarında ana dilde eğitime kademeli olarak izin verilmesini isteyecek, sonra da bölgesel özerk yönetim oluşturulmasını ve bölge okullarında yerel dillerle eğitimin önü açılmasını talep edecektir. Nihai hedef ise sözde bağımsız bir Kürdistan ve oradaki eğitim ve öğretim kurumlarında kendi sözde resmi dilleriyle eğitimdir.

Oysa Anayasada Türkçeden başka bir anadilin yer alması ve Türkçeden başka dilde eğitime imkân tanınması, egemenliğin Türk milleti dışında bir unsur tarafından paylaşılması demektir. Anadilde eğitime izin verilmesi, Türkiye'de toplumsal yapıyı hücrelerine kadar ayrıştırmaya yönelik bir girişimdir. Bu da mikro Milliyetçiliği teşvik edecek ve bölünmeyi hızlandıracaktır. Bunun içindir ki Türkçe eğitimde ve tek dilde ısrar etmekteyiz. Türk toplumunun parçalanmasına zemin hazırlayacak bir talebe evet demeniz mümkün değildir.

Kürtçe bilen öğretmenler olmadığı için seçmeli Kürtçe dersleri ücretli öğretmen tarafından verilmektedir. Öte yandan bazı bölgelerde ücretli öğretmenlerin PKK'nın kontrolünde olduğu bizzat Eski Millî Eğitim Bakanı Ömer Dinçer tarafından dile getirilmiştir. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde özel okullarda etnik dil ve lehçelerde eğitim sakıncalar doğurabilir mi? Bu değişiklikle birlikte eğitim hayatımız nasıl etkilenecektir?

Bir kere öncelikle şu tespitten yola çıkalım: Her ülke üniter yapısını korumak için vatandaşlarına resmi dilini öğretmek ve vatandaşlık bilincini oluşturmak zorundadır. Bu bağlamda Türkiye de, üniter devlet yapısını korumak için eğitim dilini Türkçe olarak sürdürmek durumundadır. Türkiye'de de sosyal yapıyı ayakta tutan hassas dengelerin korunması açısından eğitimde ve eğitim dilinde teklik büyük önem arz etmektedir. Özel okullarla sınırlanarak da olsa, anadilde eğitime izin verilmesi, toplum kesimleri arasında ayrışmaya ve bölünmeye zemin hazırlayacaktır. Bu konuda vatandaşların açacağı bazı davalar, özel okullarla başlayan etnik dilde eğitim furyasının, zamanla devlet okullarına da sıçramasına yol açacaktır. Sonuçta okullarımızda öğrenciler ana dillerine göre birbirinden ayrılacak, ortaya vahim bir ayrışma tablosu çıkacaktır.

Ayrıca anadilde eğitim pratikte de mümkün değildir. Ülkede mevcut 30'un üzerindeki etnik grubun dilinde eğitim verebilmek için bu dilleri bilen her branşta öğretmenler yetiştirmek

> "Başbakan Erdoğan her geçen gün daha çok PKK'ya teslim olmaktadır. Her geçen gün daha çok bölücü başının projeleri revaç bulmaktadır. Erdoğan'ın, başlangıçtaki sözlerinin sonradan tersini söylediği, önceki uygulamalarından vazgeçerek PKK'nın taleplerine göre yeni düzenlemelere gittiği kamuoyunun malumudur. Başbakan, millete verdiği sözlerin hepsinden teker teker dönmektedir; çünkü analar ağlamasın, bölücü örgüt silahlı eylemlerine son versin diye her türlü tavizi vermeyi göze almıştır."

> “Eğitim ve öğretimde Türk millî eğitiminin temel amaçlarını uygunluk aranır. Bu şart, söz konusu yasada mevcuttur. Hâl böyle iken ana dilde eğitim veya Türkçe’den başka bir dilde eğitim, Türk millî eğitimini baltalayacak ve Türk öğrenciler arasında ayrımcılığa yol açacaktır. Bu da öğretimde birliği ortadan kaldırarak büyük bir kaosa sebep olacaktır.”

gereklidir. Bu okullardan mezun olan insanları istihdam etmek de mümkün olmayacaktır. Örneğin Zazaca öğrenim görüp doktor olmuş bir vatandaşın yanına diğer dilleri bilen bir tercüman istihdam edebilmek mümkün değildir. Doğuda ve güney doğuda yaşayan vatandaşlarımızın büyük bir çoğunluğu Türkçeyi ilköğretimde öğrenmekte, vatandaşlık bilinci kazanmakta ve devlet kurumlarıyla iletişim kurabilmektedir.

Diğer yandan, eğitim dilinin teknik ölçüde modern eğitime elverişli olması şarttır. Etnik dillerle eğitim denemesi, gençlerin istenilen seviyede yetişmesini ve fırsat eşitliğinden yararlanmasını önleyecektir.

Başbakan 17 Ağustos 2013 tarihinde “Pakette anadilde eğitimin önü açılıyor deniyor. Ne boyutta düzenleme?” şeklindeki soruya “Hayır yok. Özel okullarda da yok. O konu bizim için şu anda ele alınacak durum değil. Biz, ülkemizi bölecek konular üzerinde Ak Parti olarak adım atamayız. Zamanlama birçok konuda çok önemli. Zamanlamayı iyi yapmazsanız güzelim ülkemize yazık edersiniz. Biz zaten okullarda anadili öğrenme imkanı sağladık. Ama anadil ile eğitimin önünü açarsanız resmi dili zedelersiniz” demişti. Ancak Başbakan 30 Eylül 2013 tarihinde özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitimin önünü açıldığını açıkladı. Başbakan’ın açıklamalarını değerlendirdiğinizde aradan geçen sürede ne değişti?

Başbakan Erdoğan her geçen gün daha çok PKK’ya teslim olmaktadır. Her geçen gün daha çok bölücü başının projeleri revaç bulmaktadır. Erdoğan’ın, başlangıçtaki sözlerinin sonradan tersini söylediği, önceki uygulamalarından vazgeçerek PKK’nın taleplerine göre yeni düzenlemelere gittiği kamuoyunun malumudur. Başbakan, millete verdiği sözlerin hepsinden teker teker dönmektedir; çünkü analar ağlamasın, bölücü örgüt silahlı eylemlerine son versin diye her türlü tavizi vermeyi göze almıştır. Hâlbuki Türkiye Devleti’nin varlığı ve milletin bütünlüğü her şeyden üstündür. Vatandaşının canından da üstündür. Türkiye bölünüp parçalandığı zaman vatandaşın can ve mal emniyeti zaten ortadan kalkacaktır.

Erdoğan hükümeti, akan kanlar dursun diye Türk egemenliğinden vazgeçmekte, Türkçenin yanında ikinci bir anadilin varlığını kabul etmekte, Türk milleti içinden suni bir milletin yaratılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu açıdan bakınca Demokratikleşme Paketi tam bir teslimiyet ve ihanet projesidir.

Millî Eğitim Bakanı Nabi Avcı, özel okullarda Kürtçe eğitim alanların sınav uygulamaları ile ilgili Kürtçe soruların sorulabileceği mesajını vermişti. Size göre bu nasıl mümkün olacaktır?

Bu tablo ile Türk millî eğitiminin gereklerini yerine getirecek bir ortam bulunamayacak, öğretim birliği ortadan kalktığı için bütün eğitim camiasını kapsayan eğitim ve öğretim programları uygulanamayacaktır. Merkezi sistemle yapılan sınavların uygulanması ve sağlıklı değerlendirilmesi mümkün olamayacaktır. Yani millî eğitim politikalarımız, tam bir keşmekeşe yuvarlanmış olacaktır.

Özel okullarda farklı dil ve lehçelerde eğitim için Anayasa değişikliği gerekli mi?

Bu düzenleme kesinlikle Anayasaya aykırıdır. Yasal bir dayanağı da yoktur. 2923 sayılı Yabancı Dil Öğretimi ve Eğitimi Kanunu'nun 2. maddesinin a fıkrasında şöyle bir hüküm bulunmaktadır:

"Eğitim ve öğretim kurumlarında, Türk vatandaşlarına Türkçeden başka hiçbir dil, ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Ancak, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi için, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tâbi olmak üzere özel kurslar açılabilir; bu kurslarda ve diğer dil kurslarında aynı maksatla dil dersleri oluşturulabilir. Bu kurslar ve derslerde, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı öğretim yapılamaz."

"İlkokullardaki Öğrenci Andı'nın kaldırılmasının arkasında da Türklüğe ve Türk kimliğine karşı bir tavır yatmaktadır. AKP hükümeti üniter yapının korunması ve Türk adı altında bir millî kimlik oluşturulması çabalarını tamamen ortadan kaldıran adımları atarken, eğitimde bunun izlerini silmeye çalışmaktadır. Başbakan Erdoğan'ın her vesileyle dilinden düşürmediği milletimiz kavramının ne kadar mesnetsiz olduğu da böylece ortaya çıkmış oldu. Bu AKP kurmaylarının milletten Türk'ün dışında bir adı anladığının işaretidir."

Eğitim ve öğretimde Türk millî eğitiminin temel amaçlarını uygunluk aranır. Bu şart, söz konusu yasada mevcuttur. Hâl böyle iken ana dilde eğitim veya Türkçeden başka bir dilde eğitim, Türk millî eğitimini baltalayacak ve Türk öğrenciler arasında ayrımcılığa yol açacaktır. Bu da öğretimde birliği ortadan kaldırarak büyük bir kaosa sebep olacaktır.

Ayrıca Türkiye'de konuşulan yerel dil ve lehçeler, yabancı dil çerçevesinde değerlendirilemez. Kendi insanının konuştuğu yerel dilleri yabancı dil şeklinde tasnif ve tarif etmek, onları bir başka ülkenin vatandaşı gibi değerlendirmek, akıl ve mantık dışıdır. Böyle bir sınıflandırma, kasıtlı ve kötü niyetlidir, bölücülüktür.

Avrupa ülkelerine bakıldığı zaman resmî dillerine sıkı sıkı sarıldıkları ve tek dilli eğitim yaptıkları görülmektedir. Neredeyse hiçbir Avrupa ülkesi çok dilli eğitim yapmamaktadır. Fransa, Fransızca dışında hiçbir dille eğitime izin vermemektedir. Belçika'nın kısmen çift dilli eğitim yaptığı söylenebilir. Ancak bir yıldan fazladır devlet başkanını seçemeyen Belçika'da vatandaşlar arasındaki kutuplaşma artmaktadır. Fransızca konuşan Belçikalılar ile Flamanca konuşan Belçikalılar arasında iletişim sorunu vardır ve ülke ayrışma noktasına gelmiştir.

Farklı milletlerden ayrım gözetmeyen bir Amerikan toplumu yaratan ABD'de de eğitim dili tektir. Sosyal bütünlüğün devamı ve kalıcı olması açısından bu ülkede anadilde eğitime izin verilmemiştir.

Öğrenci Andı'nın kaldırılmasını nasıl yorumlamamız gerekir? Öğrenci Andı'nın kaldırılması ne anlama gelmektedir?

İlkokullardaki Öğrenci Andı'nın kaldırılmasının arkasında da Türklüğe ve Türk kimliğine karşı bir tavır yatmaktadır. AKP hükümeti üniter yapının korunması ve Türk adı altında bir millî kimlik oluşturulması çabalarını tamamen ortadan kaldıran adımları atarken, eğitimde bunun izlerini silmeye çalışmaktadır. Başbakan Erdoğan'ın her vesileyle dilinden düşürmediği milletimiz kavramının ne kadar mesnetsiz

> “Gelişigüzel yasa değişikliğiyle Türk Alfabesi’ne ilave edilecek bir iki harf, sadece bölücü örgüt mesuplarını memnun edecektir. Bu durum eğitimde karmaşaya ve kafa karışıklığına yol açacaktır. Mevcut okullarda Türkçe ve 29 harfle yapılan eğitimde bile Türkçe bütün güzellikleri ve zenginlikleriyle öğretilemezken, gençlerin önüne yeni bir intibak keşmekeşi daha çıkarılmış olacaktır. Hâlbuki alfabe değişikliği, Türkiye ve Türk dünyasının çağdaş ihtiyaçları göz önüne alınarak, ilmî metotlar çerçevesinde çözümlenmesi gereken bir meseledir.”

olduğu da böylece ortaya çıkmış oldu. Bu AKP kurmaylarının milletten Türk’ün dışında bir adı anladığının işaretidir.

Çünkü Danıştay Türk kavramının bir ırkı değil bir milleti ifade ettiği yönünde karar vermişti.

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 12’nci maddesinde bulunan “Öğrenci Andı”nın Anayasa’ya, uluslararası sözleşmelere ve insan haklarına aykırı olduğu gerekçesiyle kaldırılması için 2011 yılında Danıştay’a dava açılmıştı. Danıştay savcısı, dava ile ilgili görüşünde, ant metninde insan haklarına, anayasaya ve Millî Eğitim Temel Kanunu’na aykırı bir durum olmadığını belirtmişti. Savcının çarpıcı mütalaasında şu görüşlere yer verilmişti:

“Dünyadaki tüm medeni uluslar kendi vatandaşlarına insanlık değerlerini vatan ve ulus sevgisini öğretmektedir. Öğrenci Andının her gün Türkiye Cumhuriyeti’nin sınırları içerisinde bulunan bütün ilköğretim okullarında, yabancı öğrenciler kapsam dışında tutularak okutulmasının Türk ilköğretim sisteminin bir parçası olarak değerlendirmesi gerekir”

Bu görüş dikkate alınarak çıkarılan Danıştay kararında, andın Irkçı söylemler içermediğine, Türk kelimesinin bir ırkın değil, bir milletin ortak adı olduğuna dikkat çekilerek, “Andımız”ın kaldırılması talebi reddedilmiştir.

Başlangıçta adaletsizliklerden şikâyet eden, ancak iktidara geldiği günden beri yargı üzerinde bir vesayet rejimi kuran AKP iktidarı, hukukun üstünlüğü kavramını rafa kaldırmıştır.

Türkiye’de yargının temel organlarından biri olan Danıştay’ın söz konusu kararına rağmen AKP iktidarının bu girişimi, hukuk tanımazlığın, dağ kanunlarıyla ülkeyi yönetme niyetinin bir örneğidir.

Diğer taraftan andın kaldırılması kararı, AKP iktidarının, Türk toplumunun fertleri arasında mensubiyet şuurunu ve aidiyet duygusunu ortadan kaldırmayı hedef alan ayrıştırıcı planlarının bir başka numunesidir.

Demokratikleşme Paketinde q, w, x harflerinin kullanımının önündeki engellerin kaldırılmasının başta eğitim olmak üzere birçok alana ne gibi etkileri olacaktır?

AKP liderinin klavyelere özgürlük şeklinde açıkladığı alfabe değişikliği, uygulamada PKK mensuplarının işini kolaylaştırmak için getirilmiştir. Meselenin eğitim ve kültüre dönük hiçbir ciddi tarafı yoktur; X x, W x, Q q harflerinin kullanılmasına izin verildiğine dair karar ciddiyetsiz ve amatörcedir.

Gelişigüzel yasa değişikliğiyle Türk Alfabesine ilave edilecek bir iki harf, sadece bölücü örgüt mesuplarını memnun edecektir. Bu durum eğitimde karmaşaya ve kafa karışıklığına yol açacaktır. Mevcut okullarda Türkçe ve 29 harfle yapılan eğitimde bile Türkçe bütün güzellikleri ve zenginlikleriyle öğretilemezken, gençlerin önüne yeni bir intibak keşmekeşi daha çıkarılmış olacaktır. Hâlbuki alfabe değişikliği, Türkiye ve Türk dünyasının çağdaş ihtiyaçları göz önüne alınarak, ilmî metotlar çerçevesinde çözümlenmesi gereken bir meseledir.

Aslında alfabe meselesi MHP için de önem arzeden konular arasında yer almaktadır. Ancak bu hususta AKP'nin yaptığı gibi sadece PKK'nın istediği birkaç harfi alfabeye dahil etmek yerine bütün Türk dünyasını içine alan geniş kapsamlı bir alfabe reform düşünülebelir.

Alfabe meselesi sadece Türkiye Türklerini ilgilendiren bir mesele değildir. Konuyla igili tartışmalar Osmanlı döneminde bile yaşanmış ve Cumhuriyet'e intikal etmiştir. Cumhuriyet döneminde

"Aslında alfabe meselesi MHP için de önem arzeden konular arasında yer almaktadır. Ancak bu hususta AKP'nin yaptığı gibi sadece PKK'nın istediği birkaç harfi alfabeye dahil etmek yerine bütün Türk dünyasını içine alan geniş kapsamlı bir alfabe reform düşünülebelir."

Latin harflerine geçildikten sonra Türk dünyasıyla alfabe bağımız kopmuş, Türk illeri Sovyet boyunduruğuna girdikten sonra ayrı milletlermiş gibi parçalara bölünerek eğitimde Kiril alfabesi dayatılmıştır. SSCB'nin çöküşünden sonra ise Türk dünyasında kucaklaşmanın yeniden önü açılmıştır. Bugün Türk dünyasında kültürel birliğin sağlanması için ortak zemin Türkçedir ve Türkçenin de ortak bir alfabe ile yazımıdır. O bakımdan Türk Cumhuriyetleriyle münasebetlerde geleceğe ilişkin atılacak adımlar arasında ortak alfabe sistemine geçilmesi başta gelen hususlardandır.

SSCB'nin yıkılışının arifesinde başlayan ortak alfabe tartışmaları, bilimsel düzeyde devam etmiş, 18-20 Kasım 1991 tarihinde İstanbul Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde toplanan Türk dilbilimciler, ortak alfabe konusunda ilk somut kararı almışlardır. Çağdaş Türk Alfabeleri Sempozyumu adı altında yapılan toplantıya Türkiye'den başka Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkmlenistan'dan 28 dil bilimci katılmıştır.

Buna göre, Türk dünyası için geçerli 34 harfli bir Latin alfabesi belirlenmiştir. Yeni ortak alfabe, 29 harfili Türkiye alfabesine bazı Türk lehçelerinde mevcut sesleri karşılamak üzere "Ä ä(Açık e), X x, Q q, Ñ ñ, W w" harflerinin eklenmesi uygun görülmüştür. Bu harflerden üçü, birinin yazımı farklı olmak üzere, bugünkü Azerbaycan alfabesinde kullanılmaktadır: (Açık e), x ve q. Azerbaycan alfabesi, x, ve q harfleri haricinde Türk alfabesinin aynısıdır.

Ortak alfabeye geçiş yönündeki bilimsel çalışma ve kararlar bundan sonra da sürmüş, ancak hükümetler düzeyinde henüz bir girişimde bulunulmamıştır. Türk dünyasının ortak hedeflerini gözeten bir politikası olmayan AKP hükümetinden bu istikamette bir teşebbüs beklemek muhaldir.

Başbakan seçim barajı ile ilgili olarak "Yüzde 10 barajıyla devam edebiliriz. Barajı yüzde 5'e çekip, 5'li gruplandırmayla Daraltılmış Bölge Seçim Sistemini uygulayabiliriz. Üçüncü seçenek olarak da ülke barajını tamamen kaldırarak, Dar Bölge Seçim Sistemini getirebiliriz" dedi. MHP, seçim barajı konusunda Başbakanın açıklamalarını nasıl değerlendirmektedir?

Seçim çevrelerinin belli bir partinin alacağı oyların hesaplanarak belirlenmesi halinde söz konusu siyasi parti, seçimlerde diğer partilere karşı avantajlı bir konuma gelebilmektedir. Seçim çevrelerinin sınırlarını kasten, kazanacak şekilde çizme biçiminde tezahür eden bu uygulamanın anayasa hukuku ve siyaset bili-

mindeki adı Gerrymandering'dir. Kamuoyuna sunulan tekliflerden anlaşıldığına göre, AKP de, seçim çevrelerini kendi yararına sonuç verecek şekilde düzenlemenin peşindedir. Bunun adı da Recepmandering'dir.

AKP'nin bütün çabası TBMM'deki siyasî tabloyu tamamen lehlerine çevirecek bir seçim sisteminin yasalaştırılması üzerinedir. İktidar partisinin dar bölge sistemine geçmek istemesinin sebebi budur. Hesabı, illeri çeşitli seçim çevrelerine bölerek fazladan avantajlı hâle gelmek ve özellikle oylarını daraltılmış bölgelerde küçülttüğü MHP'nin milletvekilliklerini çalmak üzerinedir. Böylece milyonlarca seçmenin oyuyla meclise giren bir partinin saf dışı bırakılmak istenmektedir.

Dar bölge sisteminin tercih edilmesindeki bir başka amaç da kamuoyu yoklamalarına göre oy kaybı yaşayacağı anlaşılan AKP'nin muhtemel bir seçim bozgununa uğramasını önlemektir.

Daraltılmış bölge sistemi milletvekili dağılımında adaletsizliği yol açacak ve siyasî aritmetiği iki partili bir sonuca götürecektir. Fiilen başkanlık sisteminin yolunu açacak olan bu tablo tam da Başbakan Erdoğan'ın istediği şeydir.

Dar veya Daraltılmış bölge sistemi temsilde adaleti sağlamayacağı gibi, ayrışma ve kamplaşmaya da zemin hazırlayabilir.

Dar bölgede her seçim çevresinden bir milletvekilli seçilirse yarış partiler yarışı olmaktan çıkacak, farklı seçim çevrelerinde Türk-Kürt, Alevi-Sünni, Laik-Antilaik mücadelesi yaşanabilecektir.

Hatta seçim; Mersinli-Trabzonlu veya Güneyli-Karadenizli, Antepli-Adanalı şeklinde bölgecilik yarışına dönüşebilecektir. Daha da önemlisi bazı secim çevrelerinde tarikatlar, cemaatler mücadelesi bile yaşanabilecektir.

> “Asıl önemlisi eş başkanlık, Başbakan Erdoğan'ın gelecekte Cumhurbaşkanlığı görevine seçilmesi durumunda partisi üzerindeki kontrolünü ve otoritesini sürdürme imkânı verecektir. Böylece Erdoğan Köşk'e çıktıktan sonra partiyi tek kişinin inisiyatifine bırakmamış olacaktır. Mesela Abdullah Gül yeniden AKP'nin başına geçtiğinde kendisine en yakın ismi yanına monte ederek hem yürütmenin, hem de partinin dümenini elinde tutma imkânı bulacaktır.”

Zaten AKP d'Hondt sistemiyle yapılan seçimlerde üç dönemdir birinci parti olduğu gibi, oy oranlarının da üzerinde temsil edilmektedir. Daraltılmış Bölgeli Sistem kabul edildiği takdirde, iktidar partisi aldığı oya oranla çok daha fazla milletvekilliği elde edecek, ilk iki partiden geriye kalanlara oy veren seçmenlerin oyu boşa gidecektir. Bu durum ise temsilde adaleti tamamen ortadan kaldıracak bir tablo ortaya çıkaracaktır.

Daraltılmış bölge sistemi milletvekili dağılımında adaletsizliğe yol açacak ve siyasî aritmetiği iki partili bir sonuca götürecektir. Fiilen başkanlık sisteminin yolunu açacak olan bu tablo tam da Başbakan Erdoğan'ın istediği şeydir.

Başbakan demokratikleşme paketinde partilere, eş genel başkanı sistemini uygulama imkânı getirdiklerini açıkladı. Bilindiği gibi eş başkanlık uygulaması TBMM'de temsil edilen bir siyasi partide bulunmaktadır. Öte yandan kamuoyunda eş başkanlıkla ilgili bir talep de söz konusu olmamıştır. Dolayısıyla eş başkanlık sistemi neden getirilmiştir? Eş başkanlık sistemi ne anlama gelmektedir?

Siyasi partilerde eş genel başkanlığın önünün açılması, ilk olarak BDP tarafından uygulanmıştır. Eş başkanlık sistemi, bu partiye bir cemile niteliği taşımakla birlikte, gerçekte Başbakan Erdoğan'ın uzak emellerine hizmet etmek üzere düşünülmüştür. Eş başkanlık sisteminin yasaya girmesi, sistemin ilk uygulayıcısı olan BDP'nin gazını alacak, sözde demokratikleşme sürecinin baş aktörlüğü rolüne sahip çıkmasına yeni bir mesnet teşkil edecektir. Ama asıl önemlisi eş başkanlık, Başbakan Erdoğan'ın gelecekte Cumhurbaşkanlığı görevine seçilmesi durumunda partisi üzerindeki kontrolünü ve otoritesini sürdürme imkânı verecektir. Böylece Erdoğan Köşk'e çıktıktan sonra partiyi tek kişinin inisiyatifine bırakmamış olacaktır. Mesela Abdullah Gül yeniden AKP'nin başına geçtiğinde kendisine en yakın ismi yanına monte ederek hem yürütmenin, hem de partinin dümenini elinde tutma imkânı bulacaktır.

Sözde Kürt Sorunu mu ? PKK'nın Siyasallaşması mı?

Doç. Dr. Ruhi ERSOY

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi

> "Acaba Kürt kökenli bütün vatandaşlarımız gerçekten BDP vekillerinin veya Öcalan'ın düşüncesini ve onların sorun olarak gördükleri şeyleri sorun olarak görüyorlar mı? En basit anlamıyla bu tanımlama sorunu konuyu diğer unsurlarından yalıtır ve tekilliğe çeker."

Sorunların nasıl kavramsallaştırıldığı sorunun üstünü örter mi? Sözde Kürt sorunu olarak kavramsallaştırılan durum, sorunun özünü mü ortaya koymaktadır, yoksa sorunu maniple mi etmektedir, tartışılabilir. Ancak bizim kanaatimiz itibariyle sonunun "Kürt sorunu" tanımı, doğru bir teşhis ve uygun bir kavramsallaştırma değildir. Çünkü bu tanımlama, kendisini Kürt olarak gören herkesin ortak bir sorunuymuş gibi gösterir ki, Kürtlerin ifade edilen bağlamda bir sorunlarının var olup olmadığı noktası tartışmaya pek çok bakımdan açıktır. Acaba bütün Kürtler gerçekten BDP vekillerinin veya Öcalan'ın düşüncesini ve onların sorun olarak gördükleri şeyleri sorun olarak görüyorlar mı? En basit anlamıyla bu tanımlama sorunu konuyu diğer unsurlarından yalıtır ve tekilliğe çeker. Oysa hiçbir sosyal mesele tek nedene indirgenerek açıklanamaz. Yani sorunun dış mihraklarla olan bağı, sorunun getirdiği siyasal pozisyonlar ve sermaye, sorunun bir örgütsel suç şebekesi olma özelliği ve bir şiddet sarmalıyla araçsallaştığı gibi gerçekleri veya bizatihi özünü yok sayar.

Bugün gelinen noktada acaba Kürt vatandaşların bireysel hakları mı konuşuluyor? Bu soru çok önemlidir? Yani mevcut düzende kendilerini bireysel hak ve hürriyetlerinden yoksun gören insanların hak ve hürriyetleri mi konuşuluyor; yoksa bir etnik kimliğin sorunsallaştırılmasından hareketle, köklü bir millet olan Türklerin tarihsel kazanımları mı tartışılıyor?

Kanaatimizce hiçbir sosyal meselenin göz ardı edilmemesi gerektiği düşüncesinden hareketle, hiçbir tarihsel kazanımın da reddedilmeyeceği gerçeğinin gö-

“Öte yandan söz konusu bu ütopyanın maşası olan siyasal Kürtçülerin, iktidardan, Türkiye Cumhuriyeti ortak düşmanlığından hareketle kopardıklarının birer kazanım olduğunu düşünmeleri cehaletin ta kendisidir. Zira Türkiye Cumhuriyeti ulus devleti, bölgedeki herkes için bir şemsiye hüviyetine de sahiptir. Şiddet ve kanla, on binlerce insanın şehit edilmesiyle elde edilen konjonktürel varlık, bölgede dengeler değiştiğinde kaybedilecektir.”

rülmesi gerekmektedir. Bireysel olarak, Türk, Türk milleti, Bayrak veya Türk dilini tartışıyor olmanız, onun varlığına helal getirmez. Çünkü tarihin var ettiği gerçekliği birey, ancak inkâr edebilir; yok edemez. Bu da tarihsel bir hakikattir. Demokratik bir devlette yoksun kalınan bireysel hakların mücadelesini vermek veya bunu haklar bağlamında talep etmek başka bir şey, bir milletin tarihi kazanımlarını çöpe atma arzusu dolu olan bir ütopyayı dillendirmek başka bir şeydir. Neden bu arzu bir ütopyadır sorusunun cevabı ise çok açıktır; çünkü Türk toplumu buna müsaade etmeyecektir. Küresel konjonktürle uyumlu bir bakış açısıyla, basiretsiz bir iktidarın sorunun mahiyetini kavrayamaması sebebiyle, Türk'ün kimliğini elinden alma fikri, kazanımını, türküsünü, sanat musikisini, tarihini, estetik kavrayışını, bayrağını, bayramını, mimarisini ve onu var eden bütün değerlerini itibarsızlaştırma gibi bir şizofreniye yol açar ki, bu da tarihin kabul edemeyeceği bir durumdur.

Öte yandan söz konusu bu ütopyanın maşası olan siyasal Kürtçülerin, iktidardan, Türkiye Cumhuriyeti ortak düşmanlığından hareketle kopardıklarının birer kazanım olduğunu düşünmeleri cehaletin ta kendisidir. Zira Türkiye Cumhuriyeti ulus devleti, bölgedeki herkes için bir şemsiye hüviyetine de sahiptir. Şiddet ve kanla, on binlerce insanın şehit edilmesiyle elde edilen konjonktürel varlık, bölgede dengeler değiştiğinde kaybedilecektir. Sadece Şırnak'ta PKK terör örgütü, 53 katliamda 367 vatandaş öldürüldü. PKK, bırakın bölge halkının temsilcisi olmayı kendi hakimiyetini oluşturmak için Kürtlerden işe başlayan kanlı bir terör örgütüdür.

Meşruiyeti olmayan hiçbir etkinlik tarihin yapıcı unsuruna dönüşemez. Siyasal anlamda iktidarlar bu durumu oluşturmak istese bile, Türk Kültürü ve Medeniyeti buna izin vermez. Hayal dünyasında olanlar kamuoyuna sadece meşgul eder, umarız daha büyük kayıplara sebebiyet vermeden hem devlet erki uyanır hem de yüce Türk milleti gereğini yapar.

Toplumsal Yapıya İlişkin Bazı Kavramların Değişen Politik Yüzü

Prof. Dr. Hayati BEŞİRLİ

Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü Başkanı

Türkiye son yıllarda çok hızlı bir değişim yaşamaktadır. Bu değişim toplumsal kurumların hepsinde yoğun bir şekilde hissedilmekte ve değişimi açıklamak için kullanılan ve geliştirilen kavramlar bu süreçte önem kazanmaktadır. Hatta kavramların politikanın gücü esasında yeniden şekillendirilmeye çalışıldığını ve kavramın tanımlayanına veya kullananın politik duruşuna göre anlamlandığını görmek mümkündür. Bu kapsamda bazı kavramları üzerinde durmak faydalı olacaktır.

Kimlik ve Kültür Kavramı

Kimlik kavramına ve özellikle Türk kimliğine ilişkin olarak son dönemde tartışmalar oldukça yoğunlaşmıştır. Öncelikli olarak kimlik neyi ifade eder? Ortaya koymak gereklidir. Bilindiği üzere toplulukları tanımlamak için farklı dönemlerde farlıklı kelimeler kullanılmıştır. Bu kelimelerle topluluklar arasındaki farklılıklar ve benzerlikler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu tanımlamalarda ben kimim? Sorunu esasında şekillenen öteki algılaması önem kazanmaktadır. Öteki algılaması kimliklerin şekillenmesinde

> “Türk kelimesinin taşıdığı iki anlam üzerinde durmakta fayda vardır. Bunlardan birincisi kelimenin bir millete gönderme yapmasını ifade eder. Bu millet kadim dönemlerden beri var olan, toplumsal değişme sürecinde konar-göçer yaşam tarzından yerleşik yaşam tarzına kadar ve farklı üretim ilişkilerine göre şekillenen bir toplumsal yapıya sahip bir millettir.”

önemli bir yer edinmektedir. Bazı durumlarda kimlikler varlıklarını bir öteki üzerinde inşa edebilirler. Ötekiye dayalı olarak kendi mevcudiyetlerini sağlama ve kendi kimliklerini oluşturmak isteyebilirler. Bu siyasal yaşam üzerinde mağduriyetler üretmenin araçsal önemine gönderme yapar. Ötekiye dayalı olarak üretilen mağduriyetler siyasal bir enstrümana dönüşebilir.

Burada Türk kelimesinin taşıdığı iki anlam üzerinde durmakta fayda vardır. Bunlardan birincisi kelimenin bir millete gönderme yapmasını ifade eder. Bu millet kadim dönemlerden beri var olan, toplumsal değişme sürecinde konar-göçer yaşam tarzından yerleşik yaşam tarzına kadar ve farklı üretim ilişkilerine göre şekillenen bir toplumsal yapıya sahip bir millettir. Türk milletine ilişkin antropolojik yaklaşımlar ve Türklerin fizyonomisine ilişkin tespitlere pek çok kaynakta rastlanabilir. Hatta Türklere ilişkin genetik çalışmalar bu kapsamda değerlendirilir. Afanasyevo, Andronova kültürünü yaratan, bu kadim millete ilişkin brakisefal kafatası özelliğine sahip olması, beyaz

“Kelimenin ikinci anlamı ise kültür esasında tanımlanan Türk’e gönderme yapar. Kültür esasında da kimlik tanımlanabilir. Kültür bir toplumun maddi ve manevi tüm yaratılarına gönderme yapar. Linton kültürü “belirli bir toplumun üyeleri tarafından ortaklaşa paylaşılan ve aktarılan bilgilerin, tutumların ve davranışların bütününden ibarettir şeklinde ifade eder.Bu anlamda kültür biriciktir. Belirli bir topluma aittir. Toplumlarda kültürleri vasıtasıyla birbirlerinden ayrılmaktadır. Bu kapsamda kültürü oluşturan unsurlar, semboller, dil ve davranış örüntülerini ifade eder.

ırktan olması, ten rengi, elmacık kemiği, burun yapısı gibi biyolojik, fiziki belirleyiciler esasındaki değerlendirmeler ırksal özellikleri ile Türk milletini tanımlamaya yöneliktir. Ancak biyolojik değerlendirmelerin günümüzde itibarını yitirdiğini ve bu süreçte kültürel belirleyicilerin esas olduğunu ortaya koymak gerektirir.

Kelimenin ikinci anlamı ise kültür esasında tanımlanan Türk’e gönderme yapar. Kültür esasında da kimlik tanımlanabilir. Kültür bir toplumun maddi ve manevi tüm yaratılarına gönderme yapar. Linton kültürü “belirli bir toplumun üyeleri tarafından ortaklaşa paylaşılan ve aktarılan bilgilerin, tutumların ve davranışların bütününden ibarettir şeklinde ifade eder[1]. Bu anlamda kültür biriciktir. Belirli bir topluma aittir. Toplumlarda kültürleri vasıtasıyla birbirlerinden ayrılmaktadır. Bu kapsamda kültürü oluşturan unsurlar, semboller, dil ve davranış örüntülerini ifade eder. Semboller denildiğinde nesneler ve nesneler atfedilen anlamlar değerlendirilmektedir. Simge ile simgeleştirdiği nesne veya durum arasında oluşturulan bağ kültüre göre beliren bir bağdır.

Kültürü oluşturan ikinci unsur ise dildir. Dil bilimcilerin tanımlamalarında dil insanların duyduklarını düşündüklerini bildirdikleri, kelimeler veya işaretlerden oluşan bir sistemdir. Bu sistemin belirli bir gruba ait olmasının önemli bir özellik olduğu görülmektedir. Aynı semboller istemi üzerinde anlaşan bireylerin ortaya koydukları bu birliktelik onları benzer dil sistemi yaratan topluluklarla yakınlaştırırken, farklı dil sistemine sahip olan topluluklardan uzaklaştıracaktır. Bu kapsamda dillerin yapıları ve kaynağının ne olduğuna ilişkin teoriler önem kazanır. Bu teoriler ile farklı topluluklar aynı dil ailesinden olmaları nedeniyle ortak bir köken arayışına gidebilir. Macarlar bunun bir örneğini oluşturur. Bunun tam tersini ortaya koymak mümkündür. Aynı dilden olan toplulukları basit ses değişmeleri veya alfabe farklılaştırmaları ile farklı oldukları konusunda açıklamalar üretilebilir. Orta Asya Türk toplulukları bunu örneklendirir.

Kültürü oluşturan bir diğer unsurda davranış örüntüsüdür. Davranış örüntüsü, aynı davranışta bulunan insanların sürekli yinelemeleri yoluyla biçimlenmiş veya formlaşmıştır. Bir kişiye özgü davranış ve düşünme alışkanlığı, birey aynı eylemi aynı tarzda sürekli yinelediğinde formlaşır. Bir toplumda birçok kişi aynı şeyi aynı biçimde yaparsa, orada sosyal alışkanlık gelişir. Davranış örüntüleri insanlar arasında sürekli yinelenen hareket ve düşünmedeki tek biçimlilik olarak ifade edilebilir. Düşünce ve hareketteki bu yineleniş bir kültürel örüntüdür[2]

Kültüre ilişkin bu açıklamalardan sonra Türk milleti kelimesinin ikinci kullanımı karşımıza

1 Valade, Bernard, Sosyolojik Düşünce Sözlüğü, Haz. Massimo Borlandi, Çev: Bülent Arıbaş, İletişim Yayınları İstanbul. (2011), s443-446

2 Fichter, Joseph, Sosyoloji nedir? Çev.. Nilgün Çelebi, Anı Yayınları, Ankara, , s99

çıkar ki bu kavramın üst kimliğe ilişkin kapsayıcı kullanımıdır. Bu kullanımında Türkiye' de yaşayan tüm topluluklara göndermede bulunur. Bu kültür, bu coğrafyada yaşayan tüm toplulukların ortak kültürüdür. Bu kültür içinde kültürü oluşturan toplulukların katkılarının ölçülmesi mümkün değildir. Türkiye Cumhuriyeti toplumsal bütünleşmenin tesisini, mili kimlik tanımlaması esasında üst kimlik inşa ederek gerçekleştirmek istemiştir. Bu kapsamda yeni devletin tüm vatandaşlarını ortak üst kimlik yoluyla birleştirmeyi amaçlamıştır. Yeni kurulan devletin temel düşüncesi imparatorluk bakiyesi olan bu coğrafyada farklı toplulukları bir üst kimlik çatısı altında bir araya getirerek siyasal ve toplumsal sistemdeki bütünleşmeyi sağlamlaştırmayı amaçlamıştır. Bu kapsamda bireylerin politik toplumsallaşmaları süreci önem kazanır. Bununla beraber politik toplumsallaşma aracı olarak milli marşlar, milli bayramlar, kurtuluş günleri, bayrak önemli araçlardır. Burada önemli olan bir unsurda dildir. Dil birliğinin tesisi topluluklarda biz duygusunun ortaya konulmasında oldukça önemlidir. Yeni kurulan devlette üst kimliği ifade edecek şekilde Türk kelimesinin kullanılması, üst kimlik için başka bir kelimenin tercih edilmemesi, devlet adamalarını hangi politik tutumda olurlarsa olsunlar, bilinçli olmaya zorlamakta ve bu ayrımın farkında olmalarını zorunlu kılmaktadır. Türk kelimesinin kullanımından rahatsız olanlar bu kapsamda hem Türk milleti ifadesinin birinci anlamıyla hem de kültürü esas alan üst kimliği ifade eden ikinci anlamını hedef almaktadırlar. Aynı zamanda bir ırkı dayalı topluluğu ifade eden Türk kelimesinin kültüre dayalı bir topluluğu ifade ettiği göz önünde bulundurmadan saldırıya uğraması değişen politik süreçte etnik toplulukların öteki yaratma gayretinin bir ürünüdür. Bu öteki yaratma girişte de ifade edildiği gibi mağduriyetler üretiminde bir araç olacak ve şiddetin araçsal kullanımını meşrulaştıracaktır.

Türkiye Devleti milleti tanımlarken antropolojik unsurları değil kültürün belirleyiciliğini esas almıştır. Gökalp milleti oluşturan bağı terbiyede harsta, duygularda arar. Gökalp' e göre Zevkimiz, vicdanımız hep terbiyesini aldığımız toplumla müşterektir. Biz ancak onun içinde yaşamakla mesut olabiliriz. Ondan ayrılıp bir başka cemiyette intisap edebilmemiz için yalnız bir şart vardır; Bu şart çocukluktan aldığımız terbiyeyi ruhumuzdan çıkarıp atmaktır. Millet lisanen müşterek yani aynı terbiyeyi almış fertlerden mürekkep bulunan zümredir[3]. Burada bireyin aynı kandan gelen insanların oluşturduğu birliktelikten ziyade terbiyece müşterek bulunduğu insanlarla oluşacak birlikteliğe vurgu söz konusudur.

3 Gökalp, Ziya, Türkçüğün Esasları, MEB Yayınları, İstanbul 1990. s22

"Türkiye Devleti, milleti tanımlarken antropolojik unsurları değil, kültürün belirleyiciliğini esas almıştır. Gökalp milleti oluşturan bağı terbiyede, harsta, duygularda arar. Gökalp' e göre Zevkimiz, vicdanımız hep terbiyesini aldığımız toplumla müşterektir. Biz ancak onun içinde yaşamakla mesut olabiliriz. Ondan ayrılıp bir başka cemiyette intisap edebilmemiz için yalnız bir şart vardır; Bu şart çocukluktan aldığımız terbiyeyi ruhumuzdan çıkarıp atmaktır. Millet lisanen müşterek yani aynı terbiyeyi almış fertlerden mürekkep bulunan zümredir. Burada bireyin aynı kandan gelen insanların oluşturduğu birliktelikten ziyade terbiyece müşterek bulunduğu insanlarla oluşacak birlikteliğe vurgu söz konusudur."

Demokratikleşme Paketi ve Türk Kimliği

Prof. Dr. Selçuk KIRLI

Uludağ Üniversitesi
Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanı

Bilindiği gibi Türkiye Cumhuriyeti Hükumeti "Demokratikleşme" paketi adıyla uygulamaya yönelik bir metin ortaya koydu. Ancak hükumet çevrelerinin dışındaki hemen tüm kesimler, bu paketin demokratikleşmeyle ilgisinin olmadığını ve yürütülmekte olan bir takım siyasi pazarlıkların getirdiği zorlamaların bir kısmını yerine getirir görünmekten öteye bir şey ifade etmediğini söylediler. Aralarında Türk Milliyetçilerinin de bulunduğu birçok kesimin itiraz ettiği konular, aslında istekleri tatmin edilmeye çalışılanları da mutlu etmedi.

Türk Milletinin varlık ve devamını millet olarak birliği, bütünlüğü, kültürü, bağımsızlığı ve gelişmesini kendisine ülkü edinenler için bu paketin içinde bulunan bazı konular özellikle rahatsız edici bulundu. Demokratikleşme ve insan haklarının genişletilmesi amacıyla yapılacağı öne sürülen ve bazı çevreler tarafından "*Kürt sorunu*" olarak adlandırılan problemin çözümüne yönelik olduğu iddia edilen bazı önermeler bunların başında geliyor. Çünkü paketin hazırlanmasının ana tema ve amacı bu "*sorun*" gibi görünüyor.

"Demokratikleşme ve insan haklarının genişletilmesi amacıyla yapılacağı öne sürülen ve bazı çevreler tarafından "Kürt sorunu" olarak adlandırılan problemin çözümüne yönelik olduğu iddia edilen bazı önermeler bunların başında geliyor. Çünkü paketin hazırlanmasının ana tema ve amacı bu "sorun" gibi görünüyor."

Eğer bir sorun tanımlıyor ve bunun çözümüne yönelik önermelerde bulunuyorsanız öncelikle sorunun ne olduğunu ve nelere yol açabileceğini iyi bilmeniz gerekir. Bu yüzden bu yazıda tanımlanan sorunun Türk Milleti açısından ne anlama geldiği ve nelere yol açabileceğini genel kavramlar çerçevesinde irdelemeye çalışacağım.

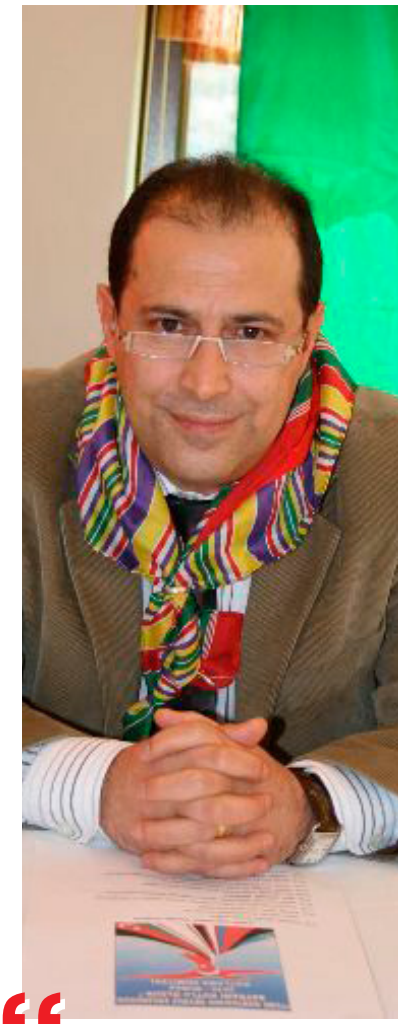
Bütün siyasi tartışmaların dışında, bu sorun her şeyden önce genellikle Millet olarak adlandırılan ve bir Devletin vatandaşlarından oluşan büyük gruba işaret eden birlikteliğin içinde küçük gruplar oluşturarak, büyük gruptan farklılıklar tanımlama ve bu küçük grup üzerinden geleceğini planlama anlamına gelir.

Bu karmaşık cümleyi biraz açarsak topluluklar tarihsel süreç içinde çeşitli asgari ortak düşünceler, çıkarlar, yaklaşım tarzları ve uygun coğrafyalar üzerinde gruplaşarak oluşmuşlardır. Kimi zaman grubun oluşmasında etnik kimlik, lisan birlikteliği, inanç ortaklıkları etkili olmuştur. Kimi zaman ise düşünce paralellikleri, ekonomik zorlamalar veya yaşanan coğrafyanın nitelikleri. Benzer birçok faktör sayılabilir ve halen yaşamakta olan büyük gruplar bu tür faktörler göz önünde bulundurularak tanımlanabilirler. Farklı ve sayısı arttırılabilecek

asgari müştereklerin oluşmasında etkili olduğu bir büyük grup içinde, bazen o büyük grubun dışındaki yakın veya uzak yerleşimli başka büyük grupların kendi çıkarlarına uygun yeni ve daha küçük gruplamalar yapmaları da söz konusu olmuştur. Yoğunlukla verdiğim birkaç örneğe dayalı olarak oluşmuş ve adına bu gün için Millet denen topluluk örnekleri dünyanın çeşitli bölgelerinde halen yaşamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devletini Kuran ve adına 1924 anayasasında "Türk Milleti" denilen büyük grup, kuruluş aşamasında bir yandan coğrafi sınırların getirdikleri dikkate alınarak, bir yandan da o coğrafyada yaşayan insanların bir arada yaşayabilmeleri amaçlanarak, mümkün olan en geniş asgari ortaklıklar temelinde oluşturulmuştur. Dağılan bir İmparatorluğun hemen her bölgesinden kendisini asıl olarak daha önceden oluşmuş farklı gruplara ait hissetmesine rağmen Osmanlılık ismi altında daha büyük bir grubun içinde bulunmaya gönüllü rıza ile katılmış olan; bazı özellikleri açısından benzer diğerleri açısından farklı olabilen insanlar "Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk denir" tanımlaması ile nitelenmiş ve büyük grubun oluşmasında etnik, dini, sosyal, ekonomik vb. tüm farklılıklar dışlanmıştır.

Bu gün belli kesimler tarafından en çok itiraz edilen ve değiştirilmesi veya sulandırılması istenen şey işte budur yani "Milletin adının Türk Milleti olması ve vatandaşlarına da Türk denmesi". İstenenler, yapılacağı vaat edilenler veya yaygın olarak tartışılanlar gözden geçirilirse konunun bu kadar sınırlı ve açık olduğu görülebilir. Konu bu kadar açıksa bin türlü karmaşık istek ve tartışma içinde saklanması neden gereksin ki diye düşünebilirsiniz. Bu konuyu insan hakları kavramı içinde algılıyor olabilirsiniz ya da üzerinde bu kadar ısrar etmeyi şaşırtıcı bulabilirsiniz. Ama inanın bu kavramlarda bir değişiklik başarılabilirse, tartışılır gibi görünen diğer konuları tartışmaya gerek bile kalmayacaktır. Çünkü temel kabulün değişmesi sonraki değişiklikleri zaten beraberinde getirir ve doğal kılar.

"Türkiye Cumhuriyeti Devletini Kuran ve adına 1924 anayasasında "Türk Milleti" denilen büyük grup, kuruluş aşamasında bir yandan coğrafi sınırların getirdikleri dikkate alınarak, bir yandan da o coğrafyada yaşayan insanların bir arada yaşayabilmeleri amaçlanarak, mümkün olan en geniş asgari ortaklıklar temelinde oluşturulmuştur."

Peki, bir büyük grubun sonradan oluşmuş küçük gruplara ayrılması veya niteliğinin bu küçük grup veya gruplar tarafından değiştirilmesi, bu küçük gruplar da dâhil olmak üzere büyük grup üzerinde nasıl etkiler oluşturabilir. Basit gibi görünen çözümler aslında yeni küçük grupçular veya dönüştürücülerin menfaatlerine uygun mudur? Ya da bizim konumuz özelinde Türk ismine itiraz etmek doğru tespitlere dayanmakta mıdır? Dünyadaki benzer örnekler nasıldır?

İlk bakışta Türk kelimesi bir etnik kimliğe işaret ediyor gibi yorumlanabilir ancak bu tümüyle yanlıştır. Burada kullanılan tabir tümüyle büyük grubu oluşturan unsurlar içinde en belirleyici olanın isminin kullanılması ve tarihsel süreç içinde Osmanlı ahalisine başkaları tarafından atfedilen kelimenin benimsenmesinden ibarettir. Farklı etnik kimliklerin bir arada bulundukları ülkelerdeki büyük grup oluşturma süreçleri de aslından bundan farklı değildir. Örneğin itiraz ve çözümler açısından en çok kullanılan örneklerden birisi olan İspanya'ya bakalım. Bu ülke bazıları bağımsızlığa yakın seviyede 16 özerk bölge içermesine ve her bölgedeki halk ken-

> “İlk bakışta Türk kelimesi bir etnik kimliğe işaret ediyor gibi yorumlanabilir ancak bu tümüyle yanlıştır. Burada kullanılan tabir tümüyle büyük grubu oluşturan unsurlar içinde en belirleyici olanın isminin kullanılması ve tarihsel süreç içinde Osmanlı ahalisine başkaları tarafından atfedilen kelimenin benimsenmesinden ibarettir.”

disini kendi küçük grubuna da ait hissetmesine rağmen ülkenin vatandaşlarının adı İspanyol’dur ve bu kelime kadim büyük gruplardan birisi olan Kastilyan kelimesinden türemiştir. Katolonyalı Katalan olduğunu, Basklı Bask olduğunu reddetmez Kastilyanlar da onların bu özelliklerini inkâr etmez ancak asıl büyük grubu tanımlayan isim İspanyol’dur.

Yüzeysel ve basit örneklerden, bu örneklerin gerçek nitelikleri ve oluşma süreçlerini bilmeye gerek duymadan yararlanmaya çalışmak ne yazık ki çok karşılaşılan bir durum ama bu doğru bir yaklaşım değil. Bu yüzden konuyu akademik yönden bir miktar tartışmakta yarar var.

Büyük grupların oluşması bir süreçtir ama sürdürülebilmeleri başka bir süreçtir. Grubun devamı kuruluşunda önemsenen asgari ortak özelliklerin sürdürülebilmesine bağlıdır. Yani bu özellikler büyük grubu oluşturan, farklılıkları olan küçük grupları birbirine bağlayan ve bağlı tutan ilmeklerdir. Bu ilmeklerden bir kaçına işaret etmek gerekirse:

Olumlu duygularla birlikte olan paylaşılmış somut imgeler deposu, paylaşılmış iyi özdeşimler: bu ilmek bir arada bulunan topluluğun geçmişten bu yana getirdiği ortak dini veya felsefi inançlar, ortak veya çok benzer efsaneler, tarihi veya güncel liderler gibi olumlu atıflar içeren konuları kapsar. Böylece büyük grup genellikle bir diriliş efsanesinden başlayan gelişme süreçlerini başlatıp, büyük ölçüde paylaşılan dini ve dünyevi değerler silsilesini kendi nitelikleri olarak tanımlar. Zaman içinde grup içindeki farklı küçük grupların bir miktar farklı olabilen değerler manzumesi de büyük grubunkine zorlama olmaksızın yaklaşır, zaten büyük grup ta bu değerlerden bir kısmını kendi özelliklerine katar. Ya da birlikte olmanın getirdiği gerek güvenlik gerek ekonomik açıdan öyle çıkarlar vardır ki, büyük gruptan ayrılmak kimsenin lehine olmamaya başlar. Son cümleye Amerikan Milletinin oluşma süreçleri ve bu günkü sağlam birlikteliği örnek verilebilir. Fransız milletinin gelişme süreçleri ise tüm paragrafta söylenilenleri içerir.

Diğerlerinin kötü niteliklerinin özümsenmesi: bir grubun belli nitelikler çerçevesinde oluşması, diğer büyük gruplardan farklılık/ayrılıklarının da tanımlanmasını gerektirir. Bu genellikle en iyi nitelikleri kendinde bilmek ve başkalarının değerlerini küçümseyip “kötü” olarak nitelemek şeklinde bir gelişme gösterir. Bu yanlış ama kaçınılmaz genelleme büyük grup içindekileri dost/kardeş, dışındakileri ise “düşman” olarak tanımlamaya kadar gidebilir. Grubu bir arada tutma açısından gerekli ve yararlı gibi görünmesine rağmen bu süreç “nefret” suçlarının ve daha geniş anlamda büyük gruplar arasındaki “çatışmaların” dinamiklerinden birisini oluşturur. Yine de bazen büyük grubu bir arada tutabilmek için gerekli olabilir. Daha iyi anlamak için iç çatışmalarla zor duruma düşen büyük grupların liderlerinin neden hemen bir dış düşman bulup onlarla çatışma platformu yarattığı sorusunun cevabını düşünmek yeter.

Liderlerin iç dünyasının özümsenmesi: genel olarak her büyük grubun oluşma süreci bir lider etrafında toplanılarak başlar ve süreç içinde çeşitli liderlerin ki bunlar dünyevi Tanrılar veya Peygamberler de olabilir, tanımlanmış nitelikleri ile zaman zaman değişse de sonunda güncel sentezlerine ulaşır. Hindistandaki Budizmi ve Gandiizmi bu çerçevede değerlendirebilirsiniz. Aslında siyasi akımların önemli kısmının akımın ideologları veya uygulayıcı liderlerinin isimleriyle anılması da bu ilmekle ilişkilidir. Musevi, İsevi, Muhammedi tanımlarını düşünün lütfen.

Kendi özerkliklerini geliştiren simgelerin belirlenmesi: grup oluştuktan ve diğerlerinden farklılığını tanımladıktan sonra niteliklerini en basit şekilde belirtebilecek olan simgeler oluşturur. Bu simgeler ortak konularda grubun tüm üyelerinin bir arada durmasına hizmet ettiği gibi gelecek nesillere aktarılacak makbul özellikleri de hatırlatır. Bir simge birçok şeyi ifade edebilir ve aslında ifade ettikleri büyük ölçüde evrensel insani değerlerdir. Buna rağmen her grup kendi simgesinde bu özellikleri en iyi kendisinin temsil ettiğini, benzer simgeyi kullananların ise bu değerlere en azından yeterince itibar etmeyip başka şeyler söylemek istediklerine inanır. Farklı gruplar tarafından aynı simgenin kullanılması çok yaygındır. Dünya bayraklarındaki benzer veya farklı tek veya çift başlı kartalları, kişisel ve düşünsel mükemmelliği atfen dikilen lider veya toplumun muteber insanlarının büst ve heykellerini veya o milleti simgeleyen istiklal marşı ve and'ları düşünün.

Büyük grup oluşumunu bu dinamikler üzerinden tanımladığınızda büyük grubun içinde ister dünya konjoktürüne, ister geçmişten gelen hoşnutsuzluklara, ister etnik veya dinsel kimliklere dayalı olarak olsun yeni bir küçük grup oluşturma ve bu küçük grubu yeni bir büyük grup oluşmasına basamak olarak görme gibi davranışlar geçerli büyük grubun bütünlüğü için bir tehlikedir. Bütün çıkışlar iyi niyet beyanlarıyla başlar ama adından da anlaşılacağı gibi siz bu yeni grup oluşumunu etnik temele dayalı olarak başlatırsanız, halen birlikte olduğunuz diğer etnik alt grupları karşınıza almak durumunda kalırsınız. Bir büyük grup grubun ismini birçok farklı dinamiği bir

"Politik psikoloji açısından büyük grubun oluşma süreçlerini, özelliklerini açıkladıktan sonra şu soruyu da sormak gerekir: kısa dönem için uygun gibi görünen küçük grup oluşumlarının gerek büyük grup gerek küçük grup için kısa ve uzun vadede yaratacağı tehlikeler var mıdır? Cevap evet."

araya getirerek farklılıkları önemsemeyen bir ideolojik tanımlama olarak kabul ediyorsa ve siz buna etnik açıdan itiraz ediyorsanız hareketiniz en azından etnik Milliyetçilik ve bir adım ötesinde ırkçılık niteliği kazanır. Tarih bu tür akımların bir ölçüde toplayıcı olabildiğinin ancak süreç içinde insanlığın felaketine giden sonuçlar doğurduğunun şahididir. Hiç kimse etnik kimliğini kendisi seçemez ve hiç bir etnik kimlik diğerinden daha değerli değildir. Tüm insanlar insan olma asgari müştereğinde eşittirler ancak büyük grupları tanımlayan isimler bütün ayrılıkları dışarda tutarak oluşturulmuş ideolojik kimliklerse, tanımlama açısından bu isim büyük grubu açıklamakta diğer etnik isimlerin üzerinde durur. Doğal olarak tüm etnik isimler eşit seviyede olmak kaydıyla. Dini anlamda bu tanılamanın yansımasını düşünün örneğin sünni düşüncesinde sünni mezheplerin hepsi birbiriyle eşit seviyede değerlidir ama hepsini kapsayan genel isim Müslüman'dır. Bir adım ileriye gidelim Şii ve Harici tüm mezhepleri de katın aslında Allah katında hangisinin daha makbul olduğunu bilen tek odur ama farklı tatbikat ve hatta inanç özellikleri de olsa hepsinin genel adı yine Müslümandır.

Bu söylediklerim birilerine soyut veya kandırmaya yönelik cümleler gibi geliyorsa, onlara kendilerini Türk olarak tanımlayan insanların her şeye rağmen kendilerini farklı tanımlayanlara hala neden düşman olmadığı sorusunu sormalarını öneririm.

Politik psikoloji açısından büyük grubun oluşma süreçlerini, özelliklerini açıkladıktan sonra şu soruyu da sormak gerekir: kısa dönem için uygun gibi görünen küçük grup oluşumlarının gerek büyük grup gerek küçük grup için kısa ve uzun vadede yaratacağı tehlikeler var mıdır? Cevap evet.

Yukarıda da açıklandığı gibi bilinen antik dönemlerden bu yana oluşan hemen bütün büyük grupların oluşma süreçleri anlatılanları kapsar yani her yeni grup kendisini en iyi, diğerlerini az veya çok kötü olarak tanımlamak ve ötekileştirmek potansiyeline sahiptir. Ötekileştirme nefret suçlarının ve son dönemlerde bile dünyada sıkça yaşanan etnik temizliklerin altında yatan en önemli dinamiktir. Peki, ulus-

lararası ilişkiler açısından bunun hiç yansıması olmaz mı? Olmaz olur mu? Daha güçlü ve kalabalık olan ve gerçekten kendi dinamikleriyle gelişmiş ise büyük ihtimalle bütünlüğünü koruyabileceği bir coğrafyada yerleşik büyük gruplar içinde çekime/çatışma ve parçalanma başlarsa, grup işte o zaman bazen de kolaycılık olsun diye gündeme getirilen, dış güçler olarak adlandırılan diğer büyük grupların saldırısı ve yönlendirmesine açık hale gelir. Yaşadığımız bölgede, bölge üzerinde menfaatleri olan büyük grupların bu tür girişimleri var mıdır diye sormak tarihi ve günü bilmemek anlamına gelir. Bu tür oyunlar hep vardı ve hep var olacak, mesele bu oyunun oynanacağı sahanın oyuna ne kadar müsait olduğu veya olmadığıdır. Müsait olmamasını istiyorsak büyük grubumuzu bir arada tutmak durumundayız, bunu önemsemeyenler çeşitli sebeplere bağlı çatışmalar yaşayan küçük grupların müsait kıldığı sahada son zamanlarda Kuzey Afrika ülkelerinin bazılarında neler olduğuna bir baksın.

Bütün bu söylediklerim dikkatli şekilde okunursa küçük grubun oluşma çabalarındaki dinamikleri önemsediğim de anlaşılır ancak yine tekrarlayayım. Bir büyük grup kaçınılmaz olarak asgari müştereklerin dışında farklı özellikleri de olan daha küçük gruplardan oluşabilir. Zaten dünya tarihinde yaşayabilecek büyüklüğe erişmiş hiçbir büyük grup tek bir etnik kimlikten oluşmamıştır. Her küçük grubun büyük grubun niteliklerini benimsemesi ya da büyük grup içindeki daha büyük küçük grupların diğer küçük grupların niteliklerinden bir kısmını kendi niteliklerine katması şeklinde gelişen kısmi homojenleşme süreçleri mutlaka gönüllü rıza ile oluşmalı ve hiçbir zorlamaya başvurulmamalıdır. Zorlamalar yeni küçük tepki gruplarının oluşmasını kaçınılmaz kılar. Her küçük grup büyük grubun varlığı ve bütünlüğünü tehlike atıp onu saldırı veya oyunlara açık hale getirmemek kaydıyla kendi kültürel, sosyal vb. niteliklerini geliştirebilmelidir, bu tür gelişmeler büyük grubun niteliğini de arttırır. Buradaki mesele birlikteliğin mozaik gibi kırılgan mı yoksa damarları olan bir mermer gibi sağlam olması gerektiği yönündeki tercihtir.

> “Umarım sadece büyük grubun oluşma ve yaşama süreçleri hakkında yazdığım ve tüm dünyada kabul görmüş bilimsel bilgilere dayanan politik psikoloji yorumları “demokratikleşme paketi!” adı altında getirilmesi düşünülen somut uygulamaların hangi ilmekleri kırmaya ve hangi bütünlükleri dağıtmaya yönelik olduğunu anlamanıza bir miktar yardımcı olmuştur.”

Umarım sadece büyük grubun oluşma ve yaşama süreçleri hakkında yazdığım ve tüm dünyada kabul görmüş bilimsel bilgilere dayanan politik psikoloji yorumları “demokratikleşme paketi!” adı altında getirilmesi düşünülen somut uygulamaların hangi ilmekleri kırmaya ve hangi bütünlükleri dağıtmaya yönelik olduğunu anlamanıza bir miktar yardımcı olmuştur.

Andımız Ayet mi ?

Prof. Dr. Nurullah ÇETİN

Ankara Üniversitesi
Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyesi

Son zamanlarda özellikle İslamcı diye bilinen çevrelerde Andımız üzerine itirazlar, eleştiriler yoğunlaşmaya başladı. 02 Şubat 2012 tarihli gazetelerde çıkan bir habere göre AKP Sözcüsü Hüseyin Çelik, şöyle demiş: "Gençliğe Hitabe konusunu da kamuoyunun oturup tartışması lazım. Şimdi, Reşit Galip andımızı getirmiş değil mi? Ayet mi bunlar? Reşit Galip böyle bir şey yapmamış olsaydı olmayacaktı. 12 Eylülcüler hatırlar mısınız Andımız'a ilavelerde bulundular. Sonra tekrar değiştirdiler. Böyle bir şey olmaz."[1]

Mümtaz'er Türköne adlı bir yazıcı da andımızı faşistlik, ırkçılık, böbürlenme, âdeta İslam'a karşı çıkarılan beşerî mahiyette bir dinî söylem, medeniyet dışı bir şey, ilkel ritüel, kişiliksizleştiren disiplin ritüeli, ciddi bir saçmalık olarak yorumluyor.[2]

Kazım Güleçyüz ve Hilal Kaplan gibi yazıcılar da Andımıza eleştiriler getirerek kaldırılmasını istemişler. Basın yayın organlarında,

1 http://www.haberturk.com/polemik/haber/712139-ataturkun-genclige-hitabesi-ayet-mi

2 *Zaman*, 24 Eylül 2013

“Zira Andımız, birilerinin söylediği gibi ayetlere ters bir metin değil; tam tersine hemen hemen her kelimesinin ayetlerden süzülmüş, ayetlerden alınma sözler olduğunu gördüm. Dolayısıyla Andımız için “ayet mi bunlar?” diyen Türkiyeli vatandaşın iyi bilmesi gerekir ki, evet Andımız, bildiğimiz manada ayet değildir, Andımızı yazan kişi Tanrı ve peygamber değildir, Andımız da ilahî vahiy değildir. Ama Andımızda yer alan kelime ve ifadelerin neredeyse tamamına yakını Kur’an’daki ayetlerde ve hadislerde kendine yer bulan ifadelerdir.”

değişik mahfillerde bu ve bunlara benzer eleştiriler var. Bu eleştirilerin ortak yönü, Andımızın İslam’a aykırı, hatta dine karşı üretilmiş faşist, ırkçı bir metin olduğu yönünde. Yapılan eleştirilerle insanların kafasında Andımızın sanki dinsizlik telkin eden bir metin olduğu algısı yayılıyor.

Ben, yaptığım bir incelemede bu eleştirilerin tamamen ya bilgisizlikten ya da art niyetten kaynaklandığını anladım. Zira Andımız, birilerinin söylediği gibi ayetlere ters bir metin değil; tam tersine hemen hemen her kelimesinin ayetlerden süzülmüş, ayetlerden alınma sözler olduğunu gördüm. Dolayısıyla Andımız için “ayet mi bunlar?” diyen Türkiyeli vatandaşın iyi bilmesi gerekir ki, evet Andımız, bildiğimiz manada ayet değildir, Andımızı yazan kişi Tanrı ve peygamber değildir, Andımız da ilahî vahiy değildir. Ama Andımızda yer alan kelime ve ifadelerin neredeyse tamamına yakını *Kur’an*’daki ayetlerde ve hadislerde kendine yer bulan ifadelerdir.

Atatürk de Reşit Galip de tanrı değildir, herkes gibi birer fani beşerdir. Naçiz vücutları toprak olmuştur. Ama söyledikleri cümlelerin önemli bir bölümü, Allah’ın ayetlerine uygundur. İşte ispatı:

Türk çocuklarına topluca söyletilen Türk andını İslamcılık adına, günah diye, ırkçılık diye, işe yaramıyor diye kaldırmaya çalışan arkadaşlara bu andı müslümanca tefsir edelim. Bakalım bu Türk andı, İslam’a, *Kur’an*’a aykırı mıymış, değil miymiş?

***Türküm:**

Andımızın bu ilk kelimesini, en son olarak son cümleyle yani “Ne mutlu Türküm diyene!” cümlesiyle birlikte açıklayacağım.

***Doğruyum:**

Türk çocuklarının “doğruyum” demelerinin ayetlere aykırı bir tarafı olabileceğini düşünmek, iyi niyetle bağdaştırılabilecek bir şey değildir. Millî Eğitim kurumu, çocuklara doğruluğu öğretmeyecek de üçkağıtçılığı mı öğretecek? Hem “doğruyum” kelimesi tamamen ayettir. İşte ayet: “Öyle ise emrolunduğun gibi **dosdoğru ol**. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz O, yaptıklarınızı hakkıyla görür.” (Hud suresi, Ayet Nu:112)

***Çalışkanım:**

Millî Eğitim kurumu, elbette Türk çocuklarına çalışkan olmalarını telkin edecektir. Okul, yan gelip yatma yeri mi? Çalışkan olmak da Allah’ın bir emridir; yani ayettir. Bu kelime de *Kur’an*’da ayet olarak vardır. İşte ayetler:

“Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur. Ve çalışması da ileride görülecektir.” (Necm suresi, Ayet Nu: 39-40)

“Sizin için geceyi örtü, uykuyu istirahat kılan, gündüzü yayılıp çalışma zamanı yapan O’dur.” (Furkan suresi, Ayet Nu: 47)

“Kim de ahireti diler ve bir mümin olarak ona yaraşır bir çaba ile çalışırsa, işte bunların çalışmaları makbuldür.” (İsra Suresi, Ayet Nu: 19)

“Allah’ın sana verdiğinden (O’nun yolunda harcayarak) ahiret yurdunu iste; ama dünyadan da nasibini unutma Allah sana ihsan ettiği gibi, sen de (insanlara) iyilik et. Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama Şüphesiz ki Allah, bozguncuları sevmez.” (Kasas suresi, Ayet Nu: 77)

“Namaz kılınınca artık yeryüzüne dağılın ve Allah’ın lütfundan isteyin. Allah’ı çok zikredin; umu-

lur ki kurtuluşa erersiniz." (Cum'a suresi, Ayet Nu: 10)

"Bunun üzerine Rableri, onların dualarını kabul etti. Dedi ki: Ben, erkek olsun kadın olsun -ki hep birbirinizdensiniz- içinizden, çalışan hiçbir kimsenin yaptığını boşa çıkarmayacağım. Onlar ki, hicret ettiler, yurtlarından çıkarıldılar, benim yolumda eziyete uğradılar, çarpıştılar ve öldürüldüler; andolsun, ben de onların kötülüklerini örteceğim ve onları altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağım. Bu mükâfat, Allah tarafındandır. Allah; karşılığın güzeli O'nun katındadır." (Al-i İmran suresi, Ayet Nu: 195)

***İlkem; küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymaktır:**

Küçüklerimizi korumak, büyüklerimizi saymak, İslam'ın emridir. Türk çocukları, bu terbiyeyi elbette okulda alacaklar. Andımızı söyleyerek bu ruh ve şuuru pekiştireceklerdir.

Andımızda yer alan bu ifade de ayet ve hadislerde vardır. Andımız için "bunlar ayet mi?" diyen vatandaşa işte ayet:

"De ki: Rabbinizin size neleri haram kıldığını okuyayım: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, ana babaya iyilik edin, fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin, sizin de onların da rızkını biz veriyoruz. Kötülüklerin açığına da, gizlisine de yaklaşmayın. Haksız yere Allah'ın haram kıldığı cana kıymayın. Düşünesiniz diye Allah size bunları emretti." (En'am suresi, Ayet Nu: 151)

"Rabbin, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi ve ana-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara "öf!" bile deme; onları azarlama; onlara

> "Türk çocuklarının "doğruyum" demelerinin ayetlere aykırı bir tarafı olabileceğini düşünmek, iyi niyetle bağdaştırılabilecek bir şey değildir. Millî Eğitim kurumu, çocuklara doğruluğu öğretmeyecek de üçkağıtçılığı mı öğretecek? Hem "doğruyum" kelimesi tamamen ayettir. İşte ayet: "Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz O, yaptıklarınızı hakkıyla görür." (Hud suresi, Ayet Nu:112)"

tatlı ve güzel söz söyle." (İsra suresi, Ayet Nu: 17/23)

"-Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi mutlaka yapan melekler vardır." (Tahrîm suresi, Ayet Nu: 66/6).

Hadisler: "Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir." (Hz. Muhammed (sav), Tirmizî 7/155, Birr, 15; Ebû Dâvûd, Edeb, 66.)

"Bir genç, yaşından dolayı bir kimseye saygı gösterirse Allah (c.c.) da yaşlanınca kendisine saygı gösterecek kişiler takdir eder". (Hz. Muhammed (sav), Tirmizi Kitabul-Birr-2023.)

Peygamberimizin (s.a.v.) çocukları öptüğünü gören bir bedevî, bunu pek tuhaf bularak: "Hayret! Siz çocukları öpüyor musunuz? Biz çocukları hiç öpmeyiz" deyince, sevgi pınarı Efendimiz ona acıyarak bakmış: "Allah Teâlâ senin kalbinden sevgiyi söküp almışsa, ben ne yapabilirim", buyurmuştur. (Müslim, Fedâil 64, Edep 18)

Peygamberimiz (s.a.v.) torunları Hasan ve Hüseyin için: "Onlar benim dünyamdan (öpüp kokladığım) iki güzel çiçeğimdir" derdi. (Buhari Menakıp 22)

"Hz. Peygamber yolda rastladığı çocuklara selam verirdi". (Buhari, İsti'zan 15)

Hz. Enes diyor ki: "Çoluk çocuğuna Peygamberimizden daha şefkatli bir kimseyi görmedim. Oğlu İbrahim'in-Medine'nin- Avali semtinde oturan bir sütannesi vardı. Beraberinde ben de bulunduğum halde Resulullah sık sık oğlunu görmeye giderdi. Varınca, demircinin duman dolu evine girer, oğlunu kucaklar, koklar, öper ve bir süre sonra da dönerdi."

Hz. Ömer (r.a.) bir adamı vali tayin etmişti. Vali ile beraber bulundukları sırada Hz. Ömer, babası şehit düşmüş olan bir çocuğu şefkatle sevip bağrına basmıştı. Vali, Hz.

Ömer'in bu şehit çocuğuna karşı gösterdiği şefkati yadırgamıştı. Hz. Ömer'e: "Benim üç çocuğum var, hiç birisini kucağıma alıp öpmedim," dedi. Hz. Ömer: "Kendi evladına şefkati olmayanın Allah'ın kullarına da şefkati olmaz. Bu sebeple seni valilikten azlettim!" dedi ve onun görevine son verdi.

***İlkem yurdumu, özümden çok sevmektir.**

Türk çocuklarının yurdunu, vatanını sevmesi, İslam'a da aykırı değildir, insanlığa da. Vatan sevgisi, vatan için canını seve seve vermek, İslam'ın emridir. Vatanseverlik, ayette açıkça vardır. İşte ayet:

"Allah, sizinle din uğrunda savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara iyilik yapmanızı ve onlara âdil davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever. Allah, yalnız sizinle din uğrunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve çıkarılmanız için onlara yardım edenleri dost edinmenizi yasaklar. Kim onlarla dost olursa işte zalimler onlardır." (Mümtehine Suresi, Ayet Nu: 8-9)

Demek ki bizi yurdumuzdan yani vatanımızdan çıkaranları ve çıkarılmamız için yardım edenleri dost edinmeyecekmişiz. Vatanımızın düşmanlarına dost olursak, zalim olurmuşuz. Ayet böyle diyor. Bu ayet ışığında vatanımızda, vatanımızın yer altı ve yerüstü bütün zenginliklerinde gözü olan Amerika, Avrupa ve İsrail ile dost olanların ne olacağını da Andımızı ortadan kaldırmak isteyen arkadaşlar düşünsün.

Yine Andımıza karşı çıkan İslamcı arkadaşlara soralım, "İlkem yurdumu, özümden çok sevmektir." ifadesi ile Hz. Muhammed (sav)in: *"Vatan sevgisi imandandır." hadisi arasında bir fark var mı?*

Ayrıca şu hadis-i şerifte geçen nöbet beklemek ifadesi, vatan sevgisini anlatmaz mı?: "Allah rızası için bir gün nöbet beklemek, dünya ve dünyadakilerden hayırlıdır." (Buhari; Cihad, 71)

Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselâm, hicret esnasında Mekke'den ayrılırken Hezreve denilen yerde devesini durdurdu. Doğduğu ve çocukluk yıllarından beri yaşadığı yer olan mukaddes belde Mekke'ye son kez hüzünle baktı, baktı. Ve şöyle buyurdu:

"Vallahi sen bana Allah'ın yarattığı yerlerin en hayırlısı, Allah'ın katında en sevgili olanısın. Bana senden daha sevgili, daha güzel yurt yoktur. Çıkarılmaya zorlanmamış olsaydım, senden asla ayrılmaz, senden başka yerde yurt ve yuva tutmazdım." (Salih Suruç, *Peygamberimizin Hayatı*, C. 1, s.288)

Demek ki Hz. Muhammed (sav) de yurdunu özünden çok seven bir vatansevermiş.

> "Türk çocuklarına topluca söyletilen Türk andını İslamcılık adına, günah diye, ırkçılık diye, işe yaramıyor diye kaldırmaya çalışan arkadaşlara bu andı müslümanca tefsir edelim. Bakalım bu Türk andı, İslam'a, Kur'an'a aykırı mıymış, değil miymiş?"

İslamcı siyaset esnafının çok sevdiğinden emin olduğum Mehmet Akif Ersoy da şöyle diyor:

"Sahipsiz olan vatanın batması haktır.

Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır."

Yine Akif atamız, yurdunu özünden çok sevdiğini İstiklal Marşı'mızda açıkça ifade ediyor:

"Bastığın yerleri Toprak" diyerek geçme tanı!

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.

Sen şehit oğlusun, incitme yazıktır atanı;

Verme; dünyaları alsan da, bu cennet vatanı."

Mithat Cemal Kuntay da yurdunu özünden çok seven bir Andımız çocuğu olmalı ki şöyle demiş:

"Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır,

Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır…"

("On Beş Yılı Karşılarken" adlı şiirden)

***İlkem milletimi özümden çok sevmektir.**

Türk çocukları kendi milletini sevmeyecek de Amerikalıları mı, İngilizleri mi, Fransızları mı, İsraillileri mi, Çinlileri mi, Rusları mı sevecek? Türk çocuğuna millet sevgisini aşılamanın neresi faşistlik? Bunun neresi İslam'a, *Kur'an*'a aykırı? Anlayan varsa beri gelsin. *Kur'an*'da millet sevgisini, milletini özünden çok sevmeyi telkin eden ayet de var.

Allah, Müslümanları kendi milletlerinin düşmanlarına karşı savaşa çağırıyor: "Onlara karşı gücünüz yettiği kadar—Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında Allah'ın bilip sizin bilmediklerinizi yıldırmak üzere—kuvvet ve besili atlar hazırlayın. Allah yolunda sarf ettiğiniz herşey size haksızlık yapılmadan, tamamen ödenecektir." (Enfal Suresi, Ayet Nu: 60)

Hz. Muhammed (sav) de milletini özünden çok seven bir peygamberdi. Peygamberimiz bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmaktadır: "Kişi kavmini sevmekle kınanamaz."

Kızının Vasile B. el-Eskâ (ra)' dan aktardığına göre o şöyle demiştir: -"Ey Allah'ın Resûlü, kavmiyetçilik nedir?" dedim. Resulullah (sav): "Zulüm ve haksızlıkta kavmine yardımcı olmandır." buyurdu. (Ebû Davud, edeb 112)

Vasile b. el-Eska (r.a.): "-Ya Resülallah, kişinin soyunu-sopunu (kavmini) sevmesi, kavmiyetçilik (asabiyye) sayılır mı?" diye sormuş, Hz. Peygamber de: "-Hayır, kişinin kavmine zulümde yardımcı olması kavmiyetçilik (asabiyye) dir." cevabını vermiştir. (Ahmed bin Hanbel, IV, 107,160, İbn-i Mace. Fiten 7.)

Peygamberimiz: "-Zalim de olsa, mazlum da olsa kardeşine yardım et" buyurmuştur. Kendisine sormuşlar:

> "Allah, Müslümanları kendi milletlerinin düşmanlarına karşı savaşa çağırıyor: "Onlara karşı gücünüz yettiği kadar—Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında Allah'ın bilip sizin bilmediklerinizi yıldırmak üzere—kuvvet ve besili atlar hazırlayın. Allah yolunda sarf ettiğiniz herşey size haksızlık yapılmadan, tamamen ödenecektir." (Enfal Suresi,Ayet Nu: 60)"

-Mazlum kardeşe yardımı anladık, fakat zalime nasıl yardım edeceğiz?

Hz. Peygamber bunun üzerine: "-Onu da zulmünden vazgeçirirsiniz. Bu da ona yardımdır. (Buhari, Mezalim)

***Ülküm; yükselmek, ileri gitmektir.:**

İnsanın en temel vasfı, diğer varlıklardan, hayvanlardan ayrılan temel özelliği, öğrenerek, kendini geliştirerek, ilerleyerek, yükselerek, insan oluşunu tamamlaması, insan-ı kâmil, mükemmel insan, olgun insan olmasıdır. İslam adına özellikle Nurculuk adına Andımıza karşı çıkanlar, "İnsan, taallümle tekemmül eder." ifadesini çok iyi bilirler.

Hayvanlar, hayatları boyunca yapacakları işleri, bünyelerine konulan ilahî bir programa göre yaparlar. Programlanmış olarak dünyaya gelir, doğar doğmaz o işi yaparlar. Mesela arı, hep aynı tarzda bal yapar. Dünya kurulalı beri arılar hiç yükselmemiş, ileri gitmemiştir. Sadece insan, sürekli ilerleyen, yükselen, gelişen, tekâmül eden bir varlıktır. Andımızı yasaklamak isteyenler, çocuklarımızın ilerlemesini, tekemmül etmesini istemiyorlar mı?

Buradaki yükselmek ve ileri gitmek, ilimde, teknolojide, para kazanmakta, insanlıkta, medeniyette, kültürde, sanatta, ibadette, her alanda ilerlemektir. Yükselmek ve ileri gitmeyi emreden ayetler de vardır.

Ayet: "De ki: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Ancak akıl sahipleri öğüt alırlar." (Zümer suresi, Ayet Nu: 9)

Hadis: "İki günü birbirine eşit olan ziyandadır, aldanmıştır." (Hz. Muhammed (sav), El-'Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, II, 323)

***Ey Büyük Atatürk!:**

Atatürk neden büyüktür? Çünkü o, kendi döneminde Millî Mücadele sürecinde, son Haçlı ordularını Müslüman Türk vatanı olan Anadolu içlerinde durdurmuş, önüne katıp geldikleri yere; denize dökmüş bir İslam mücahididir de ondan büyüktür. Haçlı ordusuyla savaşan İslam mücahidi bir komutana saygı duymanın İslam'a, *Kur'an*'a aykırı tarafı neresidir acaba?

Atatürk, Türk-İslam vatanı olan Anadolu'nun emperyalist Batılılarca tekrar Hristiyan yurdu olmasına izin vermediği için büyüktür.

Atatürk, Haçlı Batının Sevr planıyla Anadolu'yu paramparça etmesine, bölüp parçalamasına ve yutulabilecek lokma haline geldikten sonra kolayca yutmasına izin vermediği için büyüktür.

Atatürk, Türk vatanı Anadolu'da Müslüman Türk'ün Müslümanlığını özgürce yaşamasına imkân veren bir bağımsız millî Türk devleti kurduğu için büyüktür.

Atatürk, Türk vatanı Anadolu'da Türk istiklâlinin, hürriyetinin simgesi olan Türk bayrağının özgürce dalgalanmasını sağlayan bir millî Türk devleti kurduğu için büyüktür.

Atatürk'ün büyüklüğünü anlamak için emperyalist Haçlı-Siyon çevrelerin Türk milletine düşmanlığına bakmak lazım. Bağımsız millî Türk devletini tasfiye etmeyi bir proje halinde uygulamaya çalışan batılıların sözlerine bakmak lazım. Mesela İngiliz derin devletinden Andrew Duff, Eylül 2005'te şöyle demiş: "Türkiye Avrupa'nın gerçek partneri olabilmek için klasik milliyetçi Kemalizmle mücadele etmelidir. Devletin gücü azaltılmalıdır. Kemalizm reforme edilmeli ve bu eski liderin fotoğrafları kamu binalarının duvarlarından indirilmelidir. Türkiye artık Kemalizmde değişme gereğiyle yüzleşmeli. Sadece yasalar, anayasa değil, Kemalizm kültürü ve felsefesi de değişmeli. Türkiye'nin, merkeziyetçi yönetim yapısından adem-i merkeziyetçi (yani federatif yapı) yapıya geçmeye ihtiyacı var. Diyarbakır'da bölgesel otonomiye varacak şekilde merkeziyetçi yapının değişmesi iyi olur. Bunu sadece Güneydoğu için değil, diğer bölgeler için de öneriyorum."

Türk milletinin düşmanı olan İngiliz gâvuru, Atatürk'ü silmek isteyen projeler, talimatlar peşindeyse Atatürk büyük adam demektir. Türk çocukları Andımızı okurken "Ey büyük Atatürk!" diye haykırırken, bütün ruhlarıyla Atatürk'ün emperyalizme, Haçlı saldırılarına karşı duran istiklâlci şahsiyetini kuşanmış oluyorlar. Atatürk naçiz vücudu toprak olmuş, fani bir kişi idi. Ama yaptıklarıyla o, Türk milletinin bağımsızlık ruhunun bir sembolüdür.

***Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim.**

Atatürk'ün açtığı yol, bağımsızlık yoludur, bilim yoludur, medeniyet yoludur, barış yoludur, insanlık yoludur. Böyle bir yol, insanlık ve İslamlık düşüncesine aykırı değildir. Buna karşı çıkmanın manası da yoktur.

***Varlığım Türk varlığına armağan olsun!:**

Her Türk, elbette Türk milleti için çalışacaktır. Her Türk'ün varlığı, milletinin varlığına armağan olacaktır. Varlıklarını Amerikan, İngiliz, Fransız, İsrail, Rus, Çin, Mısır, Suriye varlığına armağan edenler, Türk çocuklarının varlıklarını Türk milletinin varlığına armağan edişlerinden rahatsız olacaklardır.

> "Kur'an-ı Kerim'de bir ayette Türklere bir gönderme vardır: "Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, Allah öyle bir millet getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler; onlar mü'minlere karşı alçak gönüllüdürler, kâfirlere karşı onurlu ve güçlüdürler; Allah yolunda savaşırlar ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. İşte bu, Allah'ın bir lutfudur ki, onu dilediğine verir. Allah'ın lütuf ve ihsanı geniştir ve her şeyi bilendir." (Maide suresi, 54.ayet)"

Türk çocuklarını Amerika'nın yüce menfaatlerinin koruyucusu olarak, Amerikan varlığına armağan etmek isteyenler, elbette bu sözlerden rahatsız olacaktır.

Majesteleri Kral ya da Kraliçeye ve vârislerine bağlı kalıp yolunda ilerleyeceğine yemin edenler, elbette bu sözlerden rahatsız olacaklardır.

***Ne mutlu Türk'üm diyene!"**

İslam'da insanların kendi milletlerinin, milliyetlerinin adının ifade edilmesinin günah olduğuna dair bir emir ya da açıklama görmedim. Bizim milliyetimizin adı "Türk"tür. Bunu çocuklarımıza öğretmenin, belletmenin günah bir tarafı yoktur. Türk olduğumuzu övünçle belirtmenin bir sakıncası yoktur. Buradaki "Türk'üm" ifadesi, başka milletlere düşmanlık telkin etmiyor, yani ötekine düşmanlık fikri vermiyor.

Kur'an-ı Kerim'de bir ayette Türklere bir gönderme vardır: "Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, Allah öyle bir millet getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler; onlar mü'minlere karşı alçak gönüllüdürler, kâfirlere karşı onurlu ve güçlüdürler; Allah yolunda savaşırlar ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. İşte bu, Allah'ın bir lutfudur ki, onu dilediğine verir. Allah'ın lütuf ve ihsanı geniştir ve her şeyi bilendir." (Maide suresi, 54.ayet)

Vani Mehmed Efendi, Elmalılı Hamdi Yazır, Ömer Nasuhi Bilmen, Celal Yıldırım Hoca, hatta Hüseyin Çelik'in ve Kazım Güleçyüz'ün hiç itiraz etmeyeceği Said Nursi, bu ayette geçen milletin Türkler olduğunu söylerler.

İngilizlerin kurdurduğu Kürdistan Teali Cemiyeti'nin başkanı Seyyid Abdülkadir Said Nursi'den kurmak istediği Kürt devleti için destek ister. Said Nursi de ona şu cevabı verir:

"Allahu Zülcelâl Hazretleri, *Kur'ân-ı Kerim*'de, (meâlen) 'Öyle bir kavim getireceğim ki, onlar Allah'ı severler, Allah da onları sever' [5:54] diye buyurmuştur. Ben de bu beyan-ı İlâhî karşısında düşündüm, bu kavmin bin yıldan beri âlem-i İslâm'ın bayraktarlığını yapan Türk milleti olduğunu anladım. Bu kahraman millete hizmet yerine, dört yüz elli milyon hakikî Müslüman kardeş bedeline, birkaç akılsız kavmiyetçi kimsenin peşinden gitmem." (Necmeddin Şahiner, *Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursî*, s. 233-234.)

Said Nursi, *Mektubat* adlı eserinin 26. Mektub'unda da şöyle diyor: "Türk milleti anasır-ı İslamiyye içinde en kesretli olduğu halde, dünyanın her tarafında olan Türkler ise Müslümandır. Sair unsurlar gibi müslim ve gayr-i müslim olarak iki kısma inkısam etmemiştir. Nerede Türk taifesi varsa Müslümandır. Müslümanlıktan çıkan veya Müslüman olmayan Türkler Türklükten dahi çıkmışlardır."

Demek ki "Türküm" demek günah değilmiş ya da ayetlere ters değilmiş. Nurculuğa da ters değilmiş. Tam tersine ayette bile Türklere işaret varmış.

Yine bir ayette şöyle geçer: "Yine göklerin ve yerin yaratılışı ile dillerinizin ve renklerinizin farklı oluşu da O'nun âyetlerindendir. Şüphesiz ki bunda bilenler için nice ibretler vardır." (Rum Suresi, Ayet Nu: 22)

Demek ki dilimiz ve rengimizle farklı oluşumuz yani Türk oluşumuz, Allah'ın ayeti imiş. Türkiyeli vatandaşlar için bunda nice ibretler varmış.

Bir başka ayette de şu ifadeler var: "Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi boylara ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerli olanınız, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdar olandır." (Hucurat, 13)

Demek ki Allah'ın yarattığı bir boy ve kabile olan "Türk"ü anmak, "Türk'üm" demek, günah olmazmış.

Bir hadis-i şerifinde de Hz. Muhammed şöyle diyor: "Hz. Ebu Hureyre (ra) anlatıyor: Resulullah (asm) buyurdular ki: "Şiddetli savaşlar vukua geldiği zaman Allah mevalinden (Arap olmayan Müslümanlar) öyle bir ordu gönderecek ki atlarının cinsi yönünden Araplarının en kıymetlisi ve silah yönünden onların en iyisi olup Allah, İslam dinini onlarla te'yid (takviye) edecektir."

Bu hadise göre de yüzyıllarca İslam'ın ordusu olarak Haçlılara kök söktüren ve Allah'ın İslam dinini kendileriyle teyid ettiği millet olarak Türkleri zikretmek, bu milletin çocuklarının böylesine övülesi milliyetlerini anmaları günah değilmiş.

Hem sonra "Ne mutlu Türk'üm diyene" ifadesi ırkçı, faşist bir ifade değildir. Burada "ne mutlu Türk'e" değil, "Türk'üm diyene" ifadesi geçer. Yani Türklük, burada etnik bir kavim adı değil, sosyolojik bir millet adıdır. Türk doğulur da olunur da. Türkiye'de yaşayan herkes, hangi kavimden, etnik kökenden olursa olsun, Türk milletine mensuptur. Hangi etnik kökenden gelirse gelsin, ortak kültürel, hukukî ve sosyolojik değerlerde birleşmiş üst toplumsal yapının adı millettir. Bu da Türkiye'de Türk milletidir. Tarih boyunca Batılılar da bütün Müslümanlara Türk demiştir. Türk'le Müslümanlık aynîleşmiştir.

Ülkemizdeki bütün çocukların böyle bir cümleyle, tek millet bilincini kazanmasının İslam'a aykırı tarafı nedir? Bunun yerine çocuklara ayrı ayrı, grup grup kavmiyetçilik, etnik ırkçılık telkin edilerek, "Ne mutlu Kürdüm diyene", "Ne mutlu Çerkezim diyene", "ne mutlu Gürcüyüm diyene" şeklinde mi bağırttırılacak? O zaman Türk millet birliği paramparça edilmez mi? Bu, bölücülük, parçalayıcılık olmaz mı? Çocukları daha okul sıralarında böyle ayırmanın vebalini kim çekecek? Emperyalist Batının istediği, tam da bu değil mi?

Mehmet Akif Ersoy, "Ordunun Duası" şiirinde "Türk eriyiz, silsilemiz kahraman" derken ırkçı, faşist ve militarist mi oluyordu? İslamcılık adına Andımıza karşı çıkan arkadaşlar, buna ne buyurur?

Türkiyelilik: Yeni Bir Üst Kimlik Olabilir mi?

Faruk YAHŞİ

Kırıkkale Ünv. Kamu Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

"Yeni Anayasa", "İmralı Süreci", "Kürt Sorununa Çözüm" gibi başlıklar üzerinden yürüyen tartışmaların odaklandığı en önemli nokta Anayasa'nın 66. maddesinde ifadesini bulan "Türklük" tanımı: "**Türk Devleti'ne vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür".** Madde metnindeki "Türk"ü "sorun" olarak görenlerin temel eleştirisi şu şekilde özetlenebilir: ***"Anayasa'daki "Türk" ibaresi etnik bir kavramdır ve herkesi kucaklamaktan uzaktır. Bu sebeple Anayasa etnik ifadelerden arındırılmalı ve daha kucaklayıcı/nötr bir kavram madde metnine girmelidir".***

Yukarıdaki eleştiriyi dile getirenlerin "çözüm" önerisi ise madde metnine "Türk" yerine "daha kucaklayıcı" ve "nötr" bir kavram olduğu iddia edilen **"Türkiyelilik"** ibaresinin veya onun ikamesi olarak kabul edilen **"Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı"** kavramının girmesi.

Yazımızın ana konusuna geçmeden "Türklük"ten ne anladığımızı çok kısa olarak belirtmekte fayda var:

"Türk" tarihin hiçbir devrinde belirli bir topluluğa mahsus "etnik" bir isim olmamıştır ve çoğunlukla siyasi ve hukuki bir terim olarak *"devletin esas halkını teşhis eden millet"* manasında kullanılmıştır.[i] **Ayrıca Okur'un da belirttiği gibi *"Türklük, modernliğin icad ettiği bir ulus kimlikten ibaret değil. Modern çağda yeniden kurgulanmış köklü bir tarihsel kimliktir."*[ii]**

"Türkiyelilik" Kavramının Tarihsel Arka Planı

Ulus-devlet, millet, milliyetçilik, kimlik, vatandaşlık gibi kavramlar modernleşme ile gündeme gelen ve önem kazanan kavramlardır. Nitekim Türkiye'de de bu kavramların tartışılmaya başlanması modernleşme tarihimizle yaşıttır. Türkiye'nin modernleşme süreci içinde ortaya çıkan siyasi düşünce akımları - ***Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük*** - aslında birer kimlik tanımlaması da yapmışlardır. Konumuz açısından bu üç düşünce akımından en dikkat çekici olanı ise Osmanlıcılık ve onun ortaya koyduğu "Osmanlılık" kimliğidir. Nitekim "Türkiyelilik" fikrini savunanların çoğu ***"Türkiyelilik, Osmanlılık fikrinin yeni bir okumasıdır"*** düşüncesindedirler. Ancak Türkiyelilik kavramının başarısızlığa uğrayacağının ilk kanıtı tam da bu noktada belirmektedir. **Osmanlılık fikrinin Osmanlı İmparatorluğu'nu bir arada tutmayı başaramadığı açık bir gerçekliktir.** Karpat bu durumu şöyle özetliyor: "***Siyasi bir kimlik olarak Osmanlılık, bir milletin ortaya çıkması için kişileri birbirine bağlayacak temel kimliklere ve değerlere yani milletin subjektif yönlerine hitap etmediği için toplum içinde gerçek manada bir birlik ve dayanışma yaratamamıştır***."[iii]

Türkiyelilik kavramının 1906 yılında başını Abdullah Cevdet Bey'in çektiği bir grup Osmanlı aydını tarafından Osmanlı Devleti'nde yaşayanları ifade etmek üzere "üst kimlik" olarak önerilmiş olması, tartışmanın o kadar da yeni olmadığını göstermek açısından dikkat çekicidir. Abdullah Cevdet tarafından kaleme alınan ve konuya bir Ermeni Osmanlı vatandaşı ile yapılan hayalî bir tartışma yardımıyla yaklaşan bir yazıda "Osmanlı" üst kimliği yerine alternatif olarak "Türk" ve "Tür-

kiyeli" kavramları teklif edilmiş, bunların birbirinden farklı olmadıkları vurgulanmıştır.[iv] Ancak aynı mesele Ziya Gökalp tarafından da kaleme alınmış ve "Türklük" ile "Türkiyelilik" kavramlarının birbirinden çok farklı anlamlara geldiği şu şekilde ifade edilmiştir:

"**Türk kelimesi ile Türkiyeli kelimesi arasında çok büyük fark vardır; her Türkiyeli Türk değildir, aynı zamanda her Türk de Türkiyeli değildir (…) Türkiyeli kelimesi devletimizin ismidir; Türk kelimesi milletimizin adıdır. Ben tabiiyetim itibariyle Türkiyeliyim, kültürüm itibariyle de Türk'üm. Benim bu iki ada birden sahip oluşum, bu kelimelerin eş anlamlı olmasını gerektirmez."**[v]

1924 Anayasası'nda «Türkiyelilik"

Türkiyelilik kavramına tarihsel süreç içerisinde 1924 Anayasası'nın hazırlanma aşamasında da rastlıyoruz. 1924 Anayasası için hazırlanan taslak metin oldukça ilgi çekicidir.[vi] Taslak metindeki madde 12, 13, 14 ve 15'te "Türkiyelilik" kavramına rastlamak mümkün. Örneğin 12. Madde şu şekilde düzenlenmiştir: *"Türkiye'de ahval-i fevkalade müstesna olmak üzere,* ***Türkiyeliler*** *için seyr-ü sefer serbesttir"*. Önemle belirtmek gerekir ki taslak metnin "Vatandaşlık tanımı" olarak nitelendirebileceğimiz 16. maddesinde "Türkiyelilik" yerine "Türk" kavramına yer verilmiştir: *"Madde 16:* ***Türkiye Devleti tabiiyetinde bulunan efradın cümlesi bilaistisna Türk sıfatını taşırlar.*** *Türk sıfatı kanunen muayyen olan ahvale göre istihzal ve izaa edilir."*

Yine aynı şekilde taslakta yer alan madde 17, 18, 20 ve 21'de de "Türk" ibaresine rastlıyoruz. Tüm bunlar; ilk anayasa taslağında da, yukarıda Abdullah Cevdet'den de alıntıladığımız gibi, "Türklük" ile "Türkiyelilik" kavramlarının birbirinin eşiti olarak değerlendirildiğinin göstergesi olarak kabul edilebilir. Ancak ilk anayasa taslağında böyle bir yaklaşım sergilenmiş olsa da, Meclis'te kabul edilen 1924 Anayasası'nın ana metninde bu yaklaşım terk edilmiş ve Anayasa'da sadece "Türklük"ten bahsedilmiştir. 1924 Anayasası'nın vatandaşlığı düzenleyen 88. Maddesinin birinci fıkrası şöyledir: "***Türkiye ahalisine din ve ırk farkı olmaksızın vatandaşlık itibariyle (Türk) ıtlak olunur.***" 1924 Anayasası'nda vatandaşlık tanımı yukarıdaki gibi kabul edilmiş olmakla birlikte, 88. Maddenin görüşmeleri sırasında "Türkiyelilik" kavramı tartışma konusu olmuştur. **Görüşmeler sırasında "Türkiyelilik" kavramının gündeme gelişi ise oldukça dikkat çekicidir. Çünkü kavram, kendisini "Türk" olarak tanımlamayan Müslüman etnik gruplar için kullanılmamış, sadece gayrimüslim azınlıklar açısından tartışılmıştır.**

Gelibolu vekili Celal Nuri Bey'in görüşü şöyledir:

Eskiden bir Osmanlı sıfatı vardı, bu sıfat cümleye şamildi. Bu sıfatı ortadan kaldırıyoruz. Yerine bir Türk Cumhuriyeti kaim olmuştur. Bu Türk Cumhuriyeti'nin de bilcümle efradı Türk ve Müslüman değildir. Bunları ne yapacağız? Ortada bir Rum var, bir Ermeni var, bir Yahudi var, türlü türlü anasır var. Lehülhamd ki ekaliyettir. **Bunlara eğer Türklük sıfatı vermeyecek olursak ne diyeceğiz? (Türkiyelilik sesleri). İstirham ederim, Türkiyeli hiçbir manayı müfit değildir."**[vii]

İstanbul vekili Hamdullah Suphi ise **"Türkiye ahalisine din ve ırk farkı olmaksızın Türk ıtlak olunur"** şeklindeki maddenin "**Türkiye ahalisine din ve ırk farkı ol-**

"Türkiyelilik kavramına tarihsel süreç içerisinde 1924 Anayasası'nın hazırlanma aşamasında da rastlıyoruz. 1924 Anayasası için hazırlanan taslak metin oldukça ilgi çekicidir.[vi] Taslak metindeki madde 12, 13, 14 ve 15'te "Türkiyelilik" kavramına rastlamak mümkün. Örneğin 12. Madde şu şekilde düzenlenmiştir: "Türkiye'de ahval-i fevkalade müstesna olmak üzere, Türkiyeliler için seyr-ü sefer serbesttir". Önemle belirtmek gerekir ki taslak metnin "Vatandaşlık tanımı" olarak nitelendirebileceğimiz 16. maddesinde "Türkiyelilik" yerine "Türk" kavramına yer verilmiştir: "Madde 16: Türkiye Devleti tabiiyetinde bulunan efradın cümlesi bilaistisna Türk sıfatını taşırlar. Türk sıfatı kanunen muayyen olan ahvale göre istihzal ve izaa edilir."

maksızın *vatandaşlık itibariyle* Türk ıtlak olunur" tadilini teklif etmiştir. Yapılan oylama ile Hamdullah Suphi'nin önerisi kabul edilerek 1924 Anayasası'nın 88. Maddesinde yer alan vatandaşlık tanımı "**Türkiye ahalisine din ve ırk farkı olmaksızın vatandaşlık itibariyle Türk ıtlak olunur"** şeklinde belirlenmiştir.[viii]

"Türkiyelilik" Kavramının Yeniden Popüler Hale Gelişi

"Kavramın yeniden gündeme gelişi AKP'nin iktidara gelişi ile doğru orantılıdır" önermesi pek de yanlış sayılmayacak bir yaklaşımdır. Nitekim daha AKP'nin adı dahi konmamış iken Tayyip Erdoğan öncülüğünde yeni bir parti (AKP) kurmak amacıyla düzenlenen yurt gezilerinde, Erdoğan bir vaat olarak "Türkiyelilik" fikrini ortaya atmıştır. **16 Temmuz 2001** tarihinde Erdoğan'ın Antalya'daki bir Yörük Şenliği'nde sarf ettiği şu cümle konumuz açısından dikkat çekicidir: *"Irka dayalı ve dine dayalı milliyetçiliği bir kenara koyarak, 65 milyonu kucaklayacağız. Herkes ırkıyla, diniyle bölgesiyle övünebilir. Ama diğerini hor göremez.* ***Biz yeni oluşumda, Türkiyelilik bilincini geliştireceğiz"[ix]***

Başbakan Erdoğan, AKP'yi kurup iktidar olduktan sonra da benzer söylemler sarf etmiştir. 2003 yılında Fatih Altaylı'nın sorularını cevaplayan Erdoğan "Türkiyelilik" söylemini Dünya Atletizm Şampiyonası'nda ABD adına yarışan Zencileri örnek göstererek şu şekilde savunmuştur: ***"Zenciler Amerika'yı temsilen koşuyor. Bunlar sadece Amerikalı. Bakıyorsunuz hepsi Amerikan bayrağıyla birlikte tur atıyor. Niye? Amerikalılık bilincini yakalamış. Biz de Türkiyelilik bilincini yakalamalıyız."[x]***

"Kavramın yeniden gündeme gelişi AKP'nin iktidara gelişi ile doğru orantılıdır" önermesi pek de yanlış sayılmayacak bir yaklaşımdır. Nitekim daha AKP'nin adı dahi konmamış iken Tayyip Erdoğan öncülüğünde yeni bir parti (AKP) kurmak amacıyla düzenlenen yurt gezilerinde, Erdoğan bir vaat olarak "Türkiyelilik" fikrini ortaya atmıştır. 16 Temmuz 2001 tarihinde Erdoğan'ın Antalya'daki bir Yörük Şenliği'nde sarf ettiği şu cümle konumuz açısından dikkat çekicidir: "Irka dayalı ve dine dayalı milliyetçiliği bir kenara koyarak, 65 milyonu kucaklayacağız. Herkes ırkıyla, diniyle bölgesiyle övünebilir. Ama diğerini hor göremez. Biz yeni oluşumda, Türkiyelilik bilincini geliştireceğiz"

Erdoğan'ın "Amerikalı" örneğinden yola çıkarak "Türkiyelilik" kavramını savunması neredeyse tüm "Türkiyelilik" savunucularının ortak görüşüdür. İlber Ortaylı ise böyle bir kıyaslamanın yanlış olduğunu düşünmektedir:

Türkiye konusunda asıl tartışılacak ve rahatsız edici manasızlık bizdeki bazı kimselerin uydurduğu "Türkiyeli", "Türkiyelilik" gibi deyimlerdir. Bazı safdiller veya herkesi bir şey bilmiyor zanneden tipler, "A efendim ne var bunda, Amerikalı oluyor da Türkiyeli niye olmaz?" diyorlar.

Bir kere Amerika, Kolomb'un keşfettiği kıtanın ayrı bir kıta olduğunun farkına varan Cenovalı kaptan Amerigo Vespucci'nin adından geliyor. Amerikalılık Anglo-Sakson göçü ve İngiliz dili etrafında oluşan göçmenler için uygun, Türkiye ise içinde Türk adı taşıyor, böyle bir benzerlikle ilgisi yok, ülkemizin geniş ölçüde Türkleşmesinden beri kullanılan bir isim.

"Türkiyeli" ismi tercüme edilemez, içeriği bakımından bu kelimeyi teklif edenlerin de amacını zaten karşılamaz. Başka bir kimlik kullanmak isteyenler bunu ifade edebilirler. Ama bunun için ülke yurttaşlığının ve kimliğin adını değiştirmelerine lüzum yoktur, hakları olduğunu da zannetmiyoruz.

2004 yılına gelindiğinde ise kavram; Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu tarafından hazırlanan ***"Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Çalışma Grubu"*** başlıklı rapor ile gündemi epeyce meşgul etmiştir. Rapor'a göre:

"Türk üst kimliği vatandaşı ırk hatta dinle tanımlama eğilimindedir. Bu durum, kendini Türk ırkından saymayan diğer alt-kimlikleri yabancılaştırmış ve sorun yaratmıştır. Eğer bu üst kimlik "Türkiyeli" olsaydı, bu durum ortaya çıkmazdı. Çünkü tamamen "toprak" esasına dayandığı ve "kan" esasını tamamen dışladığı için bütün alt-kimlikleri

eşit biçimde kucaklayacak ve işin içine etnik, dinsel vs. özellikleri karıştırmamış olacaktı.[xi]

Rapor'un bu önerisi kamuoyunda geniş yankı bulmuş ve başta köşe yazarları olmak üzere akademik çevrelerde de "Türkiyelilik" kavramı tartışılmıştır.[xii] Rapor'un yayınlanması ve daha sonraki dönemlerde de Erdoğan'ın Türkiye için "mozaik" benzetmesi yapan ***"Biz bir mozaiğiz. Bu bütünü oluşturan unsurların birini bir kenara attığınız zaman o zenginliği yakalayamazsınız"[xiii]*** şeklindeki sözleri de oldukça tepki toplamıştır. Önder, "Türkiye'yi etnik bir mozaik olarak tanımlamanın mümkün olmadığını" belirtmiş ve bir ülkeyi "etnik bir mozaik" olarak tanımlamak için etnik çeşitliliğin varlığının yeterli olmadığının altını çizmiştir. Böyle bir tanımlama için, o ülkedeki etnik nüfusun genel nüfusun %35'ini oluşturması ön şarttır. Bugüne kadar yapılan araştırmalar Türkiye'de bu oranın, kişinin kendi kabulüne dayalı kimlik tanımıyla yüzde 10'u bile bulmadığını ortaya koymuştur.[xiv]

"Mozaik" , "Türkiyelilik" gibi kavramların kullanımı ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne "yeni bir üst kimlik arayışı" içerisine girilmesi, özellikle milliyetçi kesimin "bölünme" konusundaki hassasiyetlerini ortaya çıkarmıştır. Nitekim milliyetçi aydınlar da konuya oldukça tepkili yaklaşmışlar ve "Erdoğan'ın söylemlerinin ülkenin bölünmesine zemin hazırlayacağı"nı savunmuşlardır. Örneğin Prof. Dr. Cemalettin Taşkıran'a göre; ***"Türkiyelilik" bilinçli ve kasıtlı olarak "Türklük" kavramını yıpratarak ülkenin siyasi ve coğrafi bütünlüğünü parçalamaya çalışan zihniyetin uzun süredir yürüttükleri planın bir bölümüdür[xv]***. Erkal ise "Türkiyelilik" tartışmalarının "yeni azınlıklar yaratmak ve federal bir yapıya geçmek için" gündeme getirildiğini savunmaktır. Erkal'a göre; Türkiye'de yapılan değişik bir ırkçılık türüdür ve Türk Kimliğini hedef almıştır. Amaçlanan ise Türkiye'nin devlet yapısının, üniter ve milli devlet anlayışının değiştirilmesidir.[xvi]

Anketler Ne Diyor?

En yalın tanımıyla *kimlik*; kişilerin, grupların, toplum ve/veya toplulukların ***"Kimsiniz, kimlerdesiniz?"*** sorusuna verdikleri yanıt veya yanıtlardır.[xvii] Nitekim kimlik meselesine ilişkin anketler de, bu soruya verilen cevaplar çerçevesinde şekillenmekte ve toplumların farklılıklarını ve benzerliklerini ortaya koymaktadır.

"Toplumumuzun gündeminde bir "kimlik sorunu" tartışması var mı?" Bize göre bu sorunun cevabı hayati bir öneme sahip. Eğer "sıradan vatandaş" bu sorunu tartışmıyorsa "çözüm" adına yürütülen çalışmalar da "yaratılan sorunlar" üzerinden sürdürülüyor demektir. Bu sebeple toplumsal algıyı anlamak için anketlere bakmakta fayda var.

KONDA'nın 2006 yılında gerçekleştirdiği **"Biz Kimiz?"**[xviii] başlıklı "Toplumsal Yapı Araştırması" konumuz açısından oldukça dikkat çekici. Ankette kimliğe ilişkin ilk soru ***"Hepimiz Türk vatandaşıyız, ama değişik kökenlerden yörelerden olabiliriz; siz kendinizi, kimliğinizi ne olarak biliyorsunuz veya hissediyorsunuz?"*** şeklindedir. Ankete katılanlara, bu soruya cevap olarak verilebilecek seçenekler sunulmamış, sadece kendi verdikleri cevabı anket kâğıdına yazmaları istenmiştir. Ankete katılanların hiçbir "yönlendirme"ye maruz kalmadan verdikleri cevap ve bu doğrultuda oluşan oran büyük bir gerçekliği ortaya koyuyor. Anketten çıkan sonuç şöyle: **Türk %81,33, Kürt %8.61**. Makalemizin başlığını taşıyan **"Türkiyelilik"in oranı ise sadece %0,23 (yazıyla; yüzde sıfır virgül yirmi üç) .** Görüldüğü üzere toplumumuzun büyük bir bölümü kendisini "Türk" olarak tanımlıyor. "Türkiyelilik" ise, deyim yerindeyse, insanımızın "aklının ucundan bile geçmeyecek" türden bir önerme olarak karşımıza çıkıyor.

Bir başka dikkat çekici araştırma ise **Eğitim-Bir-Sen** tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen ve **"Türkiye'de Ortak Bir Kimlik Olarak Ötekilik"** başlığıyla raporlaştırılan anket.

Anketin bize göre dikkat çekici en önemli yanı ise ***"Birinci dereceden kimliğinizi nasıl tanımlarsınız?"*** şeklindeki soruya cevap olarak sunulan seçenekler arasında hem "Türk" hem de "Türkiyeli" kavramlarına yer verilmiş olmasıdır. Çünkü böyle bir seçenek sunumuyla vatandaşın tercihte bulunacak olması, hem "Türkiyelilik"in "Türklük"ün ikamesi olup/olmadığının anlaşılmasını ortaya koyacak hem de vatandaşın gözünde hangi kavramın öncelikli olduğunu belirlememizi sağlayacaktır. Soruya ilişkin sonuçlar ise şöyle: **Türk %52,6**, Müslüman %32,9, Kürt %5,1, Alevi %4,5, **Türkiyelilik yüzde 2,3**.[xix] Görüldüğü üzere "Türk" ile "Türkiyelilik" kavramları insanımıza sunulduğunda tercihleri açık bir farkla "Türk"ten yana olmaktadır.

Siyasetçilerin Yaklaşımları

İktidar partisinin -yukarıda da aktardığımız gibi- "Türkiyelilik" fikrine sıcak baktığı bir gerçek. Bu gerçekliği Başbakan'ın açıklamalarında bulmak mümkün. Erdoğan, Ocak 2013'te katıldığı bir televiz-

yon programında[xx] "Türkiyelilik" fikrine sıcak baktığını bir kez daha yinelemiş ve "Yeni Anayasa'da da vatandaşlık tanımına ilişkin önerilerinin "Türk Vatandaşlığı" yerine "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı" olduğunu ifade etmiştir.

Peki diğer partiler konu hakkında ne düşünüyor?

Öncelikle, AKP iktidarının "Kürt Sorunu'nun çözümü" başlığı altında yürüttüğü siyasette "önemli bir aktör" olarak gördüğü ve "muhatap" aldığı DTP-BDP çizgisindeki partilerin ve mensuplarının konumuza ilişkin açıklamalarına bakalım.

2009 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından oybirliğiyle kapatılan DTP'nin 26-28 Ekim 2007 tarihleri arasında Diyarbakır'da düzenlediği Demokratik Toplum Kongresi'nin sonuç bildirgesinde yer alan şu ifadelerin Başbakan Erdoğan'ın söylemleriyle paralelliği dikkat çekicidir:

"Kongremiz, özellikle Anayasadaki mevcut "ULUS" kavramının etnik vurgularla değil, demokratik uluslaşmanın bir ifadesi olarak "TÜRKİYE ULUSU" ortak aidiyetiyle yeniden tanımlanmasını zorunlu görür**. Herkesi Türk olarak tanımlayan bir vatandaşlık tanımı yerine kültürel kimlikleri kabul eden ve bu kültürel kimliklere dayalı Türkiye Ulusu'nun tümünü kapsayan "TÜRKİYELİLİK" üst kimliği çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı esas alınmalıdır.**"[xxi]

Görüldüğü üzere Başbakan Erdoğan'ın "Türkiyelilik" üst kimliği çerçevesinde "Yeni Anayasa'da "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı"nın benimsenmesi fikri DTP/BDP tarafından da benimsenmektedir. Erdoğan'ın yukarıda bir televizyon programında yaptığı konuşmadan alıntıladığımız sözlerine BDP'den de destek gelmiştir. BDP grup başkanvekili İdris Baluken Erdoğan'a destek çıkmış ve "Yeni Anayasa"da "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı" kavramına yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir."[xxii]

"Görüldüğü üzere Başbakan Erdoğan'ın "Türkiyelilik" üst kimliği çerçevesinde "Yeni Anayasa"da "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı"nın benimsenmesi fikri DTP/BDP tarafından da benimsenmektedir. Erdoğan'ın yukarıda bir televizyon programında yaptığı konuşmadan alıntıladığımız sözlerine BDP'den de destek gelmiştir. BDP grup başkanvekili İdris Baluken Erdoğan'a destek çıkmış ve "Yeni Anayasa"da "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı" kavramına yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir."

"Kürt Sorunu'nun çözümünde önemli bir aktör" olarak değerlendirilen Kemal Burkay'ın -ilk önce Erdoğan'ın fikrini yansıtan sözlere de atıfta bulunarak yaptığı- "Türkiyelilik" değerlendirmesi ise adeta "gizli niyetlerin deşifresi" niteliğindedir:

"Bazıları biraz daha merhametli, bunlar Türk üst kimliği etnik bir anlam taşıyor, Kürde veya Araba zorla Türk demek olmaz; "Türkiyeli" diyelim diyorlar. Yani burası Türkiye ve Kürtler de buranın vatandaşları... **Peki baylar, "Türkiye" sözcüğü de etnik bir adı yansıtmıyor mu, "Türklerin yurdu" anlamına gelmiyor mu? Öte yandan burası neden Türkiye, ne zamandan beri? Bizim ülkemiz Kürdistan´a ne oldu, o kayıp ülke Atlantis mi artık, haritadan mı silindi?** (…) **Örneğin "Anadolu Federe Cumhuriyeti" diyelim... Türklere tanıdığımız hakları, nüfusları nerdeyse onlar kadar olan ve kendi ülkelerinde Kürdistan´da çoğunluk oluşturan Kürtlere de tanıyalım, yani Türkiye´yi iki cumhuriyetli bir federasyona dönüştürelim.**"[xxiii]

Genel olarak DTP/BDP cephesinden, AKP iktidarının "Türkiyelilik" teklifine açık bir destek bulunmakla birlikte, kimi çevrelerin (Burkay'ın yukarıdaki ifadelerini gözden kaçırmamak lazım) zamanla bununla da yetinmeyeceklerini görmek mümkün.

CHP cephesinde bir kafa karışıklığı olduğunu söylemek mümkün. Kemal Kılıçdaroğlu liderliğindeki CHP'nin tavrı "Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlığı" ve "Türkiyelilik" söylemine yakın görünmektedir. Kılıçdaroğlu katıldığı bir televizyon programında Anayasa'daki vatandaşlık tanımına ilişkin bir soruya ***"Anayasa'da etnik kimlik tanımı yapılmaması gerekir. Üst kimlik olarak 'Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı" tanımının yapılması uygun olacaktır"***[xxiv] şeklinde cevap vermiştir. Kılıçdaroğlu partisinin 29 Kasım 2011 tarihli TBMM grup toplantısında ise

'Türkiyeliyim' ifadesini kullanmıştır: **"Ben sadece Dersimli değilim, ben Konyalıyım, Hakkariliyim, Trabzonluyum, Edirneliyim ben Türkiyeliyim."**[xxv] CHP'nin "Yeni Anayasa"nın yazımı sürecinde vatandaşlık konusuna ilişkin sunduğu öneri ise yaşanan kafa karışıklığını göstermek açısından dikkat çekicidir: **"*Türk vatandaşlığı* dil, din, ırk, cinsiyet, etnik köken, siyasi düşünce, felsefi inanç, mezhep ve benzeri sebeplere bağlı olmaksızın herkesin 'eşitlik' temelinde *Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı* olması anlamına gelir."**[xxvi]

Görüldüğü üzere CHP'nin sunduğu teklifte hem "Türk Vatandaşlığı" hem de "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı" tabirlerine yer verilerek deyim yerindeyse "ne şiş yansın ne de kebap" türünden bir tavır ortaya konulmuştur.

Devlet Bahçeli yönetimindeki MHP ise "Türkiyelilik" kavramına ilişkin en sert karşı çıkışı sergilemektedir.

Bahçeli yaptığı çeşitli açıklamalarda partisinin "milli kimlik" yaklaşımını anlatırken, Türk Milleti'ni oluşturan temel unsurun kan bağı ve soybirliği olmadığını belirtmiş, esas olanın ise vatandaşlık bağı olduğunu söylemiştir.

Ayrıca Bahçeli'ye göre ***"Türkiye'de milli kimlik arayışına girilmesi, alt ve üst kimlikler tartışması yapılması abesle iştigaldir."*** "Türkiyelilik" için "sanal kavram" nitelemesi yapan Bahçeli ***"Türkiye, sadece bir coğrafi bölgenin ve bir toprak parçasının adı değildir. Bu nedenle "Türkiyelilik" gibi tarihi ve ilmi gerçeklere aykırı sanal kavramların üst kimlik olarak kabulüne yönelik çabalar art niyet ifadesidir."*** demiştir.***[xxvii]***

MHP'nin "Yeni Anayasa"daki vatandaşlık tanımına ilişkin tavrı ise 1982 Anayasası'nda yer alan mevcut tanımın devamından yanadır.

"Ayrıca Bahçeli'ye göre "Türkiye'de milli kimlik arayışına girilmesi, alt ve üst kimlikler tartışması yapılması abesle iştigaldir." "Türkiyelilik" için "sanal kavram" nitelemesi yapan Bahçeli "Türkiye, sadece bir coğrafi bölgenin ve bir toprak parçasının adı değildir. Bu nedenle "Türkiyelilik" gibi tarihi ve ilmi gerçeklere aykırı sanal kavramların üst kimlik olarak kabulüne yönelik çabalar art niyet ifadesidir."demiştir"

Siyasilerin alıntıladığımız sözlerinden de anlaşılacağı üzere "kimlik tartışmaları" gündemi epeyce meşgul ediyor. Ancak yukarıda anket sonuçlarına dayanarak da belirttiğimiz gibi vatandaşın gündeminde "kimlik sorunu" gibi bir konu olmamasına rağmen bu konunun siyaseti bu kadar meşgul ediyor olmasının sebebi nedir? Yeniçeri'nin ***"Türkiye'de başlatılan kimlik tartışmalarının sosyolojik bir ihtiyaçtan değil siyasi bir amaçtan türediği çok açıktır."[xxviii]*** Şeklindeki cümlesi aslında sorduğumuz sorunun tam da cevabı…

Sonuç Yerine

Önemle belirtmek gerekir ki; bir "kimlik sorunu"nun olduğunu dillendirenler, sadece üst kimliğin adını değiştirerek bu "sorun"u çözmeyi düşündükleri için derin bir yanılgı içindedirler. Hanioğlu'nun da belirttiği gibi ***"karşı karşıya bulunulan mesele, üst kimliğe yeni bir ad bulmaktan ziyade onun içinin nasıl doldurulacağına ilişkindir."[xxix]*** Anayasa'da yer alan mevcut vatandaşlık tanımı, toplumumuzun yüzde 10-15'ini aşmayacak kesimi tarafından "sorunlu" görülmektedir. Elbette ki demokratik bir tavır bu vatandaşlarımızın da "sorunları"yla ilgilenmeyi mecbur kılmaktadır. Ancak "kimlik" kadar hassas bir konuda atılacak her adım oldukça fazla önem arz etmektedir. Toplumun yüzde 10-15'lik bir kesiminin "sorun"una "çözüm" üretmek adına, toplumun büyük çoğunluğunu yaralayacak adımlardan kaçınmak gerekir. "Türkiyelilik" fikri de kaçınılması gereken adımlardan birisidir. Anket sonuçları da göstermektedir ki toplumumuzun yüzde 85'ine yakın kesimi kendisine yöneltilen ***kimsiniz?*** Şeklindeki soruya ***Türk'üm*** şeklinde cevap vermektedir.

Peki Anayasa'da yer alan mevcut vatandaşlık tanımında hiç mi aksaklık yok? Elbette ki var. **Mevcut tanımdaki aksaklığın en bariz göstergesi "Türk"lükten yana tavır alanların dahi *"Aslında maddede yer alan Türk ibaresiyle kastedilen…"* şeklindeki bir ifadeyle başlayan ve uzun bir açıklamaya dönüşen "savunma" çabalarıdır.**

Öncelikle 66. Maddede yer alan "Türk Devleti" ibaresi ilginçtir. Anayasa'nın değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek olan maddeleri arasında yer alan 1. ve 3. maddelerinde "Türkiye Devleti" ibaresine yer verilmişken vatandaşlığa ilişkin maddede "Türk Devleti" ibaresinin kullanmasında bir "kasıt" var mıdır bil(e)miyoruz ama en azından hukuk mantığı açısından bir tashih

"Türkiyelilik" gibi sadece coğrafyaya atıf yapan bir kavram ile "sorun"u çözmeye kalkışmak çok daha büyük "sorun"lar açabilir. Unutulmamalıdır ki "Türk'ten arındırılmış bir anayasa" girişimi ise " 'büyük kimlik' arayışlarını imkansız kılacağı gibi, memnun etmeyi umduğu kesimleri tatmin için de yeterli olmayacak. Üstelik bu doğrultudaki adımların yaratacağı tepkiler, ayrışma dinamiklerine ivme kazandırabilir."

hatası olduğunu söylemek mümkün. Bu açıdan madde metninde yer alan "Türk Devleti" ibaresi yerine "Türkiye Devleti" veya "Türkiye Cumhuriyeti" getirilebilir. Bize göre madde metninde yer alan bir başka "aksak" yön ise "herkes" ile yapılan vurguya ilişkindir. Bu kelimeyi de çıkararak "savunma metinleri"miz de yer alan "din, ırk, mezhep, görüş ayrımı yapmaksızın" vb. şeklindeki kriterleri madde metnine ekleyerek daha rahat bir metin ortaya koyabiliriz.

"Türkiyelilik" gibi sadece coğrafyaya atıf yapan bir kavram ile "sorun"u çözmeye kalkışmak çok daha büyük "sorun"lar açabilir. Unutulmamalıdır ki "Türk'ten arındırılmış bir anayasa" girişimi ise " ***'büyük kimlik' arayışlarını imkansız kılacağı gibi, memnun etmeyi umduğu kesimleri tatmin için de yeterli olmayacak. Üstelik bu doğrultudaki adımların yaratacağı tepkiler, ayrışma dinamiklerine ivme kazandırabilir."[xxx]***

KAYNAKÇA

[i] İbrahim Kafesoğlu, Türk Milli Kültürü, Ötüken Neşriyat, 25. Baskı, İstanbul, 2005, s. 44-45.

[ii] Doç. Dr. Mehmet Akif Okur, **"Tarih ve Gelecek Arasında "Türklük": Süreç ve Anayasa Tartışmaları Üzerine" , http://turkocaklari.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=4993,** Erişim Tarihi: 20 Şubat 2013

[iii] Kemal Karpat, Osmanlı'dan Günümüze Kimlik ve İdeoloji, Timaş Yayınları, İstanbul, 2009, s. 71.

[iv] Şükrü Hanioğlu, **Üst Kimlik Olarak Türklük ve Türkiyelilik**, 11.06.2004, Zaman Gazetesi

[v] Ziya Gökalp, **Terbiyenin Sosyal ve Kültürel Temelleri**, MEB Basımevi, Ankara, 1973, s. 287-291'den aktaran Özcan Yeniçeri, Bağımlılık Paradigmaları ve Türk Milliyetçiliği, Ankara, Kripto, 2012, s. 316.

vi] **Türkiye Cumhuriyeti İlk Anayasa Taslağı**, Tıpkı Basım, İstanbul, Boyut Yayıncılık, 1998.

[vii] Şeref Gözübüyük, Sezai Zengin**, 1924 Anayasası Hakkındaki Meclis Görüşmeleri**, Ankara, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1958, s. 439.

[viii] Şeref Gözübüyük, Sezai Zengin**, a.g.e** , s. 440-441

[ix] **Türkiyelilik bilincini geliştireceğiz', http://www.milliyet.com.tr/2001/07/16/siyaset/siy04a.html,** Erişim Tarihi: 20 Ocak 2013

[x] **Türkiyelilik bilincini geliştirmeliyiz, http://webarsiv.hurriyet.com.tr/2003/09/02/338286.asp,** Erişim Tarihi: 20 Ocak 2013

[xi] Baskın Oran, **Türkiye'de Azınlıklar; Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İçtihat, Uygulama**, İletişim, İstanbul, 2004, s. 187-188.

xii] Kapsamlı bir tartışma için bkz: Çağatay Özdemir, (Der.), **Çokkültürlülük ve Türkiyelilik**, Tek Ağaç Yayınları, Ankara, 2005

[xiii] "**Erdoğan: Türkiye bir mozaiktir**" , http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/350724.asp, Erişim Tarihi: 24 Ocak 2013

[xiv] Ali Tayyar Önder, *Türkiyelilik, Çokkültürlülük,* **2023**, Sayı 57, 2006, s. 42. [xv] Prof. Dr. Cemalettin Taşkıran, *Son Zamanlardaki Kimlik Tartışmaları,* **2023**, Sayı 57, 2006, s. 29. [xvi] Prof. Dr., Mustafa E. Erkal, **Küreselleşme, Etniklik, Çokkültürlülük**, Derin yayınları, İstanbul, 2005, s. 206-207.

[xvii] Bozkurt Güvenç, **Türk Kimliği; Kültür Tarihinin Kaynakları**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1995, s. 3.

xviii] KONDA'ya ait tüm anket sonuçlarına ve detaylı değerlendirmelerine, araştırma şirketinin internet adresi olan www.konda.com.tr 'den ulaşılabilir.

xix] Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi, **Türkiye'de Ortak Bir Kimlik Olarak Ötekilik**, , Başak Matbaacılık, Ankara, 2010, s. 41.

[xx] Tv 24, **Sansürsüz Özel**, 25 Ocak 2013 tarihli program.

[xxi] **DTP Kongresi Sonuç Bildirgesinin Tam Metni,** http://www.bianet.org/bianet/siyaset/102616-dtp-kongresi-sonuc-bildirgesinin-tam-metni, Erişim Tarihi: 25 Ocak 2013 [xxii] **Erdoğan'ın 'kimlik' önerisine BDP'den tam destek**, http://www.haber7.com/ic-politika/haber/982122-erdoganin-kimlik-onerisine-bdpden-tam-destek, Erişim tarihi: 25 Ocak 2013.

[xxiii] **Kürt sorunu ve kafası karışık olanlar, http://www.kurdistan.nu/psk/psk_bulten/kemal_burkay_kurt_sorunu.htm,** Erişim Tarihi: 26 Ocak 2013

[xxiv] **Türk değil Türkiye yurttaşlığı'**, http://www.gez.io/b68J5Y, Erişim Tarihi: 26 Ocak 2013

xxv] **'Sadece Dersimli değilim Türkiyeliyim'**, http://www.haberturk.com/gundem/haber/692565-sadece-dersimli-degilim-turkiyeliyim, Erişim Tarihi: 26 Ocak 2013

[xxvi] **Vatandaşlık için kırmızı tutanak,** http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=1105192, Erişim Tarihi: 26 Ocak 2013

[xxvii] **Bahçeli'nin 15 Şubat 2007 tarihli basın toplantısı,** http://mhp.org.tr/htmldocs/genel_baskan/konusma/47/index.html, Erişim Tarihi: 26 Ocak 2013

[xxviii] Özcan Yeniçeri, *Türkiye'de Kimlik Tartışmalarının Arka Planı ve Hasarlı Aydın sorunu***, 2023**, Sayı 57, 2006, s.15

[xxix] M. Şükrü Hanioğlu, **Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Zihniyet, Siyaset ve Tarih**, Bağlam yayınları, İstanbul, 2009, s.168

[xxx] Doç. Dr. Mehmet Akif Okur, **"Tarih ve Gelecek Arasında "Türklük": Süreç ve Anayasa Tartışmaları Üzerine" , http://turkocaklari.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=4993,** Erişim Tarihi: 20 Şubat 2013

İman ve Ahlâk Abidesi Bir Mütefekkir: Nevzat Kösoğlu

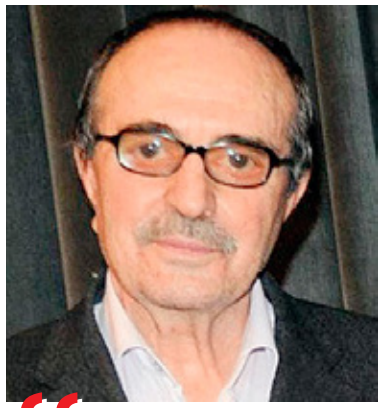

Prof. Dr. Mehmet ÖZ

Türk Ocakları Genel Başkanı

10 Ekim 2013 günü Kocatepe Camiinde Cuma namazından sonra kılınan cenaze namazında imam "er kişi niyetine" diye seslendi. Evet, musallada bir er kişi, hayatını bir ülküye adamış, yiğitlikle tefekkürü, akıl ile imanı şahsında mezcetmiş bir er kişi yatıyordu. Hastanede, ölümün eşiğinde olduğunun pekâlâ farkında iken dahi milletinin, İslam âleminin ve insanlığın temel meseleleri, hayatın anlamı, Allah'ın varlığı ve birliğinin hikmetleri üzerinde kafa yormağa devam eden o tefekkür abidesi, şimdi Rabbinin huzurunda, ona olan derin ve sağlam imanının verdiği huzurla öylece yatıyordu. Nevzat ağabeyi kaybetmiştik; daha doğrusu o Rabbine kavuşmuş, dâr-ı bekâya irtihal eylemişdi.

Nevzat ağabeyi lise ve üniversite öğrenciliği yıllarımdan beri gıyaben tanırdım. O, 12 Eylül'ün görevlendirilmiş mahkemeleri önündeki yiğit duruşuyla gözümüzde bir kez daha büyümüştü. Onun fikir ve zihniyet dünyasını gerçek manada tanımam, tahliyesinden sonra yazdığı ve Ali Akbaş ağabeyimin basılır basılmaz oku-

"Nevzat ağabeyi lise ve üniversite öğrenciliği yıllarımdan beri gıyaben tanırdım. O, 12 Eylül'ün görevlendirilmiş mahkemeleri önündeki yiğit duruşuyla gözümüzde bir kez daha büyümüştü."

mamız için getirdiği *Kitap Şuuru* kitabı oldu. Hacettepe Tarih'te yüksek lisans tezini yazmakta olan bir asistandım o zamanlar… Bilahare yurt dışında doktorami yapıp yurda döndükten sonra yine Hacettepe Tarih'te göreve başlamıştım. Türk Yurdu dergisinin Türk Düşünce Hayatı sayısı için o zaman yayın kurulu üyesi olan Çağatay Özdemir dostumuz bir yazı isteyince, henüz basılmamış olan yüksek lisans tezimin bir bakıma özeti sayılabilecek bir makale kaleme aldım. Yazım rahmetlinin dikkatini çekmiş ve beni arkadaşlara sormuş. Böylece başlayan vicahî tanışıklıktan sonra ilerleyen yıllarda Türk Ocaklarının düşünce faaliyetlerinde, hars heyetinde yer almaya başladım. Bir takım (Osman Turan sempozyumu, Osmanlı Devletinin 700. Yılı sempozyumu gibi) sempozyum ve panellerde bir arada olduk. 1990'larda uç vermeye başlayan kimlik tartışmalarında, mozaik kültür anlayışı karşısında, hem Türk Yurdu hem de yazı heyetinde olduğum Türkiye Günlüğü dergilerinde yazdığı yazıları dikkatle takip ettim.

Çok sistematik bir kafası ve berrak bir zihni vardı. Önceleri üye ve başkan yardımcısı olarak görev yaptığım, 2008-2012 arasında da başkanlığını deruh-

de ettiğim Türk Ocakları Genel Merkez Hars Heyetinin toplantılarında Nevzat ağabeyin yaptığı tahlillerde hep meselelerin esasıyla ilgili ve net ifadeler kullandığını müşahede ettim. Asla mugalata yapmaz, inandığını söylerdi. Kınayanın kınamasına aldırmazdı. O, bizim medeniyetimizin derinliğine ve büyüklüğüne, inkıraz dönemini aştığımıza, Türk tarihinin sarkacının yeniden yükselişe geçtiğine samimiyet ve şevk ile inanan bir mümin idi. 2009'da Bilecik ve Söğüt'te gerçekleştirdiğimiz 1. Söğüt Toplantısında "milliyetçilik ve ulusalcılık, millî devlet ve ulus-devlet" konularını ele alırken hakim Batılı paradigmayı redderek kendi kavramlarımızla düşünmenin önemine işaret etmiş ve bizim devletimiz, Selçuklu iken de Osmanlı iken de zaten millî devlet idi demişti. Zira o bizim millet kavramımızın derin, tarihî muhtevasına vâkıf birisi olarak Türklük ile Müslümanlığı ayrı ayrı değil içiçie geçmiş olarak görüyordu.

Türk kültürüne, irfanına yaptığı hizmetler çeşitli yazılarda ele alınacak ama ben iki husus üzerinde durmak istiyorum. Birincisi onun medeniyetimizi yeniden inşa, bir medeniyet tasavvurunu dünyanın önüne koyma davasına olan imanıdır. Medeniyetimizin geçtiğimiz yüzyıllardaki durumunu iman ve heyecanımızdaki sönüşe bağlaması İbn Haldun'un asabiye kavramının yeni bir yorumdur. Kötümserliğe kapılmamızı, çünkü her akşamın bir sabahı olduğunu biliyordu. İşte, özellikle 1990'larda Türk dünyasında bağımsız devletlerin de ortaya çıkışıyla Türk tarihinin sarkacı yükselişe geçmeye başlamıştı. İlim adamlarından iş adamlarına, sanatçılardan siyasetçilere hepimizin görevi bu yeni durumu

"Türk kültürüne, irfanına yaptığı hizmetler çeşitli yazılarda ele alınacak ama ben iki husus üzerinde durmak istiyorum. Birincisi onun medeniyetimizi yeniden inşa, bir medeniyet tasavvurunu dünyanın önüne koyma davasına olan imanıdır."

iyi anlayıp medeniyetimizi yeniden ihya ve inşa etmekti. Günümüzde yaşanan bazı gelişmelerin milliyetçi camiada yarattığı korku ve endişeler ona uzaktı. Çünkü o kendinden ve milletinden emin ve herşeyden önce de Allah'ın ipine sarılmış mümin bir ülkücü idi. O, sahip olduğu derin tarih bilgisi ve şuuruyla bize bugün vahim gibi görünen türden gelişmelerin her zaman yaşandığını bildiğinden aslolanın ufka bakmak, olayların üzerine çıkarak geleceği tasarlamak olduğunun farkındaydı. Nitekim Türk Ocaklarının 10 Mayıs 2013 günü yapılan Tarihi Buluşma toplantısında yaptığı kısa konuşmada da buna işaret etmiş, endişelere yol açan bazı hadiselere, Türk kimliğini anayasadan silme çabalarına işaret ederek "yel kayadan ne aparır" diyerek sözlerini tamamlamıştı.

İkinci husus ise onun tavizsiz ivazsız, hesabî değil hasbî ülkücülüğüdür. İşte bu ülkücülüktür ki ona *Şehit Enver Paşa* kitabını yazdırmıştır. Pek çok kimsenin Osmanlı Devletinin Birinci Cihan Harbindeki ağır yenilgisinin başlıca sorumlularından birisi, hatta birincisi olarak gördüğü Enver Paşa'ya o bir başka pencereden bakmayı çok iyi bildi. Tarihî Buluşmada da dediği gibi, yenilmiş olabilirdik ama yüreği yıkılmamak, yüreğimizi sıcak tutmaktı önemli olan. Çöken bir imparatorluk ordusunu büyük bir heyecan ve azimle ayağa kaldırıp yeniden yedi düvele meydan okuyabilecek bir duruma getirme azmi, Türklük ve İslamlık davası uğrunda bezl-i can etmekten hiçbir zaman sakınmayan bir kahramandır Enver… Onun, kaybedeceğini bilse de gelececeği, gelecek nesillerin ruhunu inşada hayatî rol oynayacağına inandığı bir eyleme ölüm pahasına gitmesi, sağlam imânının , milletine bağlılığının, kısacası ülkücülüğünün bir ifdaesiydi. İşte bunun içindir ki Nevzat ağabey Şehit Enver Paşa'yı, üstün meziyetlerinin yanında bütün zaaflarıyla beraber derinden seviyordu.

Şimdi, inanıyorum ki, aziz dost Mustafa Çalık'ın son demlerinde Kubilay Dökmetaş'tan sana dinlettiği Huma Kuşu'yla uğurladığımız ukbâ âleminde çok sevdiğin Peygamberimizin huzurunda, Enver Paşa ve nice önden giden yârân ile sohbet ediyorsundur. Hepimiz O'ndan geldik ve dönüşümüz O'nadır. Ruhun şâd, mekânın Cennet olsun.

Mevlana'nın 7 Öğüdü

Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.

Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.

Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.

Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.

Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol.

Hoşgörülükte deniz gibi ol.

Ya olduğun gibi görün, ya göründüğün gibi ol.

7 İklimi Dolaşan Çağrı

Hanife D. ÖZEL
Zara / SİVAS

> “Gel, piş ve hazreti insan ol ! İşte bu yüzden kainat yüzyıllardır Mevlana ‘da kendinden bir parça bulur. Çünkü onun çağrısında ruhumuza çok yakın kavramlar, özüne dönmek vardır. Bir de o gerçek manada kul ve kâmil –i insan olduğu için , onun gönül çağrısına insanlar toplanarak , birlik kapısından gönül kıblegâhını tavafa girmişlerdir.”

740. vuslat yıldönümünün yaklaştığı şu günlerde hoşgörü ve sevgi elçisi Hz. Mevlana 'nın çağlar ötesinden ''gel '' çağrısı semalarımızda hala yankılanıyor.Yine insanlık onun manevi iklimiyle yeşerecek bugünlerde.

Mevlana'ya bunca saygı ve sevgi neden ? Her yıl onun ''gel '' çağrısına her ırktan, her dilden, dinden , renkten insanların bölük bölük gelmesinin ve gelmeye devam etmelerinin asıl sebebi ne ? Hz. Mevlana , sadece basit bir ''gel '' çağrısı mı yapmıştır ? Bu çağrı bugüne kadar hep yanıt buldu bundan sonra da yanıt bulacağı muhakkak. Bu çağrının gizemi şu iki yerde saklı : Gel, piş ve hazreti insan ol ! İşte bu yüzden kainat yüzyıllardır Mevlana 'da kendinden bir parça bulur. Çünkü onun çağrısında ruhumuza çok yakın kavramlar, özüne dönmek vardır. Bir de o gerçek manada kul ve kâmil –i insan olduğu için , onun gönül çağrısına insanlar toplanarak , birlik kapısından gönül kıblegâhını tavafa girmişlerdir. Bu durumda mesajın derinliğine daha iyi bakmak gerekir.

Mevlana, çağının çok ötesinde bir düşünceyle insanlığa doğruyu ,gerçeği göstermiş, yaşadığı yüzyılda ve gelecekte insanlığın yaşadığı ,yaşayacağı olumsuzlukları çok iyi tahlil etmiş : '' Dün dünde kaldı cancağazım ,bugün yeni şeyler söylemek lazım.'' diyerek aslında yüzyıllar ötesinden , yüzyıllar sonrasının sözünü söyleyerek , öğütleriyle hazreti insan olmanın ve bu dünyada nasıl hep beraber dostluk ,barış ve sevgi içerisinde yaşamanın tarifini vermiştir. O yüzden ki asırlar ötesinden bugüne ışık tutabilmiştir. Nitekim bu engin düşünceleri insanlığın ilgisini çekmiş, bunun için toplum ve kültür üzerinde etkisi kalıcı ve sürekli olmuştur.

"O bütün dünyaya yepyeni bir manevi görüş getirmiş, karşılıklı sevgiyi, saygıyı, barışı, dostluğu, hoşgörüyü ve insan olmanın gerekliliklerini kısacası özlemi duyulan kavramları hayatımıza sokarak, uyuyan gönüllerimizi uyandırmış, ufkumuzu genişletmiş, gönüllerimize böylelikle ışık tutmuştur."

Çünkü o bütün dünyaya yepyeni bir manevi görüş getirmiş, karşılıklı sevgiyi , saygıyı , barışı , dostluğu , hoşgörüyü ve insan olmanın gerekliliklerini kısacası özlemi duyulan kavramları hayatımıza sokarak, uyuyan gönüllerimizi uyandırmış, ufkumuzu genişletmiş , gönüllerimize böylelikle ışık tutmuştur. Mevlana'nın fikri hayatını , insanlara verdiği mesajları layıkıyla anlayabilmek için en önemli vesikaları olan eserlerine, özellikle muazzam , ünlü , en hacimli olan ,her zekayı ve her devri tatmin etmiş bir eser olan Mesnevi' ye , Mesnevi 'de yer alan hikayelere bakmak lazım.. Bu hikayelerde insanlığa iletmek istediği o çok mesajlar vardır ki yalnız idrak edebilenler için eşi bulunmaz bir ilim, idrak edemeyenler için de basit birer hikaye olmaktan asla öteye gidemezler. İnsanı çok iyi tanıyan ve insan olmanın gerekliliğini her daim ön plana çıkaran Mevlana, kendisine kadar hiç kimsede görülmemiş ve görülmeyecek kadar zengin olan bir bilgi, kültür , görgü, duygu, ahlak , düşünce ve kültür hazinesinin mimari olmuş ve bir medeniyetin temellerini atmıştır.

Burada Mevlana 'nın birçok insan görüşünden birkaçının üzerinde durmak istiyorum. İnsanlar farklı din dil mezhepten olabilirler fakat ona göre her insan eşittir. Gökkubbenin altındaki tüm insanlar yaratılış olarak kardeştir .Her dilden , milletten , mezhepten,ırktan olan insanı , en başta Allah 'ın yarattığı ve yaratıcının nurunu taşıdığı için , sevmek panteizmini ancak onun eserlerinde ve düşüncelerinde buluruz.İnsanları birlik hamuruyla yoğurup,Ferhat misali kalplerdeki ayrılık dağlarını delmiştir.İnsanlara bağlayıcı ve müşterek bir dil tavsiye eder ki bu da en güzel anlaşma vesilesi olan ''gönül dili ''dir. Her dilden , milletten , insan onun nazarında idrak etmeye en elverişli bir duyuş ve düşünüşe sahip olan yeryüzündeki tek varlıktır. O zaman insan düşünme ve anlama melekesine sahipse , duyuyorsa , sezinliyorsa tek ve gerçek hakikati bulmalıdır.

''Ey kardeş, sen sadece duyuş ve düşünüşten ibaretsin .Geri kalanın ise yalnızca et ve kemiktir.'' deyişi bunun içindir. Ruhların mimarı Mevlana, özellikle ruha edep ve tevazu tavsiye edip çalışmayı da öğütler. Ey Gönül / Sen ,sen ol kimsenin gönlünü yıkma / Dikenin ucuna çık da, edep çizgisinden çıkma! deyişi boşuna değildir.Çünkü edep, be-

> “İnsanı çok iyi tanıyan ve insan olmanın gerekliliğini her daim ön plana çıkaran Mevlana, kendisine kadar hiç kimsede görülmemiş ve görülmeyecek kadar zengin olan bir bilgi, kültür , görgü, duygu, ahlak , düşünce ve kültür hazinesinin mimari olmuş ve bir medeniyetin temellerini atmıştır.”

şeri diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliktir.Aynı zamanda edep, kişinin gönül aynasıdır.İyiliği, cömertliği, terbiyeyi ve özellikle de aşkı çok vurgular. Aşkın kibri, benliği ,nefreti yok ettiğine ve nefsin bütün ümidini kestiğine inanır.En ayıpladığı kötülük hasettir. Yeryüzünde barış ve dostluk içinde yaşamanın önemini vurgular.İnsanların savaşı çocukların kavgasına benzer ,hepsi de saçmadır .” der . Kişinin davranışlarına ve dini inançlarına karışılmasını asla doğru bulmaz. Küsmek için bahaneler aramak yerine sevmek ve sevilmek için bahaneler bulmamız gerektiğini bize öğütler. ‘’Kalbin edebi sükûttur. Susan kurtulur. Güzellik dilin altında gizlidir. Sükût, incelik, edep ve zarafet insanı her gittiği yerde sultan yapar.” der.İnsandaki kötü huyların üzerinde de eserlerinde genişçe durur.Bunların insanları ne gibi durumlara sürükleyeceğini , ne gibi kötü durumlara düşüreceği uzun uzun misallerle anlatır.Hem de öyle bir anlatır ki sanki bütün ömrünü bunları müşahede etmekle geçirdiğini sanırsınız. Söz sultanı Mevlana , işte bu düşünceler doğrultusunda , insanlara sevgi yolunu göstermiş, dostluk bağının en tatlı kardeşlik çiçeklerini dermiştir. 13. asrı aşarak , vermek istediği mesajı bugünlere ulaştırabilen , yalnız bilim çevrelerinde değil, dünya çapında popüler olma mutluluğuna ermiş tek insandır. O bu insani değerlere sahip olması yönüyle dünyanın dahileri arasına girmiştir.Bugün hala insanlığın onun verdiği mesajlara ihtiyacı

Mevlana’nın oğlu Sultan Veled’ e yaptığı ‘’mutlu yaşam ‘’ öğüdünü burada ,hatırlatarak konuyu özetlemek istiyorum. Umarım bize de yapılmış olan bu nasihat hayat yolumuzu her dem aydınlatır.

Ey oğul!

Eğer daima cennette olmak istersen,

herkesle dost ol,

hiç kimsenin kinini yüreğinde tutma!

Fazla bir şey isteme ve hiç kimseden de fazla olma!

Merhem ve mum gibi ol;

iğne gibi olma!

Eğer hiç kimseden sana kötülük gelmesini istemiyorsan;

kötü söyleyici,

kötü öğretici,

kötü düşünceli olma!

Bir adamı dostlukla anarsan,

daima sevinç içinde olursun.

İşte o sevinç cennetin ta kendisidir.

Eğer bir kimseyi de düşmanlıkla anarsan,

daima üzüntü içinde olursun.

İşte bu dert de cehennemin ta kendisidir.

Dostlarını andığın vakit gönül bahçen çiçek açar,

gül ve fesleğenlerle dolar.

Düşmanları andığın vakit,

gönül bahçen dikenler ve yılanlarla dolar;

canın sıkılır, içine pejmürdelik gelir.

Bütün peygamberler ve velîler böyle yaptılar;

içlerindeki temiz karakteri dışarı vurdular.

Halk onların bu güzel huyuna mağlup olup tutuldu;

hepsi gönül hoşluğu ile onların ümmeti ve müridi oldular.

(Ahmed Eflâkî’den naklen, Âriflerin Menkıbeleri, II, 213, 14)

Sarıkamış Şehitleri

Selçuk DİNLER

TES Kars Şubesi Sarıkamış İlçe Temsilcisi

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler, Allah'ın lütfundan kendilerine verdikleri ile sevinçli bir halde Rableri katında rızıklanmaktadırlar. Allah'ın lütfundan verdiği nimetle sevinçlidirler. Arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere de onlara hiçbir korku olmayacağını ve üzülmeyeceklerini müjdelemek isterler. Onlar, Allah'ın nimetini, keremini ve Allah'ın mü'minlerin ecrini zayi etmeyeceğini müjdelerler." (Al-i İmran 169-171)

Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'de yüce Yaradan böyle buyurmuştur kendi yolunda canını feda edenler için. Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V) de şehitlik mertebesinin ne yüce bir mertebe olduğunu: "Ruhumu kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda savaşıp öldürülmemi, sonra tekrar diriltilip savaşarak tekrar öldürülmemi, yine diriltilip savaşarak öldürülmemi arzu ederim." şeklinde ifade etmiştir.

İslamiyet'in yayılması için yapılan fetihlerde orduları güçlü kılan temel unsur şehitlik mertebesine ulaşma arzusuydu. Halid Bin Velid'in İran komutanına söylediği: "Sizin, hayat ve şarabı sevdiğiniz kadar, ölümü seven bir

orduyla size geldim." (Abdü Rabbah, s. 387) sözü de şehadete ulaşma arzusunun bir diğer ifadesidir. Çağ açıp, çağ kapatan, tarihin gidişatını değiştiren İstanbul'un fethi gibi hadiseler hep bu aşkla gerçekleşti. Çanakkale'de: "Sizlere ölmeyi emrediyorum." diyen Mustafa Kemal'in askerleri bu aşkla geçit vermedi düşmana.

Din uğruna, vatan uğruna, bayrak uğruna, millet uğruna hayatlarını kaybedenlerin Allah katında şehit kabul edilmeleri, bağımsızlığına düşkün olan bu milletin zamanın en güçlü devletlerine karşı onca imkânsızlığa ve yokluğa rağmen Kurtuluş Savaşı gibi zaferler kazanabilmesi de Türk Milletinin şehitliğe olan özleminin, sevgisinin ve inancının en büyük delili sayılmaz mı?

Şanlı milletimiz tarih boyunca inandığı değerler için zaferden zafere koşmuş, gerektiğinde de canını feda etmekten çekinmemiştir. İslamiyet'ten önce de Türk töresinde vatan için, bayrak için, bağımsızlık için hayatlarını kaybedenlere ayrı bir önem verilmiştir. Talas Savaşı'ndan sonra İslamiyet'le tanışan Türkler şehit olma aşkıyla güçlerine güç katmışlardır. Bu aşkla İslamiyet'in bayraktarlığını yapmıştır Türkler. Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleri üzerine İlay-ı Kelimetullah için, Allah'ın dinini daha ileriye götürmek ve müslüman memleketlerini küffarın tasallutlarından kurtarmak için, bağımsızlıklarını ve namuslarını ayaklar altına aldırmamak için, Selçukluların Haçlılar karşısındaki mücadeleleri ve Osmanlı'nın Haçlılar ve diğer gayr-ı müslim sömürgeci güçler karşısındaki mücadeleleri hep bu amaç doğrultusunda gerçekleşmiştir.

> "Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V) de şehitlik mertebesinin ne yüce bir mertebe olduğunu: "Ruhumu kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda savaşıp öldürülmemi, sonra tekrar diriltilip savaşarak tekrar öldürülmemi, yine diriltilip savaşarak öldürülmemi arzu ederim." şeklinde ifade etmiştir."

İşte 623 yıllık koca Osmanlı Devleti tarihindeki eşsiz hedefler doğrultusunda binlerce şehit ve gazi vererek, üç kıtaya hâkim olmuş, buralara hem hoşgörü ve adaleti götürmüş hem de İslam'ın tevhid bayrağını buralarda dalgalandırmıştır. Osmanlı'nın bu ulvi hedeflerini engellemek için sırası ile 93 Harbi, Trablusgarp, Balkanlar ve nihayet I. Dünya Savaşı ile Osmanlı'nın karşısına çıkarak, Akif'in dediği gibi "… yükleniyor dördü beşi." adeta bütün dünya Osmanlı'nın üzerine gelmişti. Bütün bu ağır şartlarda dahi Anadolu'nun ana kuzuları Çanakkale'de, Yemen'de, Galiçya'da ve nihayet Sarıkamış'ta candan canandan geçerek bütün insanlık ve tarihe fedakârlık ve feragatten birer destanı kanlarıyla yazarak sunmuşlardır.

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti birçok cephede savaşmıştır. Bu cephelerden biri de Doğu Cephesi idi. Doğu Cephesi'nde ise en önemli olay Sarıkamış Harekâtı'dır. Sarıkamış Harekâtı'nın bilinen temel amacı, 1877–1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan itibaren Rusların elinde olan Sarıkamış, Kars, Ardahan, Artvin ve Batum gibi doğu vilayetlerini geri almak, Ruslarla savaş halinde olan müttefikimiz Almanlara yardım etmek ve elde edilecek bir zaferle Kafkaslardaki ve Orta Asya'daki Türklerle birleşmekti. Harekâtın planlanması ve hedefleri doğruydu ancak zamanlaması çok yanlıştı. Çünkü mevsim kıştı ve bu bölgenin kışı da kutuplarla yarışacak kadar sert geçmekteydi. Buna karşılık askerin kaputu yoktu, elbisesi yoktu, içliği yoktu. Askerin iaşesi yoktu. Çoğu askerimiz ayağında çarık sırtında yazlık kıyafeti ile -40 derece soğukta Allahuekber Dağları'nda ilerlemeye çalışıyordu.

Gece gündüz demeden on binlerce vatan evladı Sarıkamış'ın Allahuekber Dağları'nda çetin kış şartlarıyla mücadele ediyordu. Kar ve tipiden asker bir metre önündeki arkadaşını göremiyor, ayaklarını ve ellerini zaten hissetmiyordu artık. Yürümeye zerre takati kalmamış, çok yorgun olan bu asker aynı zamanda da uykusuzdu. Ama uyumak istemiyordu. Çünkü biliyordu ki uyursa bir daha asla uyanamayacaktı. Hatta bazıları uyumamak için ellerini, parmaklarını keserlerdi ki acı duyalım da uyumayalım diye.

Köprüköy'den Sarıkamış'a doğru ilerleyen ordumuzun büyük bir kısmı daha düşmanla karılaşmadan donarak şehit olmuşlardır. Rus kurmay başkanı Pietroroviç anılarında bu durumdan şu şekilde bahsedecektir:

"İlk sırada diz çökmüş beş kahraman. Omuz çukurlarına yasladıkları mavzerleri ile nişan

almışlar. Tetiğe asılmak üzereler. Ama asılamamışlar. Kaput yakaları, Allah'ın rahmetini o civan delikanlıların yüreklerine akıtabilmek istercesine dikilmiş, kaskatı… Hele bıyıkları, hele hele bıyıkları ve sakalları! Her biri birer fütuhat oku gibi çelik misal. Ya gözler? Donmuş olmasına rağmen şu kahredici tipinin bile örtüp kapatamadığı gözleri!.. Apaçık!.. Tabiata da, başkumandana da, karşısındaki düşmana da isyan eden ama Allah'ına teslimiyetle bakan gözler… Açık, vallahi apaçık!..

İşte bir Rus komutanın gözünden Sarıkamış Şehitleri…

Sarıkamış Harekâtı şanlı tarihimizin şanlı, bir o kadar da hüzünlü bir sahnesidir. Bu sahnede oynanan ise bir oyun değil gerçek bir kahramanlık hikâyesidir. O gerçek ki 90 bin vatan evladını, 90 bin ana kuzusunu vatan uğruna kara kışa kurban vermekten başka bir şey değildir.

Sonuçları itibariyle hazin bir harekâttır Sarıkamış Harekâtı. Koçyiğitlerin vurularak kara toprağa düştüğü değil, donarak beyaz karlara gömüldüğü hazin bir harekât.

Tarihteki asıl derslerin musibetlerle alındığını unutmamalıyız. Sarıkamış Harekâtı da ders alınması gereken mühim bir hadisedir. Sarıkamış harekâtından ders alabilmek için de Sarıkamış'ı çok iyi bilmemiz, çok iyi öğrenmemiz ve anlamamız gerekir. II. Dünya savaşında Hiroşima ve Nagazaki kentlerine atom bombası atılan Japonlar çocuklarına tarih öğretirken tarih derslerini bu iki şehirden başlatarak onların tarihten ders almalarını sağlıyorlar. Oysa bizim çocuklarımızın bırakın Sarıkamış'a gelip Sarıkamış'ı gezmelerini, o ruhu yaşamalarını, birçoğunun maalesef Sarıkamış'tan haberi bile yok. Çocuklarımızın geleceğimizin teminatı olabilmeleri için tarihini iyi bilmeleri ve tarihine sahip çıkmaları gerekmektedir. Bu gün ne yazık ki Sarıkamış Harekâtı'ndan, Sarıkamış şehitlerinden Sarıkamış dışında bir İzmir'deki, bir İstanbul'daki bir Diyarbakır'daki çocuğumuzun haberi bile yok.

Tarihimize sahip çıkmalıyız. Çocuklarımızı tarihimizden haberdar etmeliyiz. Çanakkale'mizi çocuklarımıza az çok anlatmayı başardık. Bunda 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin belirli gün ve haftalar dâhilinde ulusça kutlanmasının payı çok büyüktür. Sarıkamış'ta da her yıl ocak ayının ilk haftasında devlet büyüklerimizin ve güzel ülkemizin dört bir yanından gelen misafirlerin katıldığı Sarıkamış Şehitlerini Anma Programları yapılmaktadır. Ancak bu yeterli değildir. Sarıkamış Şehitlerini Anma Programının da belirli gün ve haftalar kapsamına alınıp ilk ve orta dereceli okullarımızda ulusal düzeyde anılması gerekir. Böylelikle hem biz ulus olarak şehitlerimize olan minnettarlığımızı daha iyi bir şekilde ifade etmiş olacağız hem de çocuklarımız tarihini çok daha iyi öğrenecek ve Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi: "Türk, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." Bunun için de ilgili mercilerin Sarıkamış Şehitlerinin ulusal düzeyde anılması için belirli gün ve haftalara dâhil etmelerini gönülden arzuluyoruz.

> "Bu milletin zamanın en güçlü devletlerine karşı onca imkansızlığa ve yokluğa rağmen Kurtuluş Savaşı gibi zaferler kazanabilmesi de Türk Milletinin şehitliğe olan özleminin, sevgisinin ve inancının en büyük delili sayılmaz"

Türk milletinin şehitlik makamına duyduğu saygı ve şehitlere verdiği önem tarihte açık bir şekilde görülmüştür, bugün de açık bir şekilde görülmektedir. Bu milletin mukaddesatı için hayatını feda eden şehitlerimiz hafızamızdan hiçbir zaman silinmeyecek ve varlığımızı şehitlerimizin varlığına ve fedakârlığına borçlu olduğumuzu asla unutmayacağız. Bütün şehitlerimizi, saygı, minnet ve rahmetle anıyoruz. Ruhları şad olsun…

Makale

ONBİR YILDIR SİGORTALISINIZ !

Türk Eğitim-Sen'in her mensubu, üyelik formunu doldurduğu andan itibaren FERDİ KAZA SİGORTASI kapsamına alınmaktadır. Primleri sendikamızca yatırılan sigortanın TEMİNAT BEDELİ 15.000 TL olarak belirlenmiştir.

TÜRK EĞİTİM-SEN
HER KONUDA ÖNCÜ SENDİKA!

Türkiye'nin Sendikası www.turkegitimsen.org.tr

Geçici Görevlendirme (13/b-4) Zulmü ve Üniversite Çalışanları

Cüneyt KILIÇ

Ankara 1 No'lu Şube Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

Üniversiteler ve 2547 13/b-4 Maddesi

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13/b-4 maddesinde ; "Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek" Rektörün görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

Anılan maddede Rektöre tanınan yetkinin kapsamının, Öğretim elemanlarının ve diğer personelin zorunlu ihtiyaç hallerinde ve belli sürelerle geçici olarak görevlendirilmeleriyle sınırlı olduğu ve bu yetkinin amacı dışında bir naklen atama yetkisi olarak kullanılmayacağı açıktır.

Yukarıda anlaşılacağı üzere anılan görevlendirmelerin süresi ve nedeni belirtilmek üzere tesis edilmesi gerektiği işlem dayanağı olan yasal düzenlemede güdülen amacın aşılmaması gerekir. Esasen görevlendirmenin süresi ve nedeni belirtilmeden yapılan işlemler aynı kanunun 52/c maddesinde kurala bağlanan naklen atama işlemi yaratacak şekilde bir işlem tesis edildiği kanaati uyandırır.

Dolayısıyla görevlendirmede hizmetine duyulan ihtiyacın somut ve nesnel gerekçeleri ortaya konulmalı ve belli bir süre belirtilmelidir. Bu şekilde yapılmayan görevlendirmeler kanuna aykırı olduğu gibi keyfi bir görevlendirme olması sebebiyle memurlarda duygusal anlamda bir çöküşyaratacağı gerçeği buna bağlı olarakta verimliliğin ve hizmet kalitesinin düşmesi kaçınılmazdır.

> "Anılan görevlendirmelerin süresi ve nedeni belirtilmek üzere tesis edilmesi gerektiği işlem dayanağı olan yasal düzenlemede güdülen amacın aşılmaması gerekir. Esasen görevlendirmenin süresi ve nedeni belirtilmeden yapılan işlemler aynı kanunun 52/c maddesinde kurala bağlanan naklen atama işlemi yaratacak şekilde bir işlem tesis edildiği kanaati uyandırır."

13/b-4 maddesi bir cezalandırma amacı olarak kullanılmamalıdır.

“Tabiiki 76’ncı madde kapsamında kanunen kurum dışından yönetici atamalarında bir engel yoktur; ancak kurum içinde nitelik yönünden kendini kanıtlamış uzun süreler kuruma hizmet etmiş ve kendini kurumun bir parçası olarak gören yönetici adayı personellerin meslekte ilerleme ve yükselme imkânları kısıtlandığında, onları güdüleyici unsurlar ortadan kaldırıldığında, kurum dışından yönetici seçilerek atandığında, olası olumsuz gelişmeleri de göz ardı etmemek gerekir.”

Yine memurların sorunlarından biriside görevde yükselme de yaşanan kuralsızlık ve ölçütsüzlüğün sonuçlarıdır.

Siyaset –yönetim ilişkileri parlamenter demokratik sistemlerde özelliklede Türkiye’de bürokratik ve politik yaşamın bir gerçeğidir. Ayrıca, demokratik –parlamenter rejimlerde politik kişi ve örgütler(siyasi güçler) aynı zamanda çıkar grubu ve etkili bir baskı unsuru oluşturmaktadır. Herhangi bir objektif ölçüyü dikkate almaksızın sadece bu unsurların talepleri doğrultusunda işlemler yapılması, güçlülerin menfaatlerini ön plana çıkartmaktadır.

“Bu da kariyer ve liyakati, hukuki düzenini, adalet ve hakkaniyeti, dürüst çalışmayı, başarıyı ve yükselmeyi engeller” Bunun sonucunda kamu yönetimi de, çalışanlarda zarar görür ve geride kalır.

Kurallara saygılı olan ve kuralsız şartlarda kendini güçsüz hisseden yönetilenlerde adaletli ve isabetli kararlar verilmeyeceği yönünde yoğun tedirginlik ve endişe doğurmaktadır.

Devlet, dürüst kalmak isteyen kişinin dürüst kalabileceği hukuki ve fiili asgari şartları hazırlamalıdır.

Kuralsızlıklar ve doğru kriterlerden yoksunluk yetkililerin kişilik ve anlayışlarına göre uygulamalar getirmekte; bunun sonucunda hiçbir yönetim tecrübesi olamayan veya kurum dışından alt düzey ve üst düzey yönetici olarak atanmakta ve niteliksiz kişiler stratejik bölge, alan ve birimlerde yönetici olarak görevlendirilmektedir. Bazı Üst düzey yöneticiler “kurallar idare edilenler içindir” görüşünde ve keyfi davranma eğilimindedir. Kurallar mutlaka gereklidir fakat önemli olan sadece kuralların olması değil yetkililerce bunlara uyulması ve bunların uygulanmasında üniversite menfaatlerine uygun, çalışan yönünde pozitif, adaletli, başarıyı ödüllendiren verimliliği ve hizmet kalitesini arttıran sonuçlar doğurmasıdır.

657 sayılı Kanunun Memurların Kurumlarınca Görevlerinin ve Yerlerinin Değiştirilmesini düzenleyen 76’ncı maddesindeki hükümler çerçevesinde Kamu Kurumları, istisnai memuriyet kadrolarında bulunanları, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle bulundukları kadro derecelerine eşit veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler.

Tabiiki 76’ncı madde kapsamında kanunen kurum dışından yönetici atamalarında bir engel yoktur; ancak kurum içinde nitelik yönünden kendini kanıtlamış uzun süreler kuruma hizmet etmiş ve kendini kurumun bir parçası olarak gören yönetici adayı personellerin meslekte ilerleme ve yükselme imkânları kısıtlandığında, onları güdüleyici unsurlar ortadan kaldırıldığında, kurum dışından yönetici seçilerek atandığında, olası olumsuz gelişmeleri de göz ardı etmemek gerekir.

Üniversitelerde görev yapan idari personelin bu bilim yuvalarında katkıları göz ardı edilmemeli, önemli ve ayrılmaz bir parçası olduğu kabul görmelidir. 21. yüzyılda dünya üniversiteleri ile yarışma olanağı sağlanmasında kurumsallaşma şarttır ve kurumsallaşmanın temelinin yetişmiş idari personellerle olacağı gerçeği unutulmamalıdır.

“Üniversitelerde görev yapan idari personelin bu bilim yuvalarında katkıları göz ardı edilmemeli, önemli ve ayrılmaz bir parçası olduğu kabul görmelidir. 21. yüzyılda dünya üniversiteleri ile yarışma imkanı sağlanmasında kurumsallaşma şarttır ve kurumsallaşmanın temelinin yetişmiş idari personellerle olacağı gerçeği unutulmamalıdır.”

TÜRK YOKTUR DİYENLERE

Dünyada Türk diye ırk yoktur mu ne demişsin,
Unvanına mı yoksa nereye güvenmişsin,
Hiç mi tarih bilgin yok hiç mi gelişmemişsin,
Türk ün diliyle Türk ü var iken yok etmişsin.

Bre cahil ve densiz Göktürk kimin devleti,
Orhun'daki yazıtlar hangi ırkın serveti,
Bu Türk'e düşmanlıktır düşmanın da cinneti,
Türk ırkını yok saymak soysuzların zilleti,

Peygamber övgüsüne layık olan bir ırkı,
Geçmişi bilmiyorsun göremezsin afakı
Sanma ki dinlersin onmaz ki densiz yankı
Bozacak Türk Milleti kurulan düzen fakı,

Türk yurdunda kırk çeşit etniği arıyorsun,
Bir tek Türk'ü Türkleri görmezden geliyorsun,
Niyetin hayır değil bunu gösteriyorsun,
Beyhude gayrettesin Türk'ü tanımıyorsun.

İlimsiz ve tabansız sözleri söyledikçe
Hainlerle beraber birlikte yürüdükçe
Sen yok saysan da Türkü soysuzca ve kalleşçe
Adriyatik'ten Çin'e yaşıyor Türk ve Türkçe.

Arif TOKATLI

RAHATSIZSANIZ !

İnsanca yaşamak için

Sosyal Hukuk Devleti için

Emek için, Ekmek için, Türkiye İçin

ÇARE TÜRK EĞİTİM-SEN